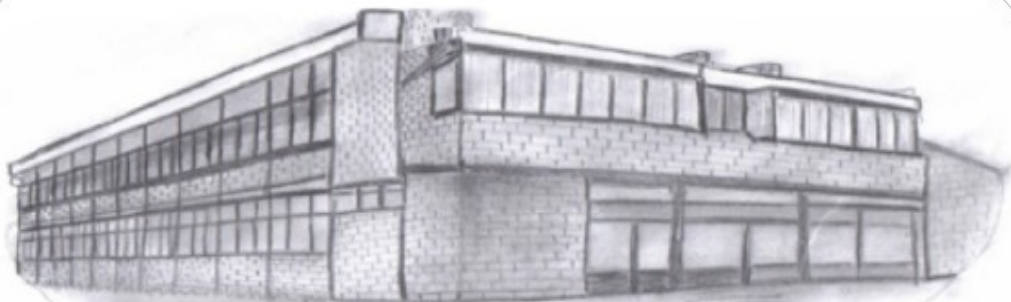

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

од школске 2022/2023. до школске 2026/2027. године

Аутори програма:
Наставници свих обавезних и обавезних изборних предмета, стручни сарадници

НАСТАВНИ ПЛАН
ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

Ред.број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик _____јки језик ¹	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
9.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68

10.	Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
11.	Техничка и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
12.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	36
13.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54 ³	2	72+54 ³	3	108	3	102
УКУПНО: А		24	918	25	954	28	1008	28	954
Ред. број	Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ								
1.	Верска настава / Грађанско васпитање 4	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Страни језик 5	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО: Б		3	108	3	108	3	108	3	102
УКУПНО: А + Б		27	1026	28	1062	30	1080	30	1022

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

Ред.број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.

1.	Редовна настава	37	1026	28	1062	30	1080	30	1022
2.	Слободне наставне активности 7	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	36

Ред.број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Часодељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности 8	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Екскурзија	До два дана годишње		До два дана годишње		До два дана годишње		До два дана годишње	

1 Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

* Број часова за ученике припаднике националних мањина

3 Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање

4 Ученик бира један од понуђених изборних програма

- 5 Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса.
- 6 Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм али није у обавези.
- 7 Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди.
- Ваннаставне активности могу да буду : друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са
- 8 просторним и људским ресурсима школе.

1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности ⁸	1	36	1	36
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње	До 2 дана годишње		

¹ Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

² Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

³ Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање.

⁴ Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета.

⁵ Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса.

⁶ Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај предмет али није у обавези.

⁷ Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне активности које Школа нуди.

⁸ Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге у складу са просторним и

људским ресурсима школе.

* Број часова за ученике припаднике националних мањина.

НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
 - оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
 - развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
 - омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;
 - развијање свести о значају заштите и очувању природе и животне средине;
 - усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толерантног друштва;
 - уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;
 - развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;
 - поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;
 - развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.
- програм се остварује на српском језику.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ :

Назив наставног предмета: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Разред: Пети

Недељни /Годишњи фонд часова: 5/180

Циљ: Циљеви наставе и учења српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања оулози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања	Евалуација
-------------	--------	------------------	--------------------	-----------------------	------------------------------	------------

					програма	
КЊИЖЕВНОСТ		ЛИРИКА Лектира				
КЊИЖЕВНОСТ	-разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционале и нефикционалне књижевности – чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела – чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова – одреди род књижевног дела и књижевну врсту – разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности – разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији – анализира елементе композиције лирске	1. Народна песма: <i>Вила зида град</i> 2. Народне лирске песме о раду (избор); народне лирске породичне песме (избор) Бранко Радичевић: <i>Певам дању</i>, 1. <i>певам ноћу</i> 2. <i>Милица Стојадиновић Српкиња: Певам песму</i> 3. <i>Душан Васиљев: Домовина/ Алекса Шантић: Моја отаџбина</i> 4. <i>Војислав Илић: Зимско јутро</i> 5. <i>Милован Данојлић: Шљива / Десанка Максимовић: Сребрне плесачице</i> 6. <i>Пеђа Трајковић: Кад књиге буду у моди</i> Књижевни термини и појмови <i>Песник и лирски субјекат. Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме.</i> <i>Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен; врста стиха по броју слогова (десетерац и осмерац).</i> <i>Одлике лирске поезије: сликовитост, ритмичност, емоционалност.</i> <i>Стилске фигуре: епитет, оноματοпеја.</i>	- читање, разговор, упоређивање, размењивање сопствених знања и мишљења, -истраживање -рецитовање; - описивање; - усмена драматизација; - игра асоцијација; - квиз	развија љубав ученика према књижевности; – подстиче на креативност у тумачењу књижевног дела; – подстиче на размишљање, закључивање и развијање критичког става	монологски; дијалошки; – текстовни; индивидуални тимски рад – истраживачки рад – рад у групама –метода самосталних ученичких радова; – метода наставних листића	- усмени одговори - писмени задаци - тестови - контролни задаци -квиз -Дневник читања
КЊИЖЕВНОСТ						

КЊИЖЕВНОСТ	песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) – разликује појам1. песника и појам2. лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца – разликује облике3. казивања 4. – увиђа звучне,5. визуелне, тактилне,6. олфакторне елементе песничке слике 7. – одреди стилске8. фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту – процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) – развија 11. имажинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела – одреди тему и главне и споредне мотиве – анализира узрочно-последично низање мотива – илуструје	<i>Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске); митолошке, песме о раду (посленичке) и породичне.</i> ЕПИКА Лектира <i>Народна песма: Свети Саво</i> <i>Народна песма: Женидба Душанова (одломак о савладавању препрека заточника Милоша Војиновића)</i> <i>Еро с онога свијета</i> <i>Дјевојка цара надмудрила</i> <i>Мирован Глишић: Прва бразда</i> <i>Стеван Сремац: Чича Јордан (одломак)</i> <i>Бранко Ћопић: Поход на Мјесец</i> <i>Иво Андрић: Мостови</i> 9. <i>Данило Киш: Дечак и пас</i> 10. <i>Горан Петровић: Месећ над тепсијом (први одломак приче „Бели хлеб од претеривања” и крај приче који чине одељци „Можеш сматрати да си задобио венац славе” и „Мрави су вукли велике трошице тишине”)</i> 11. <i>Антон Павлович Чехов: Шала</i> Књижевни термини и појмови <i>Лисац и приповедач.</i> <i>Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу.</i> <i>Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља.</i> <i>Карактеризација ликова – начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака.</i>				
КЊИЖЕВНОСТ						

КЊИЖЕВНОСТ	особине ликова примерима из текста – вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима – уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину – наведе примере личне добити од читања – напредује у стицању читалачких компетенција – упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст	Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и ауторска), новела (народна и ауторска), шаљива народна прича. Врста стиха према броју слогова: десетерац. ДРАМА Лектира 1. Бранислав Нушић: Кирија 2. Душан Радовић: Капетан Џон Пиплфокс 3. Љубиша Ћокић: Биберче Књижевни термини и појмови Позоришна представа и драма. Чин, појава, лица у драми, драмска радња. Сцена, костим, глума, режија. Драмске врсте: једночинка, радио-драма.				
КЊИЖЕВНОСТ		НАУЧНО ПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати до 2 дела) 1. Вук Ст. Караџић: Моба и прело (одломак из дела Живот и обичаји народа српскога) 2. Доситеј Обрадовић: О љубави према науци 3. М. Петровић Алас: У царству гусара (одломци) 4. Милутин Миланковић: Успомене, доживљаји, сазнања (одломак) 5. Избор из енциклопедија и часописа за децу				
		ДОМАЋА ЛЕКТИРА:				

		1. Епске народне песме (о Немањићима и Мрњавчевићима – преткосовски тематски круг) 2. Народне бајке, новеле, шаљиве народне приче (избор); кратке фолклорне форме (питалице, брзалице, пословице, загонетке) 3. Бранислав Нушић: Хајдуци 4. Данијел Дефо: Робинсон Крусо (одломак о изградњи склоништа) 5. Марк Твен: Доживљаји Хаклберија Фина / Краљевић и просјак / Доживљаји Тома Сојера 6. Избор ауторских бајки (Гроздана Олујић; Ивана Нешић: Зеленбабини дарови (одломци)) 7. Игор Коларов: Аги и Ема 8. Избор из савремене поезије за децу (Александар Вучо, Мирослав Антић, Драгомир Ћорђевић, Владимир Андрић, Дејан Алексић...) Допунски избор лектуре (бирати до 3 дела) 1. Јован Јовановић Змај: Песмо моја (из Ћулића) 2. Стеван Раичковић: Велико двориште (избор) / Мале бајке (избор) 3. Иван Цанкар: Десетица 4. Љубивоје Ршумовић: Ујдурме и зврчке из античке Грчке (избор) / Густав Шваб: Приче из				
--	--	--	--	--	--	--

		старине 5. Џон Р. Р. Толкин: <i>Хобит (одломци)</i> 6. Никол Лезије: <i>Тајна жутог балона</i> 7. Корнелија Функе: <i>Господар лопова (одломак)</i> 8. Вида Огњеновић: <i>Путовање у путопис (одломак)</i> 9. Владислава Војновић: <i>Приче из главе (избор, осим приче Позориште)</i> 10. Дејан Алексић: <i>Музика тражи уши (избор) / Кога се тиче како живе приче (избор)</i> 11. Јован Стерија Поповић: <i>Лажа и паралажа (одломак о Месечевој краљици) и Едмон Ростан: Сирано де Бержерак (одломак о путу на Месец)</i> <i>Дело завичајног аутора по избору.</i>				
ЈЕЗИК Граматика (морфологија, синтакса)	– разликује променљиве речи од непроменљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деklinацију – разликује основне функције и значења падежа – употребљава падежне облике у складу са нормом – употребљава глаголске облике у складу са нормом – разликује основне реченичне чланове (у	променљиве речи: именице, заменице, придеви, бројеви (с напоменом да су неки бројеви непроменљиви), глаголи; непроменљиве речи: прилози (с напоменом да неки прилози могу имати компарацију) и предлози. Именице – значење и врсте (властите, заједничке, збирне, градивне; мисаоне, глаголске). Промена именица (деklinација): граматичка основа, наставак за облик, појам падежа. Основне функције и значења падежа (с предлозима и без предлога): номинатив (субјекат); генитив (припадање и део нечега); датив (намена и усмереност); акузатив (објекат); вокатив (дозивање,	- слушање, упоређивање, самостално закључивање, практично примењивање, истраживање.	- наставник презентује наставни садржај; - усмерава активности ученика; - подстиче на размишљање, увиђање.	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - тимски рад; - метода наставних листића; - истраживачки рад	- усмени одговори - тестови - контролни задаци - квиз

ЈЕЗИК Граматика (морфологија, синтакса)	типичним случајевима)	обраћање); инструментал (средство и друштво); локатив (место). Придеви – значење и врсте придева (описни, присвојни, градивни; месни и временски); род, број, падеж и компарација придева. Слагање придева са именицом у роду, броју и падежу. Заменице – личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици, употреба личне заменице сваког лица <i>себе, се</i>. Бројеви – врсте и употреба: главни (основни, збирни бројеви, бројне именице на <i>-ица</i>) и редни бројеви. Глаголи – глаголски вид (несвршени и свршени); глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (грађење и основно значење): инфинитив (и инфинитивна основа), презент (презентска основа, наглашени и ненаглашени облици презента помоћних глагола), перфекат, футур I. Предикатска реченица – предикат (глаголски; именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе (за место, за време, за начин; за узрок и за меру и количину); апозиција				
ЈЕЗИК Правопис	– доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; <i>интерпункцијских</i>	Велико слово у вишечланим географским називима; у називима институција, предузећа, установа, организација (типични примери); велико и мало слово у писању присвојних придева. Заменица <i>Ви</i> из поштовања. Одрична речца <i>не</i> уз именице,	-слушање, - упоређивање,	-наставник презентује наставни садржај; -усмерава активности ученика;	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални; - демонстративни	- писмени задаци - тестови - контролни задаци -квиз

	знакова – користи правопис (школско издање)	придеве и глаголе; речца <i>нај</i> у суперлативу; вишечлани основни и редни бројеви. Интерпункцијски знаци: запета (у набрајању, уз вокатив и апозицију); наводници (наслови дела и називи школа); црта (уместо наводника у управном говору).	-учавање, -практично примењивање			
ЈЕЗИК Ортоепија	– правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице – говори јасно, поштујући књижевнојезичку норму течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове	Место акцента у вишесложним речима (типични случајеви). Интонација и паузе везане за интерпункцијске знакове; интонација упитних реченица. Артикулација: гласно читање брзалица, најпре споро, а потом брже (индивидуално или у групи)	Слушање Запажање Коментарисање Сугерисање Изражајно казују Изношење идеја,замерки,предлог а Излагање Објашњавање Подстицање на размишљање и активност Утицање на развој свести ученика о значају културе говора Образлаже мотивисање ученика		-рецитовање -тестови -контролни задаци -квиз	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	– користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) – саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на	Препричавање, причање, описивање – уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно, имејл) Богаћење речника: синоними и антоними; некњижевне речи и туђице – њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору. Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим етапама);	Слушање Запажање Коментарисање Сугерисање Изражајно казују Изношење идеја,замерки,предлог а Излагање Објашњавање Подстицање на размишљање и активност Утицање на развој свести ученика о значају културе говора Образлаже мотивисање ученика		- писмени задаци -усмено одговарање	

	теме из свакодневног живота и света маште – проналази експлицитно и имлицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту напамет говори одабране књижевне текстове или одломке	пасус као уже тематске целине и његове композицијско-стилске функције. Осам домаћих писмених задатака. Четири школска писмена задатка.				

Назив наставног предмета: Енглески језик

Разред: V

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/72

Циљ: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1. Starter Представљање и описивање живих бића и предмета.	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писаној комуникацији: - разумеју једноставнији опис предмета и опишу њихове карактеристике користећи једноставна језичка средства; - разумеју и именују бића и предмете који се односе на тему; - разумеју познате исказе који се односе на поздрављање и представљање; - поздрављају, отпоздрављају, размењују информације личне природе (питају и кажу како се зову); - поштују правила учтиве комуникације. - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих.	Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају: Речи и изразе који се односе на теме - основне бројеве (1-1000), предмете у учионици, боје, поздраве; језичке садржаје <i>a smartphone / an umbrella (a/an) The pen on the desk is Mary's. (the) Open your books. Don't open your books. (Imperative)</i> кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје...	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/проекти.
2. Module 1 Hello!	- разумеју и реагују на једноставније исказе	Речи и изразе који се односе на теме – називе	Учествује у разговору	презентује -усмерава ученика	фронтални -индивидуални	Посматрање и праћење,

Изражавање интересовања, допадања и недопадања; изражавање припадања и поседовања; описивање карактеристика предмета.	који се односе на описивање интересовања и хобија, допадање и недопадање; - опишу своја и туђа интересовања и хобије, допадање и недопадање једноставним језичким средствима; - разумеју и формулишу једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - питају и кажу шта неко има / нема и чије је нешто; - разумеју једноставнији опис предмета и опишу њихове карактеристике користећи једноставна језичка средства; - разумеју сличности и разлике у интересовањима и школском животу деце у земљама циљне културе и код нас.	спорта и хобија, државе и националности, чланове породице; језичке садржаје – <i>I'm Vicky . She's 10 years old. (Subject personal pronouns) My e-friend is Jill. This is her guitar. (Possessive adjectives) She's in the school basketball team. Are you a Canadian? No, I'm not. (The verb to be) Gary has got a hamster. (The verb have got) Kate's sister has got a dog. The colour of the bag is red. (Possessive case: 's/of the) kind, funny, friendly, polite, clever (Adjectives) кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.</i>	Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,доживљаје...	-подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-групни -рад у пару	усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.
3. Module 2 Home & Places Описивање места; изражавање количина;	- разумеју једноставне описе места; - опишу места користећи једноставна језичка средства; - упореде и опишу карактеристике места; - разумеју једноставније	Речи и изразе који се односе на теме – речи које се односе на кућу, намештај и кућне апарате, редне бројеве, места у граду; језичке садржаје – <i>caps, brushes, babies, scarves, teeth, children</i>	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко,	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и

исказивање просторних односа.	изразе који се односе на количину нечега; питају и кажу колико нечега има/нема користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставнија питања која се односе на просторне односе и оријентацију у простору и одговоре на њих; опишу просторне односе једноставним, везаним исказима; - разумеју и поштују правила учтивне комуникације.	(Plurals) <i>This is my dress. These are my dresses. (this/these – that/those) There is a carpet in the room. There are four chairs in the kitchen. Are there paintings on the walls? No, there aren't. (there is – there are) There is a book. There are some books. There isn't a poster. There aren't any posters. There are no posters. (a/an – some – any – no) The blue owl is on the box. (Prepositions of place) This is the boy's guitar. These are the girls' watches. (Possessive case: 's) кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.</i>	Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,мesta,доживљаје...	индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише		групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти
4. Module 3 Every day Описивање догађаја у садашњости.	- разумеју једноставне текстове којима се описују сталне, уобичајене радње у садашњости; - размене информације које се доносе на дату комуникативну ситуацију; - опишу сталне и уобичајене активности у неколико везаних исказа; - разумеју једноставне исказе који се односе на интересовања, планове	Речи и изразе који се односе на теме, речи које се односе на свакодневне активности, слободно време, хронолошко време, школске предмете; језичке садржаје – <i>In the morning, I get up then I take a shower. (linkers: first, then, after, next) Ana catches the bus to school at 7:30 am. (Present simple) at 7 o'clock, at Easter, on Monday, on New Year's Day, in January, in the winter (Prepositions of time: at, on, in) Dusan</i>	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,мesta,доживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног

	и предлоге и реагују на њих; - размене једноставне исказе у вези са туђим интересовањима, плановима и предлозима; - разумеју и описују сличности и разлике у начину живота у земљама циљне културе и код нас.	<i>always walks to school. (Adverbs of frequency) Who is he? What is his surname? (Question words) Students mustn't be late. (must – mustn't/can't)</i> кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.		-анализира -мотивише		оцењивања, ученички радови/пројекти
5. Module 4 All about food Изражавање допадања и недопадања; изражавање количина; описивање живих бића и предмета.	- разумеју једноставније изразе који се односе на количину нечега; питају и кажу колико нечега има/ нема, користећи једноставија језичка средства; на једноставан начин наручи јело и/или пиће у ресторани и пита/каже/ израчуна колико нешто кошта; - разумеју једноставне исказе који се односе на изражавање допадања/ недопадања; размењују и формулишу једноставне исказе који се односе на изражавање допадања /недопадања; - упореде и опишу карактеристике живих бића, појава и места, користећи једноставнија језичка	Речи и изразе који се односе на теме, речи које се односе на храну, пиће и припремање obroka; језичке садржаје – <i>I love eating cereal and eggs. I really like drinking milk. (love, like, hate + -ing form) There's an onion. There are some onions. There's some cheese. (Countable/Uncountable nouns) There's an apple on the table. There isn't any flour left. (a/an/some/any) a bag of cherries, a packet of biscuits (Partitives) How many biscuits are there? How much milk is there? (Quantifiers) Paul's restaurant is busier than Rico's. This is the most delicious dish on the menu. (Comparisons)</i> кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају,	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,мesta,доживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти

	средства. - уочавају сличности и разлике у начини исхране у земљама циљне културе и код нас.	читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.				
6. Module 5 It's fun! Описивање догађаја у садашњости; исказивање планова и намера.	- разумеју једноставне текстове којима се описују сталне/уобичајене и тренутне радње; - размене информације које се доносе на дату комуникативну ситуацију; - опишу сталне/уобичајене и тренутне активности у неколико везаних исказа; - разумеју планове и намере и реагују на њих; - размене једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама; - саопште шта они или неко други планира или намерава; - упоређују и уочавају сличности и разлике начину пробођења слободног времена циљне културе и код нас.	Речи и изразе који се односе на теме, речи које се односе на годишња доба, месеце, временске прилике, одећу и географске појмове; језичке садржаје – <i>I'm writing to you from Moscow. It's raining right now. (Present continuous) She is coming out of the theatre now. (Prepositions of movement) Look at him. (Object personal pronouns) My coat is blue. Hers is red. (possessive adjectives/pronouns) Lena is going to eat at an Indian restaurant. It's really cold in here! B: I will close the window. (be going to – will) The Amazon Rainforest is in South America. (the/–) I'm meeting my friends tonight. (Present continuous: future meaning) You have to check out at 2 pm. (have to – don't have to)</i> кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,меса,доживљаје...	представља -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти
7. Module 6	- разумеју једноставне	Речи и изразе који се	Учествује у	представља	фронтални	Посматрање и

London was great! Описивање догађаја у прошлости.	текстове којима се описују радње у прошлости; - размене информације које се доносе на датум комуникативну ситуацију; - разумеју краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размене информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опишу радње из прошлости у неколико везаних исказа; - опишу неки историјски догађај.	односе на теме, речи које се односе на занимања, превозна средства, животиње; језичке садржаје – <i>Were you at Madame Tussauds yesterday? B: Yes, I was. (was/were) They stayed in a hotel. Last December, we went to Novi Sad for a weekend. (Past simple: regular – irregular verbs) He could swim well when he was five. What could you do when you were five years old? (could: past ability)</i> кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,доживљаје...	-усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-индивидуални -групни -рад у пару	праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти
8. Festivities Описивање и честитање празника и рођендана.	- разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упуте пригодне честитке; - разумеју и примењујући једноставнија језичка средства опишу начин прославе рођендана и празника; - уоче сличности и разлике у начину прослављања празника и рођендана код нас и у Великој Британији.	Речи и изразе који се односе на празнике Ноћ вештица, Божић, Дан заљубљених и на рођендане ; језичке садржаје – кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,доживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички

						радови/пројекти
9.Писмени задаци Описивање догађаја у садашњости; описивање појава и карактеристика бића,исказивање планова и намера	- разумеју једноставнији опис предмета и - опишу њихове карактеристике користећи једноставна језичка средства; - упореде и опишу карактеристике места; - разумеју једноставне текстове којима се описују сталне, уобичајене радње у садашњости. - саопште шта они или неко други планира или намерава. - опишу сталне/уобичајене и тренутне активности у неколико везаних исказа;	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 1, 2, 3 и 4; задатке слушања, читања и вођеног писања. Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 6 и 7; задатке слушања, читања и вођеног писања.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,доживљаје... Попуњава вежбања	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.

Назив наставног предмета: ИСТОРИЈА

Разред: ПЕТИ

Недељни /Годишњи фонд часова: 1/36

Циљ: циљ наставе и учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
Основи проучавања прошлости	- разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); - лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; - разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; - именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; - разврста историјске изворе према њиховој основној подели; - повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);	Основни садржаји Појам прошлости и историја као наука о прошлости људског друштва. Хронологија - рачунање времена. Подела прошлости и периодизација историје. Историјски извори - дефиниција, основна подела и установе у којима се чувају. Проширени садржаји Сродне науке и помоћне историјске науке. Историја око нас. Историјско наслеђе - тековине.	- активно слушање - учешће у разговору - одговара на питања - гледање илустрација и графикана - истражује, анализира историјске изворе	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упућује на изворе знања, сугерише, проверава, поставља питања	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредмет на корелација, хоризонтала на и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	Иницијално тестирање, у смену испитивање

Праисторија	- наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; - разликује основне одлике каменог и металног доба;	Основни садржаји Основне одлике праисторије (начин живота људи, проналасци). Подела праисторије (камено, метално доба). Проширени садржаји Најважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...).	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикана -читање текстова - истражује, анализира историјске изворе, - одговара на питања	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упућује на изворе знања, сугерише, проверава,поставља питања	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредмет на корелација, хоризонтала на и вертикална корелација;развијање позитивног односа ученика према учењу	Усмено испитивање, тестирање, групни рад
Стари исток	- лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; - користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; - одреди место припадника друштвене	Основни садржаји Појам Старог истока - географске одлике, најзначајније цивилизације (Месопотамија, Египат, Јудеја, Феникија). Друштвени односи (робовласничко и	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикана -читање текстова - истражује, анализира историјске изворе, - одговара на питања	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упућује на изворе знања, сугерише, проверава,поставља питања	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредмет на корелација,	Усмено испитивање, тестирање, групни рад

	групе на графичком приказу хијерархије заједнице; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; - наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; - идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; - разликује врсте писама цивилизација Старог истока; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; - изложи, у усменом или	теократско друштво) и државно уређење (монархија - царства/краљевств а) у цивилизацијама Старог истока. Основне одлике привреде и свакодневни живот - обичаји, занимања, култура исхране и становања. Култура и историјско наслеђе народа Старог истока - религија (монотеизам и политеизам), писмо, књижевност, уметност, наука, цивилизацијске тековине (математика, архитектура, календар, иригациони систем, саобраћајна			хоризонтала на и вертикална корелација;развијање позитивног односа ученика према учењу	
--	---	---	--	--	---	--

	писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; - прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; - визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом;	средства, медицина, закони...). Проширени садржаји Специфичности египатске религије. Специфичности религија цивилизација Месопотамије. Основне одлике јудаизма. Најважније цивилизације Далеког истока (Индија, Кина).				
Античка Грчка	- опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; - лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; - приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; - пореди начин живота припадника различитих	Основни садржаји Појам античке Грчке - географске одлике. Најстарији период грчке историје (Критска и Микенска цивилизација). Грчки митови (појам, примери) и хомерски епови. Колонизација и основне одлике привреде.	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикана -читање текстова - истражује, анализира историјске изворе, - одговара на питања	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упућује на изворе знања, сугерише, проверава,постављ а питања	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуљредмет на корелација, хоризонтала на и вертикална	Усмено испитивање, тестирање,г рупни рад

	друштвених слојева у античкој Грчкој; - идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; - истражи основна обележја и значај религије старих Грка; - разликује легенде и митове од историјских чињеница; - наведе значај и последице освајања Александра Великог; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; - израчуна временску удаљеност између	Полиси - Спарта и Атина (појам полиса, структура друштва, државно уређење). Грчко-персијски ратови. Пелопонески рат - узроци и последице. Култура и свакодневни живот (религија, олимпијске игре, митологија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хеленистичко доба и његова култура. Историјско наслеђе (институције, закони, књижевност, позориште, филозофија, демократија, медицина, уметност, архитектура, беседништво,			корелација;развијање позитивног односа ученика према учењу	
--	---	---	--	--	---	--

	појединих догађаја; - користи основне историјске појмове;	олимпијске игре). Проширени садржаји Пелопонески рат (ток рата, најважнији догађаји и личности). Најистакнутије личности: Драконт, Перикле, Филип ИИ, Аристотел, Архимед... Грчка митологија, пантеон. Седам светских чуда античког доба.				
Антички Рим	- лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; - наведе основне разлике између античке римске републике и царства; - разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; - истражи основна обележја и значај религије античког Рима; - илуструје примерима	Основни садржаји Појам античког Рима - географске одлике и периодизација. Оснивање Рима (легенда о Ромулу и Рему). Структура друштва и уређење Римске републике. Ширење Римске државе (освајања и	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона -читање текстова - истражује, анализира историјске изворе, - одговара на питања	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упућује на изворе знања, сугерише, проверава,поставља питања	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуљредмет на корелација, хоризонтала на и	Усмено испитивање, тестирање,г рупни рад

	важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; - наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; - лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.	провинције, привреда). Рим у доба царства - принципат и доминат. Култура и свакодневни живот (религија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хришћанство - појава и ширење. Пад Западног римског царства (почетак Велике сеобе народа, подела царства и пад Западног царства). Историјско наслеђе (абецеда, календар, медицина, уметност, архитектура, путеви, водовод, канализација, терме, римски бројеви, хришћанство, римско наслеђе на			вертикална корелација;развијање позитивног односа ученика према учењу	
--	---	---	--	--	--	--

		територији Србије). Проширени садржаји Етрурци. Римска војска. Римски градови на територији Србије. Најистакнутије личности: Ханибал, Цицерон, Јулије Цезар, Клеопатра, Октавијан Август, Константин Велики...).				
--	--	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: ГЕОГРАФИЈА

Разред: пети

Недељни /Годишњи фонд часова: 1 недељно/ 36 годишње

Циљ: Циљ наставе и учења географије је да ученик изучавањем географских објеката, појава и процеса у природном и друштвеном окружењу и међусобној повезаности са њима развије одговоран однос према себи, природи и будућности планете Земље.

Корелација са другим предметима: Биологија, Историја Математика, Информатика и рачунарство, Ликовна култура, Физичко и здравствено васпитање.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања	Евалуација
-------------	--------	------------------	--------------------	-----------------------	------------------------------	------------

					програма	
1. Човек и географија	1.повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом;на примера покаже значај учења географије за свакодневни живот човека.разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на Земљи	1.Ширење географских хоризоната и велика географска открића. Одговорност човека према планети Земљи.	слуша, сазнаје, бележи, препознаје, описује, истражује, процењује	објашњава, наводи на повезивање и примену знања,упућује на изворе стицања знања, поставља питања,мотивише проверава	дијалогска, монолошка	усмена провера, писана провера знања
2.Васиона	2.-разликује појмове васиона,галаксија, Млечни пут,Сунчев систем,Земља; објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему;разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике;одреди положај Месеца у односу на Земљу именује месечеве мене;	2.Васиона, галаксија, Млечни пут, звезде, сазвежђа. Сунчев систем: Сунце, планете, сателити, Месец, месечеве мене, астероиди, комете, метеори.	слуша, посматра, сазнаје, уочава, бележи, илуструје препознаје, описује, истражује, процењује	објашњава, наводи на повезивање и примену знања,упућује на изворе стицања знања, поставља питања,мотивише, проверава	дијалогска, монолошка,илустративно-демонстративна,рад у групама	усмена провера, писана провера знања

3.Планета Земља 3.1.Облик Земље и структура њене површине 3.2.Земљина – кретања 3.3.Унутрашња грађа и рељеф Земље	3.1. помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказо њеном облику;помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континентата и океана примерима објасни деловање Земљине тежине на географски омотач 3.2.- разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице;повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље;повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева, 3.3. разликује деловање унутрашњих сила(сила Земљине тежине, унутрашња топлота Земље);разликује основне унутрашње грађе Земље;наведе спољашње силе(ветар,вода)Земље;по моћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних појасева(вулканизам,	3.1. Облик и димензије Земље, распоред копна и воде на Земљи Сила Земљине тежине, глобус,екватор,полюси 3.2. Ротација Земље и последице ротације: смена обданице и ноћи, привидно кретање Сунца, локално време. Револуција Земље и последице револуције: неједнака дужина обданице и ноћи током године, смена годишњих доба, календар, топлотни појасеви. 3.3. Постанак и унутрашња грађа Земље, литосферне плоче: кретање плоча,промена положаја континентата.	слуша, прати, посматра, сазнаје, уочава, бележи, илуструје препознаје, описује, разговара, истражује, процењује	објашњава, наводи на		

3.4.Ваздушни омотач Земље	земљотреси,набирање и раседање);разликује хипоцентар и епицентар и наведе турске зоне у свет и у Србији;наведе поступке које ће пр едузети за време земљотреса;описује процес вулканске ерупције и њене по следеце;помоћу фотографија или узо рка стена разликује основне врсте сте на,описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење;помоћу карте,цртежа и мултимедија објаш њава настанак планина и низијаи разл икује надморску и релативну висину;разликује ерозивне и акумулативне процесе;наведе примере деловања човека на промене у рељефу	Вулканизам и земљотреси: елементи, настанак, зоне појава у свету и Србији, последике и шта радити у случају земљотреса.Стене: магматске,седиментне,ме таморфне.Постанак рељефа процесима набирања и раседања, планине,низије,надморск а и релативна висина. Обликовање рељефа дејством воде (радом река,таласа,леда,раствар ање стена) и ветра.	слуша, прати, посматра, сазнаје, уочава, бележи, илуструје, препознаје, описује, разговара, истражује, процењује	повезивање и примену знања, упућује на изворе стицања знања, поставља питања,моти више, похваљује, усмерава, наводи, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, развија кооперативн ост, координира, прилагођава рад, проверава	дијалогска, моноло- шка,илустр ативно- демонстрат ивна,индив идуални рад, рад у пару,рад у групама	усмена провера, писана провера (петнаес томинут не писмене вежбе, тестови), радови ученика
3.5.Воде на Земљи	3.4.-описује структуру атмосфер;наве- де временске промене које се дешава ју тропосфери(ветрови,падавине,обл аци,загревање ваздуха...);разликује појам времена од појма клима;наведе климатске елементи чиниоце и осно- вне типове климе;графички представи и чита климатске елементе(климадија грам) користећи ИКТ ;користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности	Човек и рељеф (позитивни и негативни утицаји).				
3.6.Биљни и животињски свет	3.4.-описује структуру атмосфер;наве- де временске промене које се дешава ју тропосфери(ветрови,падавине,обл аци,загревање ваздуха...);разликује појам времена од појма клима;наведе климатске елементи чиниоце и осно- вне типове климе;графички представи и чита климатске елементе(климадија грам) користећи ИКТ ;користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности	3.4.Атмосфера (састав, структура и значај). Време и клима:климатски елементи и појаве				

	у складу са њима; наводи примере утицаја човека на загађивање атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, гром, олуја); 3.5.- уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе, море-узе; наведе опише својства морске воде; помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); разликује типове језерских басена према начину постанка; наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства; наведе поступке које ће предузети за време поплава и након ње; наведе примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања; 3.6.- помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света	(температура, притисак, влажност ваздуха, падавине, облачност, ветар). Климатски чиниоци, основни типови климе. Човек и клима (атмосферске непогоде, утицај човека на климу). 3.5. Светско море и његова хоризонтална подела, својства морске воде (сланост, температура, боја, провидност), кретање морске воде (таласи, цунами, плима и осека, морске струје). Воде на копну: подземне воде и извори, реке,		објашњава, наводи на повезивање и примену знања, упућује на изворе стицања знања, поставља питања, мотивише, похваљује, усмерава, наводи, сугерише, подстиче, д	дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, рад у пару, рад у групама	усмена провера, писана провера (писмене вежбе), радови ученика
--	---	---	--	--	---	---

	на Земљи;помоћу карте наведе природне зоне и карактеристичан жи- ви свет у њима;опише утицај човека на изумирањеодређених биљних и животињских врста;наведе примере за заштиту живог света на Земљи.	језера и ледници. Човек и вода – поплаве и бујице, заштита вода од загађења. 3.6. Распрострањеност биљног и животињског света на Земљи. Угроженост и заштита живог света.		искутује,ана лизира,разви ја кооперативно -ст прилагођава рад,провера- ва,		
--	---	--	--	---	--	--

Назив наставног предмета: БИОЛОГИЈА

Разред: Пети

Недељни /Годишњи фонд часова: 2 нед./ 72 годишње

Циљ:

Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	-истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада; -групише жива бића према њиховим заједничким особинама; -одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију у живих бића;	Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Основне класификације: главни (морфолошки) карактери и особине важне за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живих бића). Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Надражљивост.	■ посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ■ описује ■ процењује ■ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ■ прати ■ бележи ■ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ■ експериментише ■ истражује ■ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ■ ствара – креативна продукција ■ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ■ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ■ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ■ партнер у афективној комуникацији са децом ■ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ■ прати напредовање сваког ученика и	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредметна корелација, хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји. посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

		Покретљивост – кретање. Размножавање: бесполно и полно. Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.		оцењује њихово постигнуће - учествује у регулисању социјалних односа у разреду - прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада		
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	- идентификује основне прилагођености спољшње грађе живих бића на услове живе средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење; - једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи	Живот у воденој и копненој средини - изглед, прилагођености на начин живота. Живот у води – изглед, прилагођености на начин живота. Живот на копну - изглед, прилагођености на начин живота. Живот под земљом - изглед, прилагођености на начин живота.	- посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу - описује - процењује - групише – уочава сличности и различитости ради класификовања - прати - бележи - практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду - експериментише - истражује - сакупља – прави колекције, збирке, албуме... - ствара – креативна продукција - учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) - реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) - партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) - партнер у афективној комуникацији са децом	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуљредмет на корелација, хоризонтала на и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји. посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

	кључне детаље;			•мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања •прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће •учествује у регулисању социјалних односа у разреду •прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада		
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	-прикупља податке о варијабилности организма унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке; -разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из	Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомак. Разлике полног и бесполог размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке. Варијабилност организма унутар врсте је предуслов за еволуцију.	•посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ▪ описује ▪ процењује ▪ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ▪ прати ▪ бележи ▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ▪ експериментише ▪ истражује ▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта –	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуљредмет на корелација, хоризонтала на и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји.посматра нје, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

	свакодневног живота; -поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате; -користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;		осмишљава, реализује и презентује...	исказе...) ▪партнер у афективној комуникацији са децом ▪мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	према учењу	
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМ	-доведе у везу промене у спољшњој средини (укључујући утицај човека) са губитком	Жива бића из непосредног окружења. Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину. Заштита живих бича и животне средине. Пројекат очувања природе у	▪посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ▪описује ▪процењује ▪групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ▪прати	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ▪реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји.посматрање, контролне вежбе, вршњачко

У	разноврсност и живих бића на Земљи; -направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу; -предлаже акцијен бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин; -илуструје примерима деловање људи на	мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци – да или не. Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровноо биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње).	▪ бележи ▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ▪ експериментише ▪ истражује ▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪партнер у афективној комуникацији са децом ▪мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	средстава; међуђредмет на корелација, хоризонтала на и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	оцењивање, контролне вежбе
---	--	--	--	--	--	-----------------------------------

	животну средину и процењује последице таквих дејстава;					
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	- идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања;	Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напаци. Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље. Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.	▪ посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ▪ описује ▪ процењује ▪ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ▪ прати ▪ бележи ▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ▪ експериментише ▪ истражује ▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међујредмет на корелација, хоризонтала на и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји. посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

				сваког ученика и оцењује њихово постигнуће •учествује у регулисању социјалних односа у разреду •прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада		

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА:

Математика

Физичко и здравствено васпитање

Информатика и рачунарство

Географија

Техника и технологија

Ликовна култура

Српски језик и књижењевност

Матерњи језик

Назив наставног предмета: Математика

Разред: пети

Недељни /Годишњи фонд часова: 4 / 144

Циљ наставе и учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ	- израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава	- Скупови N и N_0; - Основне рачунске операције у скуповима; - Појам скупа. Елененти. Подскуп; - Скуповне операције; - Бројевни изрази; - Једначине; - Неједначине;	- уочава; - именује; - повезује; - уређује;	- презентује; - усмерава ученике; - подстиче на размишљање; - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	- иницијално тестирање; - активност на часу; - самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задатак; - писмени задатак;

	одговарајуће скуповне ознаке; - правилно користи речи <i>и</i>, <i>или</i>, <i>не</i>, <i>сваки</i> у математичо- логичком смислу;					
2. ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	- анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; - опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; - нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; - упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; - преслика дати геометријски објекат централном	- Тачка, права и раван; - Дуж. Мерење дужи; - Троугао. Паралелограм; - Кружница и круг; - Кружница, круг и права; - Централна симетрија; - Вектор. Транслација	- разликује; - именује; - открива релације и изражава их; - упоређује; - уочава;	- презентује; - подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	- активност на часу; - самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задаћак; - писмени задаћак;

	симетријом и трансляцијом; - правилно користи геометријски прибор;					
3. ДЕЉИВОСТ	- примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; - разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; - одреди и примени NZS и NZD;	- Дељивост у скупу N_0. Једнакост $a = b \cdot q + r$ - Дељивост. Чиниоци и садржаоци; - Дељивост декадним јединицама и бројевима 2, 5, 4 и 25; - Дељивост бројевима 3 и 9; - Прости сложени бројеви. Ератостеново сито; - Растављање природног броја на просте чиноце; - Заједнички делилац бројева. Највећи заједнички	- уочава; - закључује; - проверава;	- презентује; - усмерава ученика; - утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	- активност на часу; - самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задатак; - писмени задатак;

		делилац; - Заједнички садржалац бројева. Најмањи заједнички садржалац;				
4. РАЗЛОМЦИ	- прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке и децималне бројеве и преводи их из једног записа у други; - одреди месну вредност цифре у запису децималног броја; - заокругли број и процени грешку заокругљивања;	- Појам разломка; - Проширивање, скраћивање и упоређивање разломка; - Децимални запис разломака; - Превођење децималног записа разломка у запис a/b и обрнуто; - Разломци и бројевна полуправа; - Заокругљивање бројева;	- уочава; - именује; - открива релације; - упоређује; - закључује;	- презентује; - подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	- активнос на часу; - самостални рад; -рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; -контролни задатак; - писмени задатак;
5. УГАО	- индетификује врсте и општа својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансферзали,	- Угао-појам, елементи,обележа вање; - Централни угао. Преношење углова;		- презентује; - усмерава	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	-активнос на часу; - самостални рад; -рад у групи; - рад у пару; - учествовање у

	углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; -нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; - измери дати угао и нацрта угао задате мере; - упорди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; - реши једноставан задатак применом основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова);	- Упоредивање углова. Сабирање и одузимање углова; - Врсте углова; - Мерење углова; - Углови на трансферзали; - Углови са паралелним крацима;	- уочава; - именује; - разликује; - упоређује; - открива релације; - изражава их;	ученика; - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење;		дискусији; -контролни задатак; - писмени задатак;
6. РАЧУНСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ СА РАЗЛОМЦИМ А	- израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставнију линеарну једначину и	-Сабирање и одузимање разломка у запису a/b ; - Сабирање и одузимање разломака у		- презентује; - подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање; - утиче на развој	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	-активнос на часу; - самостални рад; -рад у групи; - рад у пару; - учествовање у

	неједначину; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;	децималном запису; - Сабирање и одузимање мешовитих бројева; - Једначине у вези са сабирањем и одузимањем разломака; - Неједначине у вези са сабирањем и одузимањем разломака; - Множење разломака у запису a/b ; - Множење у децималном запису; - Реципрочни разломак; - Дељење разломака у запису a/b ; - Дељење у децималном запису; - Својства множења и дељења разломака. Бројевни изрази; - Једначине у вези	- уочава; - именује; - открива релације; - упоређује; - закључује;	тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	дискусији; -контролни задатак; - писмени задатак;
--	--	--	---	--	--

		- с множењем и дељењем разломака; - Неједначине у вези с множењем и дељењем разломака;				
7. ОСНА СИМЕТРИЈА	- индетификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; - конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства; - конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој;	- Осна симетрија у равни; - Конструкција осносиметричних тачака у равни; - Симетрала дужи; - Конструкција нормале; - Симетрала угла;	- уочавање; - разликује; - упоређује; - проверава;	- презентује; - усмерава ученика; - утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	- активнос на часу; - самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задатак; - писмени задатак;
8. ПРИМЕНА РАЗЛОМАКА	- одреди проценат дате величине; - примени размеру	- Проценат; - Аритметичка средина;		- презентује; - подстиче ученика на	- фронтални; - индивидуални; - групни;	- активнос на часу; - самостални

	у једноставним реалним ситуацијама; - примени аритметичку средину датих бројева; -сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположив софтвер;	- Размера;	- уочава; - именује; - открива релације; - упоређује; - закључује;	увиђање, закључивање, упоређивање; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	- рад у пару;	рад; -рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; -контролни задатак; - писмени задатак;
9. ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ СА ИСПРАВКАМА	- самостално примењују стечено знање у решавању задатака; - уочавају грешке, анализирају и појашњавају уз помоћ резултата;	- Писмени задатак; - Анализа писменог задатка;	- уочава; - закључује; - проверава;	- усмерава ученика; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	-индивидуални;	-писмени задатак;

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

Информатика и рачунарство

Техника и технологија

Српски језик и књижевност

Географија

Назив наставног предмета: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**Разред: ПЕТИ****Недељни /Годишњи фонд часова: (1час недељно) 36 часова годишње**

Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ИКТ	Наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу; - правилно користи ИКТ уређаје; -именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја; - прави разлику између хардвера и софтвера и сервиса; - прилагоди радно окружење кроз основна подешавања; - креира дигиталну слику и примени основне акције	Предмет изучавања информатике и рачунарства. ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера. Подешавање радног окружења. Организација података. Рад са сликама. Рад са текстом. Рад са мултимедијом. Рад са презентацијама	- Упознају ,сачувају и организују податке -врше конверзију између различитих типова података -креирају текстуални документ и примене основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) -креирају дигиталну слику и примене основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) -сниме видео материјал	- Наставник усмерава учениково размишљање, наводећи их тако на одговарајуће закључк. Упознаје ученике са врстама оперативних система радом у њима, -Упознаје ученике са радним окружењем па рачунару и како да изводе поједине операције, -Показује	- фронтални -индивидуални -рад у пару	Објективни тестови са допуњавање м кратких одговора , практичне вежбе, задаци са означавање м, задаци вишеструко г избора, спаривањем појмова.

	едитовања и форматирања (самостало и сараднички) - креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостало и сараднички) - креира алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа; - креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостало и сараднички); - сачува и организује податке; - разликује основне типове датотека		-сниме аудио материјал -креирају мултимедијалну презентацију и примене основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) -комбинују рад у више апликација за реализацију сложенијих идеја	ученицима како да врше пренос података на преносиве меморије, -Надгледа и усмерава практичан рад ученика.		
--	--	--	---	--	--	--

ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	- реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; - доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштите животне средине; - разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету; - реагује исправно када дође у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама на интернету. -приступа интернету,	Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин Правила безбедног рада на Интернету. Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. Заштита приватности личних података Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом.	-препознају уобичајене начине коришћења технологије и ван школе; -користе технологију одговорно и на сигуран начин -воде бригу о приватности личних информација -објасне појам ауторских права и разликују основне лиценце за дељење садржаја - самостално претражују и проналазе информације у дигиталном окружењу - информацијама на интернету приђу критички -разликују пожељно од непожељног	- Упознаје учнике са коришћењем технологије ван школе и како безбедно да користе технологију -Упућује ученике како самостално да претражују интернет и препознају пожељно од непожељног понашања на интернету и како да реагују када дођу у контакт са непримереним садржајем	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни рад	писмене вежбе, усмено испитивање, дискусије на часу, симулације, пракричне вежбе усмено испитивање Kahoot квиз, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе,
----------------------------	---	--	---	---	--	--

	самостално претражује , проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај, -информацијама на интернету приступа критички; - спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету - разуме значај ауторских права - препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем - рационално управља временом које проводи у					
--	--	--	--	--	--	--

	раду са технологијом и на интернету					
РАЧУНАРС ТВО	–Изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке –Схвати математичко-логички смисао речи "и", "или", "не", "сваки", "неки", израза "ако...онда" –Зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења са остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски –Наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема	–Увод у логику и скупове:унија, пресек, разлика; речи "и", "или", "не", "сваки", "неки", израза "ако...онда" – Увод у алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења са остатком, Еуклидов алгоритам) – Увод у тему програмирања – Радно окружење изабраног софтвера за визуелно програмирање . –Алати за рад са графичким објектима , текстом, звуком, и видеом. –Програм - категорије, блокови наредби, инструкције. –Програмске структуре (линијска, циклична, разграната) Фазе пројектног	Креира, коришћењем визуелног програмског језика (програм се формира слагањем графички репрезентованих елемената), рачунарски програм ниске алгоритамске сложености који комуницира са корисником на нивоу кретања преддефинисаних графичких ликова и у оквиру кога се користе основни конструктивни елементи процедуралног програмирања, као што су променљиве са нумеричким вредностима, линијска структура, гранања и понављање	- Учи ученике како да креирају програме ниске алгоритамске сложености -Наводи ученике да примењују математичке формуле са основним аритметичким операцијама и како да исправља грешке	-фронтални, - индивидуални, -рад у пару, - Групни рад	Кахоот квиз, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе,

	–Креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу –Сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби –Користи математичке операторе за израчунавања –Објасни сценарио и алгоритам пројекта –Анализира и дискутује програм –Проналази и отклања грешке у програму. –сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом,	задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у групи и корелацији са другим предметима. Представљање резултата пројектног задатка.	- креира рачунарски програм тако што ће на основу задатог сценарија дефинисати понашања ликова - у програму примени математичку формулу са основним аритметичким операцијама и да из постављеног задатка закључи какву формулу треба да примени - исправља грешке у сопственом програму			
--	--	---	--	--	--	--

	формулацији и представљању резултата и закључака; --одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта -- наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка --Вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен --Поставља резултат свог рада на интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника					
--	--	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Разред: ПЕТИ

Недељни /Годишњи фонд часова: (2 часа недељно) 72 часа

Циљ: Циљ наставе и учења *технике и технологије* је да ученик развије техничко- технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном раду и окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	-описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање , - разликују основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко технолошком подручју, - наводи занимања и области технике и технологије - процењује сопствена	-Појам улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења. -Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије -Правила понашања и рада у кабинету . -Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на	- слушају, посматрају, идентификују одређена занимања и послове које обављају у оквиру тих занимања као и техничка средства која се при томе користе уз примену одговарајућих медија	- Наставник усмерава учениково размишљање, наводећи их тако на одговарајуће закључк, - Упознаје их са значајем технике и технологије са напретком од праисторије до данашњег доба, - развија код ученика вештине које омогућују креативност и иновативност у дизајнирању и изради техничких средстава као и њихово сигурно и правилно коришћење, - упознаје ученике са безбедним и правилним	- фронтални - индивидуални	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора , задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривањем појмова.

	интересовања у области технике и технологије - организује радно окружење у кабинету - правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу	раду. -Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.		коришћењем алата и прибора, - указује на правилну употребу и евентуалне последице у случају непридржавања упутства за коришћење техничких апарата у домаћинству			
САОБРАЋАЈ	-процени како би изгледао живот људи без саобраћаја - класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени - наводи професије у	-Улога, значај и историјски развој саобраћаја. -Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени. - Професије у подручју рада саобраћаја. -Употреба информационих	-процењују, класификују, слушају, возе бицикл, скејт, тротинет или ролере, анализирају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, праве	-Упознаје ученике са правилима и прописима кретања -упознаје ученике са начинима регулисања саобраћаја и безбедном кретању -упознаје ученике са хоризонталном и вертикалном светлосном сигнализацијом -упознаје ученике са разним професијама у	-фронтални - индивидуални -рад у пару -групни рад	-Тестови, писмене вежбе, усмено испитивање, дискусије на часу, симулације, практичне вежбе	

	подручју рада саобраћаја -направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија - разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила. - правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају - користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијих	технологија у савременом саобраћају. -Саобраћајна сигнализација изглед и правила поступања. -Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају - рачунарска симулација и саобраћајни полигон. -Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају. -Заштитна опрема потребна за безбедно управљање		области друмског саобраћаја.			
--	---	---	--	------------------------------	--	--	--

	возила - аргументује неопходност коришћења сигнализације, коришћење сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник - повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика - одговорно се понаша као путник у возилу - показује поштовање према другим учесницима у саобраћају - анализира симулирану саобраћајну незгоду на	бициклом и дечијим возилима.					
--	--	-------------------------------------	--	--	--	--	--

	рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла.						
ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	-самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет - правилно чита технички цртеж, - преноси податке између ИКТ уређаја, - примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару, -користи програм за обраду текста за креирање документа са	-Прибор за техничко цртање (гумица, оловка, лењир, троугаоници, шестар). -Формати цртежа (А3, А4). Размера. Типови и дебљина линије (пуна дебела, пуна танка, пуна танка извучена слободном руком, испрекидана танка, црта-тачка-црта) -Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву , цртање	-црта, слуша, посматра, израђује технички цртеж, преноси податке између ИКТ уређаја, презентује, користи програме за обраду текста, претражује Интернет	-развија код ученика вештине читања и израде техничких цртежа и техничке документације -учи ученике како се скицом може изградити идеја и како се применом правила израђује технички цртеж. -упознаје ученике са форматима папира, размером, котирањем и прибором за техничко цртање и његово правилно коришћење. -показује пренос података између рачунара и мобилног телефона...	- Индивидуални -фронтални -рад у пару	усмено испитивање, дискусије на часу, симулације, практичне вежбе, демонстрације	

	графичким елементима -користи ИНТЕРНЕТ за сервисе претрагу и приступање онлајн ресурсима -преузима одговорност за рад -представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информациону технологију и софтвер	углова помоћу лењира итругаоника) -Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија , котни завршетак, котни број) -Цртање техничког цртежа са елементима (типови линија,размера и котирање) -Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар, таблет, смарт фон, дигитални фотоапарат) -Апликација за дигиталну обраду слике . -Операције подешавања осветљености и контраста слике. -Промена				
--	--	--	--	--	--	--

		величине (резолюције) слике, издвајање дела слике - Креирање документа у програму за обраду текста . - Форматирање текста уметање слике и графике. - Интернет претрага и приступ онлајн ресурсима.				
РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	- Повезује својства природних материјала са применом, - објасни технологију обраде и обраде дрвета, производњу папира, текстила, и коже,	- Природни ресурси на Земљи: енергија и материјали - Управљање отпадом	- слушају, посматрају, причају, описују, користе алате, приборе и материјале, упоређују, цртају, праве, буше, секу, бресе, лепе, лакирају, праве план израде и самосталне израде једноставних модела	- Упознаје ученике са појмом природних ресурса на Земљи и начином коришћења и претварања једног облика енергије у други - упознаје ученике са поделом , врстама, и	- фронтални, - индивидуални, - рад у пару,	Kahoot квиз, самовалација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе,

	- сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета - правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) - направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом - самостално израђује једноставан модел	(рециклажа, заштита животне средине) -Врсте својстава и примена природних материјала -Технологија прераде и обраде дрвета. -Технологија прераде и обраде коже. -Текстилна технологија. -Технологија производње папира. -Поступци ручне обраде и спајање папира, текстила, коже и дрвета (сечење, спајање, и заштита) -Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање наведених материјала (маказе, моделарска		својствима материјала, -показује правилно коришћење алата за механичку обраду материјала.			
--	---	--	--	---	--	--	--

		тестера, брусни папир, стега)					
КОНСТРУКТОРС КО МОДЕЛОВАЊЕ	-Самостално проналази информације потребне за израду модела а користећи ИКТ и Интернет сервисе - Одабира материјале и алате за израду модела - мери и обележава модел - ручно израђује једноставан модел користећи папир или дрво, текстил,кожу и одговарајуће технике, поступке и	-Израда модела ручном обрадом и спајањем папира, дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата -Приказивање идеје, поступака израде и решења производа. -Тимски рад и подела задужења у тиму.	ИстражујеИнтернет,слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, праве,мери,буше, секу, бресе, лепе, лакирају, праве план израде и самосталне израде једноставних модела, планирају, доносе одлуке	-Упознаје ученике са правилима рада у групи, са динамиком и роковима за реализацију пројекта, посматра помаже даје повратне информације и охрабрује али и указује на грешке -оспособљава ученике да размишљају предузетнички.	-фронтални индивидуални рад у пару рад у групи	вршњачко оцењивање, анализа, дискусија уредност, систематичност, залагање, самоницијативност, креативност	

	алате - Користи програм за обраду текста и креирање документа реализованог решења - самостално samostalno представља пројекну идеју, поступак израде и решење, - показује иницијативу и јасну орјентацију ка остваривању циљева и постизању успеха postizanju uspeha - планира активности које доводе до остваривање циљева					
--	---	--	--	--	--	--

	укључујући оквирну процену трошкова - активно учествује у раду пара или мање групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима - пружи помоћ у раду другим ученицима - процењује остварени резултат и развија предлог унапређења					
--	--	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: Ликовна култура

Разред: V

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/72

Циљ: наставе и учења ликовне културе је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1.ЛИНИЈА	- опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима - пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија - гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала - користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа - црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење	Врсте линија и изражајна својства линија. Линије у природи и окружењу. Линија као ивица тродимензионалних облика; Изражајна својства линија у односу на прибор, материјал, притисак и угао под којим се држи прибор/материјал. Савремена средства за цртање - дигитална табла и оловка за цртање, 3Д оловка, апликативни програми за цртање... Својства линије у апликативном програму за цртање. Цртање светлом; Уметнички цртеж, аматерски цртеж, дечји цртеж, схематски цртеж, технички цртеж, научне илустрације... Врсте уметничког цртежа - скица, студија, илустрација, стрип, карикатура, графити... Занимања у	употребљава и комбинује различите ликовне дисциплине (сликање, цртање, вајање, графика и сл.) ▪ користи средства за цртање, сликање, вајање, графику... ▪ користи прибор и алат за рад ▪ посматра, уочава, прикупља различите материјале ▪ машта, ствара представу и технички остварује своју визију ▪ описује свој доживљај користећи разне материјале ▪ јасно изражава и представља своје мисли, идеје, осећања и потребе и поштује потребе других ▪ прати, запажа, уочава, повезује, размишља, учи на примерима, уме да практично покаже сличне примере	▪ организује наставни процес ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ одговара на питања ученика, поставља питања, партнер у афективној комуникацији са децом, прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће	вербално и практично смислено учење, дивергентно, стваралачко учење ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на локалне образовне потенцијале. очигледна метода: илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. индивидуални и уални	Процењивање напредовања ученика, чек листе, изложбе, практични радови, процена остварености исхода, самоевалуација...

	- опаженог разматра, у групи, како је учио/-ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују - искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности	којима је неопходна вештина слободоручног цртања; Поступци грађења цртежа додавањем и одузимањем линија. Лавирани цртеж. Линеарни цртеж. Цртеж у боји; Текстура (ликовни елемент). Поступци грађења текстуре линијама. Ритам линија; Различити садржаји као подстицај за стваралачки рад (облици из природе и окружења, звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, текст, писмо...); Читање (декодирање) цртежа, стрипа, карикатуре, графита, рекламних порука... Уметничко наслеђе - значај наслеђа првих цивилизација.	ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује ▪ сарађује са другим ученицима у заједничким активностима...	учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.	
2.ОБЛИК	- пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима - гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад - наслика реалне	Дводимензионални и тродимензионални облици. Правилни геометријски облици (геометријске фигуре и тела). Правилни облици у природи и у ликовној уметности. Неправилни облици; Својства облика. Величина облика. Боја облика. Реална и имагинарна функција облика. Карактеристични	▪ употребљава и комбинује различите ликовне дисциплине (сликање, цртање, вајање, графика и сл.) ▪ користи средства за цртање, сликање, вајање, графику... ▪ користи прибор и алат за рад ▪ посматра, уочава, прикупља различите материјале ▪	▪ организује наставни процес реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује	вербално и практично смислено учење, дивергентно, стваралачко учење ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на	Процењивање напредовања ученика, чек листе, изложбе, практични радови, процена

	облике у простору самостално мешајући боје да би добио/-ла жељени тон - обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком - преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност - комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену - објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе - разматра, у групи, како је учио/-ла о облицима и где та знања примењује - искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно	детаљи и својства по којима је облик препознатљив. Светлост као услов за опажање облика. Изглед облика посматраног из различитих углова. Стилизовање облика; Статични облици. Кретање облика (кретање статичних облика помоћу ветра и воде, карактеристично кретање бића и машина); Распоред облика у простору и њихово дејство на посматрача. Положај облика у равни - линија хоризонта, планови и величина облика у односу на растојање од посматрача. Преклапање, прожимање, додиривање облика; Поступци грађења апстрактних и фантастичних облика (превођење реалних облика у апстрактне одузимањем карактеристичних детаља, превођење реалних облика у фантастичне додавањем неочекиваних детаља, грађење имагинарних и апстрактних облика на основу једне, две и три информације...); Луминообјекти. ЛЕД технологија у савременој уметности. Обликовање простора светлом;	машта, ствара представу и технички остварује своју визију ▪ описује свој доживљај користећи разне материјале ▪ јасно изражава и представља своје мисли, идеје, осећања и потребе и поштује потребе других ▪ прати, запажа, уочава, повезује, размишља, учи на примерима, уме да практично покаже сличне примере ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује ▪ сарађује са другим ученицима у заједничким активностима...	примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ одговара на питања ученика, поставља питања, партнер у афективној комуникацији са децом, прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	локалне образовне потенцијале. очигледна метода: - илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. - индивидуални и индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.	оствареност и исхода, само евалуација.. .
--	---	--	--	--	---	---

		Обликовање (дизајн) употребних предмета. Преобликовање материјала и предмета за рециклажу; Различити садржаји као подстицај за стваралачки рад (облици из природе и окружења, кретање у природи и окружењу, уметничка дела, етно наслеђе, садржаји других наставних предмета...);				
3.РИТАМ	- опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима - пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма - гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером - користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма - разматра, у групи, како је учио/-ла о визуелном ритму и где та знања може применити	Ритам у природи (смена дана и обданице, смена годишњих доба, таласи, падавине...); Ритам у простору (распоред тродимензионалних облика у природи, урбаним срединама и у ближем окружењу ученика). Ритам у структури (грађи) облика. Ритам у текстури природних и вештачких материјала; Врсте ритма. Правилан и неправилан ритам. Слободан ритам. Спонтани ритам (ритам линија, облика, мрља). Функције ритма - понављање боја, линија и/или облика да би се постигла динамичност (живост) или ред. Утисак који различите врсте ритма остављају на посматрача. Субјективни утисак кретања и оптичка илузија кретања;	▪ употребљава и комбинује различите ликовне дисциплине (сликање, цртање, вајање, графика и сл.) ▪ користи средства за цртање, сликање, вајање, графику... ▪ користи прибор и алат за рад ▪ посматра, уочава, прикупља различите материјале ▪ машта, ствара представу и технички остварује своју визију ▪ описује свој доживљај користећи разне материјале ▪ јасно изражава и представља своје мисли, идеје, осећања и потребе и поштује потребе других ▪ прати, запажа, уочава, повезује, размишља, учи на примерима, уме да практично покаже	▪ организује наставни процес реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ одговара на питања ученика, поставља питања, партнер у афективној комуникацији са децом, прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово	вербално и практично смислено учење, дивергентно, стваралачко учење ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на локалне образовне потенцијале. очигледна метода: - илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. индивид	Процењивање напредовања ученика, чек листе, изложбе, практични радови, процена остварености исхода, само евалуација..

	- направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала - искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност	Ритам као принцип компоновања у делима ликовних уметности. Ритам у другим врстама уметности. Примена визуелног ритма у свакодневном животу; Различити ритмови као подстицај за стваралачки рад - звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, плес...; Уметничко наслеђе - значај праисторијског наслеђа на простору Србије и у свету.	сличне примере ствара – креативна продукција ▪ учествује у активности у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује ▪ сарађује са другим ученицима у заједничким активностима...	постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	уални и индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.	
4.ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	- пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас - обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу - изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом - тумачи једноставне визуелне информације - објасни зашто је наслеђе културе важно	Орнамент и орнаментика. Функција орнамента. Симетрија. Ритам линија, боја и облика у орнаменту; Уметничко наслеђе - наслеђе етно културе. Значајни римски споменици на тлу Србије. Различите врсте комуникације од праисторије до данас; Невербална комуникација - читање информација; израз лица и карактеристичан положај тела; Читање визуелних информација (декодирање). Визуелно изражавање; Уметничко наслеђе - значај наслеђа за туризам и за познавање сопственог порекла.	▪ употребљава и комбинује различите ликовне дисциплине (сликање, цртање, вајање, графика и сл.) ▪ користи средства за цртање, сликање, вајање, графику... ▪ користи прибор и алат за рад ▪ посматра, уочава, прикупља различите материјале ▪ машта, ствара представу и технички остварује своју визију ▪ описује свој доживљај користећи разне материјале ▪ јасно изражава и представља своје мисли, идеје, осећања и потребе и поштује потребе других	▪ организује наставни процес реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ одговара на питања ученика, поставља питања, партнер у афективној комуникацији са	вербално и практично смислено учење, дивергентно, стваралачко учење ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на локалне образовне потенцијале. очигледна метода: илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични рад	Процењивање напредовања ученика, чек листе, изложбе, практични радови, процена оствареност и исхода, само евалуација..

			прати, запажа, уочава, повезује, размишља, учи на примерима, уме да практично покаже сличне примере ствара – креативна продукција учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује сарађује са другим ученицима у заједничким активностима...	децом, прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће учествује у регулисању социјалних односа у разреду прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада...	ученика истраживачке методе и др. индивидуални и индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.	
--	--	--	---	--	---	--

Назив наставног предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: пети

Недељни /Годишњи фонд часова:36/72

Циљ: Циљ учења музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа

Област/ Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ЧОВЕК И МУЗИКА	-наведе средства музичког изражавања у праисторији и античком	Човек у праисторији Улога музике у првобитном друштву;	Певање песама		- Анализа музичких примера,	Формативно , свакодневно

	добу; - објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; - искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; - реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма; - идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ)	Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичкоантрополошка истраживања); Магијска моћ музике; Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основа ритуала), коло/групни плес; Покрет: порекло плеса; Слушање/доживљај ритма телом; Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине. Човек Антик Божанска природа музике: - митолошка свест античког човека; - музички атрибути богова; - музика и држава. Музика у храму и музика на двору; Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама;	Самосталност Изражајност Упоредивање Слушање музике Уочавање Начин музичког изражавања Развијање способности за извођење мелодије Креативност Изражавање	Наводи Анализира Дискутује Анализира Усмерава Мотивише	фотографија, ППТ, видео материјала. У реализацији ће се примењивати технике и облици рада који подстичу ученике за самостални рад, рад у пару или групи. Кроз одговарајуће примере музичких вежби и композиција обрадити елементе музичке писмености. Обратће се пажња на правилно дисање, положај тела и дикцију и узети у обзир гласовне могућности ученика за музичко изражавање	оцењивање усмених одговора ученика,. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова. Сумативно, после преласка одређених области, на крају класификационих периода.
--	--	---	---	--	--	---

		Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија, Сумер/Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим; Појава првих нотација, пентатоника;		Координира Прати Вреднује		
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	- класификује инструменте по начину настанка звука; - опише основне карактеристике удараљки; - препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи; - користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација);	Најстарији инструменти: тело, удараљке, дувачки, жичани; Удараљке - настанак, првобитни облик и развој; Ритмичке удараљке као најједноставнија група инструмената; Мелодијске удараљке;	Извођење на музичком инструменту Самосталност Изражајност Упоредивање	Усмерава Анализира Дискутује Усмерава Мотивише Координира Прати	- Анализа музичких инструмената, фотографија, ППТ, видео материјала. Кроз одговарајуће примере музичких вежби а инструментима обрадити елементе музичког познавања и примене музичких инструмената	Формативно оцењивање: Свакодневн о бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника

СЛУША ЊЕ МУЗИКЕ	- изражава сепокретима за време слушања музике; - вербализује свој доживљај музике; - идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; - анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; - илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); - критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; - понаша се у складу са правилима музичког бонтона; - користи могућности ИКТ-а за слушање музике;	Елементи музичке изражајности - темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената; Слушање вокалних, вокалноинструменталних и кратких инструменталних композиција, домаћих и страних композитора; Слушање дела најстарије фолклорне традиције српског и других народа; Слушање народних и уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича;	Самосталност Упоредивање Анализа Синтеза Закључивање	Организује Усмерава Мотивише Координира Усмерава Прати Вреднује	Обратће се пажња на правилно дисање, положај тела и дикцију Мотивисаност ученика за слушање музике Праћење одабира музике која се слуша Проверавање музичке писмености Анализа музичких примера, видео материјала.	Препознавање слушаних и обрађених композиција Редовност доношења домаћег -Прегледање свеске - Несебичном пружању помоћи другим ученицима Сумативно оцењивање после преласка одређених области, на крају
-----------------------	--	--	--	---	--	--

						класификац ионих периода.
ИЗВОЂЕ ЊЕ МУЗИКЕ	- пева и свира самостално и у групи; - примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); - кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику; - користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; - исказе своја осећања у току извођења музике; - примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у Заједничком музицирању; - учествује у школским приредбама и манифестацијама;	Певање песама по слуху самостално и у групи; Певање песама из нотног текста солмизацијом; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација певањем; Певање песама у комбинацији са покретом; Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима; Свирање дечјих, народних и уметничких композиција из нотног текста; Извођење дечијих,	Извођење на музичком инструменту Самосталност Изражајност Упоредивање Примена	Организује Усмерава Мотивише Координира Прати Вреднује	У реализацији ће се примењивати технике и облици рада који подстичу ученике за самостални рад, рад у пару или групи. Кроз одговарајуће примере музичких вежби и композиција обрадити елементе музичке писмености. Обрати се пажња на правилно дисање, положај тела и дикцију и узети у обзир гласовне могућности ученика за инструментално извођење музике	Вођење евиденције од стране наставника о: - извођењу музике - броју јављања на часовима - броју успешности у групном раду, раду у пару - Учешћу у хору, приредбама, ваннаставним активностима - Несебичном

	- користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...);	народних и уметничких игара; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација на инструментима или покретом;				пружању помоћи другим ученицима -Израда паноа, ППТ, различитих врста излагања
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	- користи музичке образце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; - изражава своје емоције Осмишљавањем мањих музичких целина; - комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; - учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; - користи могућности ИКТ-а за музичко стваралаштво.	Креирање пратње запесме ритмичким извучним ефектима, користећи притом различите изворе звука; Креирање покрета уз музику коју ученици изводе; Осмишљавање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених мотива; Импровизација мелодије на задати текст; Импровизација дијалога на инструментима	Музичко стваралаштво Самосталност Изражајност Упоредивање Примена	Наводи Дискутује Анализира Усмерава Мотивише Координира Прати Вреднује	У реализацији ће се примењивати технике и облици рада који подстичу ученике за самостални рад, рад у пару или групи у музичком стваралаштву Кроз одговарајуће примере музичких вежби и композиција обрадити елементе музичке писмености. Могућности ученика за	Вођење евиденције о: -ангажовању, -односу према предмету -односу према другим ученицима - заинтересованост -учешће у групном раду -Учешћу у приредбама, ваннаставним

		Орфовог инструментарија и другим инструментима; Израда једноставних музичких инструмената; Реконструкција музичких догађаја у стилу			инструментално извођење музике	активностима -Израда паноа, ППТ, различитих врста излагања
--	--	---	--	--	--------------------------------	---

Корелацији са другим предметима: историја, ликовна култура, географија, старани језици, српски језик

Развој међупредметних компетенција: -компетенција за учење -комуникација -естетичка компетенција - сарадања -рад са подацима и информацијама -одговоран однос према здрављу

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Разред: **пети**

Годишњи фонд часова: **72 часа + 54 часа (обавезне физичке активности ученика)**

Циљ: Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Област/ Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1.ПЛЕС И РИТМИКА	– изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу – игра народно коло – изведе кретања у	Ритмичка вежба без реквизита Скокови кроз вијачу Народно коло	-играње народ.кола -извођење ритм.игара	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	Редовно присуствовање часовима ФЗВ

	различитом ритму – изведе основне кораке плеса из народне традиције других кultura	„Моравац“ Народно коло из краја „Ужичко“ Основни кораци друштвених плесова- валце	-вежбање -анализирање			поштовање правила рада
2. АТЛЕТИКА	– комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу - доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама	Техника истрајног трчања Техника спринтерског трчања Техника ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г) Техника штафетног трчања (штафетне игре, начини измене палице и др.); Тробој-кроз одељењско такмичење применити три дисциплине које су ученици савладали (трчање, бацање,скокови	-ходање -трчање -вежбање -анализирање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	редовно присуствовање часовима ФЗВ редовно ношење адекватне опreme приказивање најмање 1 комплекса вежби обликовања и снаге - оцена на однос се добија 1 у првом,а 1 у другом полугодишту
3. ГИМНАСТИ КА	– одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела – користи елементе	Вежбе на тлу Прескоци и скокови Ниска греда Гимнастички полигон	-Вежбање -анализирање	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	редовно присуствовање часовима ФЗВ приказивање најмање 1

	гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри - процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици	Висока греда				комплекса вежби обликовања и снаге - оцена на однос се добија 1 у првом, а 1 у другом полугодишту
4. СПОРТСКЕ ИГРЕ РУКОМЕТ	– користи елементе технике у игри – примењује основна правила рукомета у игри учествује на унутародељенским такмичењима	Вежбе на тлу Прескоци и скокови Ниска греда Гимнастички полигон Висока греда	-Уочава и усваја правила игре у рукомету -користи елементе технике у игри -учествује на такмичењима	- објашњава -показује -анализира - подстиче ученике	- разговор -демонстрација -организовање такмичења	редовно присуствовање часовима ФЗВ редовно ношење адекватне опреме редовно ношење адекватне опреме
5. МЕРЕЊЕ ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	-упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак	Батерија тестова	Упоређује своје резултате са вршњацима -ради на сопственом моторичком напретку	-мери -упоређује -упућује ученике на даљи рад -упознаје ученике са вредностима њихових	-мерење -дискусија -упоређивање	Праћење развијања физичких способности

				вршњака		
1.ИЗЛЕТ СА ПЕШАЧЕЊЕМ (препоручен и спортски садржај)	-примени основе оријентиринга и сналажења у природи -зна који су природни показатељи страна света (маховина)	Шетња кроз тунеле (у току школске године)	- ученици активно учествују у свим активностима током часа	-осмишљава релације за пешачење -организује ученике -упућује и прати ученике	-договор са ученицима и родитељима -групни рад	Редовно присуствовање часовима ОФА и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима
2. СПОРТСКИ ДАН (препоручен и спортски садржај) 3.ОДБОЈКА (препоручен и спортски садржај)	Одбојка Основни елементи технике и правила;- вођењелопте, - хватања и додавањалопте, - шутирања н агол, - финтирање, Принцип ииндивидуалне одбране - основнаправила	Спортски дан Одбојка	Активно учествују у организацији и извођењу спортских дана	-припрема ученике за спортски дан -организује спортски дан -подстиче ученике на игру, дружење и спортско такмичење	-фронтални рад -групни рад	Редовно присуствовање часовима и ОФА и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима савладаност, тј. достигнут ниво моторичких знања, умења и навика, и савладаност техника задатих планом и програмом

4. СПОРТСКЕ ИГРЕ ФУДБАЛ (обавезни спортски садржај)	– изводи елементе фудбалске технике – користи елементе технике у игри – примењује основна правила фудбала у игри – учествује на унутародељенским такмичењима -примењује основне елементе тактике у одбрани и у нападу	Вођење и контрола лопте Примање лопте и додавање лопте различитим деловима стопала Шутирање на гол Вежбе са два и три играча Основе игре у нападу и одбрани	-вежбање (трчање, елементи са лоптом) -анализирање - такмичење	-упознаје ученике са правилима и елементима технике игре -ангажује ученике у игри, суђењу	- демонстрација, - објашњавање, - анализирање – дискусија - суђење	Редовно присуствовање часовима ОФА и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима редовно ношење адекватне опреме
--	---	---	--	--	---	--

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Учењем наставног предмета физичко и здравствено васпитање ученик стиче вештине и овладава знањима и културним вредностима телесног вежбања, примењује их у свакодневном животу, новим и ванредним животним ситуацијама; разуме значај континуираног развоја физичких способности, разноврсних моторичких активности, утицај на здравље, здравље околине и квалитет живота.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик је стјекао знања и у стицању је да користи разноврсне програме обуке индивидуалној и колективној вежбања. Има позитиван став према физичким активностима и спорту у свакодневном животу, поштује правила и негује здраве међуљудске односе. Промовише улогу физичке активности и спорта у унапређивању здравља и превентивно деловање на настанак хроничних незаразних обољења и социјалних проблема

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА)

Недељни / годишњи фонд часова: 1 /36

Разред: **Пети**

Циљ верске наставе јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Ученици треба да упознају веру и духовне вредности сопствене, историјски дате цркве или верске заједнице у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.

Област/Тема	Исход По завршетку теме ученик ће:	Садржај програма	Активнос ти ученика	Активност и наставник а	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
I – УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рада	- моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања.	- Упознавање са садржајем програма и начином рада - Прелиминарна систематизација	Слуша Размишља Уочава Дискутује	Прича Објашњава Препричава Библијске делове Наводи ученике на размишљање и дискусију	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.	Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и оствареност и задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљање
II - РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА 2. Религија и	- моћи да именује неке политеистичке религије. - моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века	- Религија и култура старог света - Човекова жеђ за Богом и вечним животом - Митови и	Слуша Размишља Уочава Дискутује	Прича Објашњава Препричава Библијске делове Наводи ученике на		

култура старог света 3. Човек тражи Бога		легенде		размишља ње и дискусију	На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама.	м коментара ученика путем анкетних евалуациони х листића; • провером
III - ОТКРИВЕЊЕ - СВЕТ БИБЛИЈЕ 4. Божје Откровење 5. Свето Писмо (настанак, подела)	- моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; - моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; - моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка - моћи да разликује Стари и Нови Завет	- Божије Откровење - Свето Писмо (настанак, подела)	Слуша Размишља Уочава Дискутује	Прича Објашњава Препричава библијске делове Наводи ученике на размишљање и дискусију	Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава (35 часова) практична настава (1 час) Место реализације наставе - Теоријска настава се реализује у учионици; - Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;	Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: - усмено испитивање; - писмено испитивање; - посматрање понашања ученика

	• бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи;					
IV - СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА 6. Стварање света 7. Стварање човека 8. Прародитељски грех 9. Човек изван рајског врта	• моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије • моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле • моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан • бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; • моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; • моћи да преприча неку од	• Шестоднев • Стварање човека „по икони и подобију“ • Прародитељски грех • Човек изван рајског врта (Каин и Авељ, Ноје, Вавилонска кула	Слуша Размишља Уочава Дискутује	Прича Објашњава Препричава библијске делове Наводи ученике на размишљање и дискусију	Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе • Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати	

	библијских прича до Аврама; • моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом				нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно	
V - СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА 10. Аврам и Божји позив 11. Исак и његови синови 12. Праведни Јосиф 13. Мојсије 14. Пасха	• моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја • моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом • моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта • моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести • моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији.	• Аврам и Божији позив • Исак и његови синови • Праведни Јосиф • Мојсије • Пасха	Слуша Размишља Уочава Дискутује	Прича Објашњава Препричава библијске делове Наводи ученике на размишљање и дискусију	Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. • Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији	

					ученика.	
VI - ЗАКОН БОЖЈИ 15. На гори Синају 16. Десет Божјих заповести 17. Закон Божји као педагог за Христа	• моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; • моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божијих заповести; • моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу;	• Добијање Божијих заповести на гори Синају • Садржај Десет Божијих заповести • Смисао Декалога као припреме за Христа	Слуша Размишља Уочава Дискутује	Прича Објашњава Препричава библијске делове Наводи ученике на размишљање и дискусију	У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу	
VII - МЕСИЈАНСКА НАДА 18. „Земља меда и млека” 19. Цар Давид 20. Соломон и јерусалимски храм 21. Псалми	• моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана • моћи да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи • моћи да уочи да је Светиња над светињама посебно	• Насељавање Обећане земље (Исус Навин, Самсон...) • Цар Давид • Соломон и јерусалимски храм • Псалми Давидови • Старозаветни пророци • Месијанска нада	Слуша Размишља Уочава Дискутује	Прича Објашњава Препричава библијске делове Наводи ученике на размишљање и дискусију	Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота	

Давидови 22. Старозаветн и пророци 23. Месијанска Нада	место Божијег присуства • знати да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију • моћи да наведе неке од старозаветних пророка • моћи да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије • увидети значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига					
--	---	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Српски језик и књижевност
2. Историја
3. Географија
4. Биологија
5. Ликовна култура
6. Музичка култура
7. Грађанско васпитање

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРЕДМЕТ ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Недељни / годишњи фонд часова: 1 /36

Разред: Пети

Циљ наставе и учења предмета: Циљ наставе и учења грађанског васпитања је да ученик изучавањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Област/ Тема	Исходи По завршеној теми ученик ће бити у стању да:	Садржај програма	Активности наставника	Активности ученика	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ЉУДСКА ПРАВА Права детета (8 часова)	- разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права; - препозна своје потребе, као и потребе других и да их уважава; - штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; - учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; - наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права; - наводи	Потребе и права Потребе и жеље. Потребе и права. Права и правила у учионици. Правила рада у учионици, доношење групних правила. Права детета у документима о заштити права Посебност права детета и људска права. Конвенција о правима детета. Врсте права. Показатељи остварености и кршења дечијих права. Конвенција о правима детета у документима која се односе на школу.	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- слуша - посматра - опипава - објашњава - црта, слика - изражава ствара -учествује у доношењу правила рада	- увођење ученика у наставни предмет и упознавање са значајем грађанског васпитања; - упознавање ученика са садржајем наставног програма и давање јасних упутстава за рад; - повезивање постојећег знања са новим; - упознавање са Конвенцијом о правима детета у документима која се односе на	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко оцењивање - самооцењив ање ученика -степен познавања дечјих права

	чиниоце који утичу на остварење дечијих права; - поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи; - препозна ситуације кршења својих права и права других; - идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја;				школу; - препознавање својих права и права других, као и идентификација кршења истих;	
ДЕМОКРАТ СКО ДРУШТВО Школа као заједница (8 часова)	- поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе; - поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва; - исказе свој став о значају правила у функционисању заједнице; - понаша се у складу	Права и функционисање заједнице Моје заједнице. Школа као заједница. Одлучивање у учионици и школи. Гласање и консензус као демократски начини одлучивања Одговорности и обавезе у заједници Одговорност деце. Одговорности одраслих (родитеља,	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- слуша - посматра - опипава - објашњава - црта, слика - изражава ствара -учествује у доношењу правила понашања у учионици и школи	- дефинисање правила одељенске заједнице и правила школе; - примена различитих интерактивних облика рада, као и одабир и коришћење одговарајућих метода и техника рада; - разумевање	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко оцењивање - самооцењивање ученика -степен познавања правила

	са правилима и дужностима у школи; - наводи начине демократског дучивања; - препозна одговорност одраслих у заштити права деце; - објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; - реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ;	наставника). Кршење и заштита права Шта могу и коме да се обратим у ситуацијама насиља			значаја правила у функционисању заједнице;	понашања у школи
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕН ОМ СВЕТУ Права детета (10 часова)	- препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи; - прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; - проналази примере моралних поступака у	Наши идентитети Наше сличности и разлике (раса, пол, национална припадност, друштвено порекло, вероисповест, политичка или друга уверења, имовно стање, култура, језик, старост и инвалидитет). Стереотипи и предрасуде. Дискриминација.	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- слуша - посматра - опипава - објашњава - црта, слика - изражава ствара -учествује у извођењу радионица и активности	- осмишљавање и реализација различитих активности: радионица, симулација, играња улога, студија случаја, дебата, дискусија, пројеката, истраживања, промоција, ... -	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко оцењивање - самооцењивање ученика

	књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу; - наводи примере из свакодневног живота предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама; - проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита; - у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; - препозна и објасни врсте насиља; - прави разлику између безбедног и	Толеранција. Сукоби и насиље Сукоби и начини решавања сукоба. Предности конструктивног решавања сукоба. Врсте насиља: физичко, активно и пасивно, емоционално, социјално, сексуално, дигитално. Реаговање на насиље. Начини заштите од насиља			симулација примера из свакодневног живота: предрасуде, стереотипи, дискриминација и нетолеранција по различитим основама; - коришћење филмова, интернета, као и разговор о говору мржње, нетолеранцији и дигиталном насиљу; - развој конструктивног решавања сукоба;	-степен познавања градива
--	--	--	--	--	---	----------------------------------

	небезбедног понашања на друштвеним мрежама; - заштити од дигиталног насиља; - анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу; - аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба;					
ГРАЂАНСК И АКТИВИЗА М (10 часова)	- препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе; - идентификује проблеме у својој школи; - прикупља податке о	Планирање и извођење акција у школи у корист права детета Учешће ученика у школи. Избор проблема. Тражење решења проблема. Израда плана акције. Анализа могућих ефеката акције.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - развија кооперативност	- слуша - посматра - опипава - објашњава - црта, слика - изражава ствара - учествује у доношењу правила рада - ради	- идентификација примера грађанског активизма у школи и неговање позитивног става према томе; - прикупљање података о проблему на	- посматрање ученика - праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима - вршњачко оцењивање - самооцењив

проблему користећи различите изворе и технике; - осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; - активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин);	Планирање и извођење акције. Завршна анализа акције и вредновање ефеката. Приказ и анализа групних радова		истраживачке задатке	основу различитих извора и техника; - реализација одабраних акција, као и њихова анализа; - неговање тимског рада; - вредновање ефеката спроведених акција у школи.	ање ученика -степен учествовања у раду групе
---	---	--	----------------------	---	--

У реализацији наставе развијају се међупредметне компетенције, а посебно општа компетенција предмета - активан однос у заједници уз уважавање и поштовање права сваког појединца

Активности у реализацији програма: сви часови се реализују у радионичарском раду, где сваки појединац учествује износећи своје ставове, мишљења, предлоге и идеје, дискутује, учествује у избору идеја за реализацију; ученици раде тимски, у групним активностима, учествују у дебатама, презентују рад

Назив наставног предмета: Француски језик - други страни језик

Разред: Пети

Недељни /Годишњи фонд часова: 2 недељно /72 годишње

Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Област/Тема Комуникативне функције	Исходи По завршеној тематичкој области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1. Поздрављање	-поздрави и отпоздрави,примењујући најједноставнија језичка средства	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника,вршњака и сл),и иницирање упознавања,успостављања контакта (нпр. При сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у) Садржаји <i>Salut! Tu vas bien?</i> <i>Bonjour, ça va? Ça va,</i>	- Слуша, реагује на задати импулс наставника,даје импулсе другим ученицима -иницира комуникацију и успостављање контакта	-даје објашњења -даје задатке ученицима -слуша и коригује ученике - прати и вреднује постигнућа ученика -мотивише ученике за даљи рад и већа постигнућа	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима,малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката

		<i>merci! Bonsoir!</i> <i>Bonne nuit!</i> <i>Bonjour, Monsieur.</i> <i>Aurevoir, Madame.</i> <i>A demain. A bientôt.</i> Питање интонацијом (Интер)културни садржаји: формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости; лична имена и надимци			Превођење исказа у гест и обрнуто	Самоевалуа ција ученика Самоевалуа ција рада наставника
2.Представљ ање себе и других; дава ње основних информациј а о себи; давање и тражење основних информациј а о другима		Језичке активности у комуникативним ситуацијама Иницирање упознавања, посредовање у упознавању и представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којима се неко представља; попуњавање формулара основним личним подацима (пријава на курс, претплата на дечји часопис, налепница за пртљаг и сл)	Слушају Репродукују Представљају себе Представљају члана своје породице Попуњавају формулар	Представља ситуације ученицима Осмишљава нових ситуација Припрема формуларе за попуњавање Прати рад ученика Припрема граматички тест	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, ма лим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуа ција ученика Самоевалуа

		Садржаји <i>Je m'appelle Milica. Je suis serbe.</i> <i>J'habite à Kragujevac.</i> <i>Tu t'appelles comment?</i> <i>Comment allez-vous?</i> <i>Tu habites où?</i> <i>J'ai onze ans. Et toi, tu as quel âge.</i> <i>C'est mon copain/ma sœur/mon père. Il s'appelle Zoran.</i> Ненаглашене личне заменице у функцији субјекта Наглашене личне заменице(moi,toi) Присвојни придеви(mon/ma,ton/ta,son/sa) Упитне речи(comment, quel/quelle) Основни бројеви 1-100 Презент глагола avoir i être и глагола прве групе (Интер)културни садржаји: формално и неформално представљање,име, име и презиме; именовање сродства, градова, земаља;земље				ција рада наставника
--	--	---	--	--	--	-----------------------------

		француског говорног подручја				
3. Разумевање и давање једноставних упутстава и налога	-разуме упутства и налоге и реагује на њих	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих(комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу,упутства за игру и слично) Садржаји Qui est absent? Qui n'est pas là? Vous comprenez? C'est clair? Je ne comprends pas. Vous pouvez répéter, s'il vous plaît? Ecoutez! Répondez! Lisez! Regardez! Dessinez! Vous allez écouter un dialogue. Ouvrez/fermez vos livres. Levez la main. Prenez vos cahiers. Dépêchez-vous! Très bien! C'est parfait! Vous avez	Слуша Чита Реагује на добијена упутства Примењује лексичке и граматичке садржаје везане за тему	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника

		fini? J'ai fini. J'ai fait mon devoir. Pardon, Madame, je suis en retard. Императив фреквентних глагола Блиско будуће време(у устаљеним изразима везаним за активности у учионици) Сложени перфект(у устаљеним изразима везаним за активности у учионици) (Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости, песме				
4. Исказивање правила понашања	-разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставних исказа у вези са правилима понашања Садржаји <i>Silence. Il est interdit de faire du bruit.</i> <i>Entrée libre. Ne pas nourrir les animaux.</i> Именице. Негација <i>ne pas + infinitiv</i>	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих

		(рецептивно). Униперсоналне конструкције (<i>il est...</i>) (Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима, значење симбола.			узрасту Преводјење исказа у гест и обрнуто	пројеката Самоевалуа ција ученика Самоевалуа ција рада наставника
5. Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности	-разуме позив и реагује на њега:- упути позив на заједничку активност	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих, усмено или писано (позив на рођендан, журку, на игру, у биоскоп...); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност, усмено или писано, користећи најједноставније изразе молби, захвалности, изви њења.	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, ма лим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Преводјење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуа ција ученика Самоевалуа ција рада наставника

6. Исказивање молбе, захтева и захвалности	– разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; – упуту кратке и једноставне молбе и захтеве; – исказе и прихвати захвалност на једноставан начин;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог и писаног одговора на исказану молбу или захтев; изражавање и прихватање захвалности у усменом и писаном облику. Садржаји <i>Est-ce que je peux sortir? Tu pourrais me prêter ton portable, s'il te plaît?</i> <i>Tu me donnes ton numéro de téléphone?</i> <i>Voilà. Merci! Je t'en prie.</i> <i>Cher Pierre, peux-tu me rendre mon livre de français demain?</i> Питање са <i>est-ce que</i>. Инверзија (у устаљеним изразима). Кондиционал учтивости (<i>tu pourrais...</i>). (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације.	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
7. Честитање	– разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; – упуту једноставне честитке;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник,	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и

		рођендан или неки други значајан догађај; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање кратких пригодних честитки у усменом и писаном облику. Садржаји <i>Bon anniversaire! Bonne année!</i> <i>Bonne fête! Joyeux Noël!</i> <i>Bravo, très bien!</i> <i>Merci, à toi/à vous aussi!</i> Придеви (<i>bon, bonne</i>). Узвичне реченице. Предлози (<i>à</i>). (Интер)културни садржаји: најзначајнији празници и начин обележавања/прославе.	контекстима	за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
8.Описивање живих бића, предмета, места и појава	– разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; – опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих једноставних описа живих бића, предмета, места и појава у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима,ма	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика

	језичким средствима;	облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених и писаних описа живих бића, предмета, места и појава. Садржаји <i>Ma meilleure amie s'appelle Ivana : Elle est petite et blonde. Elle aime le sport.</i> <i>Le chien de mon voisin est grand et noir. Mon école est grande. Ma classe est claire.</i> <i>Bruxelles est la capitale de la Belgique.</i> <i>C'est une belle ville.</i> Описни придеви. Род придева (<i>petit/petite, grand/grande, blond/blonde; beau/bel/belle</i>). Конструкција изражава њеприпадања (<i>de + именица</i>). Присвојни придеви (<i>mon/ma, ton/ta</i>). Презентативи (<i>c'est/ce</i>		садржаја Прати и усмерава рад ученика	лим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
--	-------------------------	--	--	---	--	---

		sont...).				
		(Интер)културни садржаји: култура становања, однос према живој и неживој природи.				
9. Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности	– разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих; – опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; – опише шта уме/не уме да (у)ради;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима Садржаји <i>Je vais à l'école à huit heures.</i> <i>Il rentre de l'école à quatre heures.</i> <i>Je déjeune avec mes grands-parents le dimanche.</i> <i>Après l'école il joue au basket.</i> <i>Je sors toujours avec mes</i>	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника

		amis. A quelle heure commence le film? Le mercredi je vais à la piscine. Одређени члан (le, la, l' les). Садашње време фреквентних правилних глагола (rentrer, déjeuner, jouer, commencer) и неправилних глагола (aller, sortir). Презент глагола être. Предлози (à, de, avec). Прилози за време (toujours, souvent). (Интер)културни садржаји: радно време, разонода, живот породице.				
10. Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности	– разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих; – опише и планира уобичајене и тренутне активности	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним и	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ

	кратким једноставним језичким средствима; – опише шта уме/не уме да (у)ради;	тренутним активностима, плановима и способностима Садржаји <i>Je vais à l'école à huit heures.</i> <i>Il rentre de l'école à quatre heures.</i> <i>Je déjeune avec mes grands-parents le dimanche.</i> <i>Après l'école il joue au basket.</i> <i>Je sors toujours avec mes amis.</i> <i>A quelle heure commence le film?</i> <i>Le mercredi je vais à la piscine.</i> Одређени члан (<i>le, la, l' les</i>). Садашње време фреквентних правилних глагола (<i>rentrer, déjeuner, jouer, commencer</i>) и неправилних глагола (<i>aller, sortir</i>). Презент глагола <i>être</i>. Предлози (<i>à, de, avec</i>). Прилози за време (<i>toujours, souvent</i>). (Интер)културни садржаји: радно време,		Прати и усмерава рад ученика	слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
--	--	---	--	-------------------------------------	---	---

		разнонада, живот породице.				
11.Исказива ње просторних односа и величина	– разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; – тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; – опише непосредни простор у којем се креће;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу/оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј, биоскоп). Садржаји <i>Il y a un petit chat dans la rue.</i> <i>Il est sous la voiture. Je vais le mettre sur la fenêtre. La chaise est devant/derrière la table.</i> <i>Ma rue est longue. Cette place est grande.</i> <i>La pharmacie est à côté, première rue à gauche.</i>	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Преводјење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника

		Неодређени члан (<i>un, une, des</i>). Предлози (<i>dans, sous, sur, devant, derrière</i>). Прилози за место (<i>ici, là, à côté</i>). (Интер)културни садржаји: јавни простор, култура становања.				
12. Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	– разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих; – тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких текстова који се односе на тачно време, дан, месец или део дана (разглас/план вожње на аутобуској/железничког станици, аеродрому; биоскопски програм, договор за неку активност) или на метеоролошко време (тренутне или уобичајене временске прилике); усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама.	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника

		Садржаји <i>Quelle heure est-il?</i> <i>Il est six heures.</i> <i>Hier, je suis allée à la bibliothèque.</i> <i>Demain, je vais aller au cirque.</i> <i>Quel temps fait-il chez toi?</i> <i>Il pleut. Il fait beau. Il neige.</i> Униперсонални глаголи и конструкције (<i>il est...</i>, <i>il fait...</i>). Бројеви 1–20. Презент неправилних глагола (<i>être, aller, faire</i>). Сложени перфект фреквентних глагола. Блиско будуће време фреквентних глагола. Парцијално питање са упитним речима (<i>quel/quelle</i>). (Интер)културни садржаји: клима, разговор о времену, географске дестинације.				
13. Изражавање припадања/	– разуме једноставне исказе којима се изражава	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање	Слуша Чита	Објашњава Чита Објашњава граматичке	Слушање и реаговање на команде наставника	Оцењивање и вредновање у циљу

неприпадања и поседовања/непоседовања	припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; – тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање;	краћих текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања и реаговање на њих; усмено и писано, исказивање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања. Садржаји <i>C'est à moi. C'en'est pas mon cartable. c'est le livre de Sophie. C'est ta robe? A qui est ce stylo? J'ai deux frères. Je n'ai pas de sœur.</i> Конструкција за исказивање припадања (<i>à moi, à toi, à qui</i>). Присвојнипридеви (<i>mon/ma, ton/ta, son/sa</i>). Негација (<i>ne/n'... pas</i>). (Интер)културни садржаји: породица и пријатељи, однос према животињама, кућни љубимци.	Преводи Примењује знања у различитим контекстима	садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
---	--	--	---	---	--	---

14. Изражавање допадања/не допадања	– разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; – тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено и писано исказивање слагања/неслагања, допадања/недопадања. Садржаји <i>D'accord. Je suis d'accord. Je ne suis pas d'accord. Vous êtes d'accord? J'aime le chocolat/la musique/les voyages. J'aime dessiner/chanter/lire. Je n'aime pas ce sport. Ma matière préférée est le sport.</i> Именице. Одређени члан (<i>le, la, l', les</i>). Презент фреквентних глагола. Конструкција са инфинитивом (<i>j'aime dessiner</i>).	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
--	---	---	---	---	--	---

		Негација (<i>ne/n'... pas</i>). (Интер)културни садржаји: уметност (књижевност за младе, стрип, филм, музика...), храна, спорт.				
15. Изражавање количине и бројева	– разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих; – тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; – изрази присуство и одсуство некога или нечега;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставних исказа које садрже информације у вези са количином и бројевима (новчани износ, узраст, време, број телефона и слично); усмено и писано коришћење једноставних исказа са бројевима до 100. Садржаји <i>Dans ma classe il y a 25 élèves. Je voudrais un kilo de pommes, s'il vous plait. Combien coûte cette trousse?</i> <i>Il y a beaucoup de chats dans ce jardin.</i> Основни бројеви 1–100. Прилози (<i>beaucoup, peu, moins, plus</i>). Временска одредница <i>il y</i>	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника

		а. Упитне речи (<i>combien</i>). (Интер)културни садржаји: друштвено окружење, путовања.				
--	--	--	--	--	--	--

Корелација са другим предметима:

Енглески језик

Српски језик

Ликовна култура

Музичка култура

Грађанско васпитање

Математика

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

- пети разред-

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Школа ученицима нуди три програма Слободних наставних активности:

1. Животне вештине
2. Медијска писменост
3. Музиком кроз живот

Ученици бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма.

. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за снажање у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње

школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи.

ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ

Циљ учења слободне наставне активности *Животне вештине* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће му омогућити да боље разуме различите животне ситуације и изазове, повећа капацитет да на одговоран начин брине о себи, другима и околини и понаша се у складу са културом безбедности.

ОПШТЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Одговоран однос према здрављу	Компетенција за целоживотно учење	– на одговоран начин брине о себи и околини и помаже другима у невољи;	ВЕШТИНЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА УЧЕЊЕ, РАД И ДРУШТВЕНИ ЖИВОТ Вештине критичког мишљења, решавања проблема, доношења одлука. Организационе вештине и вештине управљања временом. Социо-емоционалне вештине: сарадња, комуникација, асертивност, решавање сукоба, препознавање сопствених и туђих емоција, превазилажење стреса.
Сарадња	Решавање проблема	– проналази релевантне и поуздане изворе информација од значаја за сналажење у свакодневним и ванредним животним ситуацијама;	
Одговорно учешће у демократском друштву	Рад са подацима и информацијама	– критички промишља и доноси одлуке уважавајући контекст ситуације, процену последица и најбољи интерес за себе, друге и околину;	ВЕШТИНЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА ИЗГРАДЊУ КУЛТУРЕ БЕЗБЕДНОСТИ
Дигитална компетенција	Комуникација	– јасно изрази сопствене мисли и осећања, са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин;	
Одговоран однос према околини		– сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин;	

	– организује своје свакодневне активности на продуктиван начин; – препозна опасности и адекватно реагује; – разликује ризично од превентивног и безбедног поступања пре, током и након елементарне непогоде; – тумачи знакове опасности, посебно ЕОР и поступа у складу са упутствима надлежних служби; – процени сопствене могућности и ограничења у решавању проблема и потражи одговарајућу помоћ кад процени да ситуација превазилази његове могућности; – повезује информације од релевантних институција са потенцијалним ризицима и правилним реаговањем у кризним ситуацијама; – образложи значај солидарности са људима у невољи; – аргументује значај културе безбедности и пружања прве помоћи;	Култура безбедности и надлежности за смањење ризика од катастрофа. Климатске промене и заштита животне средине у контексту културе безбедности. Општа безбедност: безбедност у саобраћају; знаци опасности и упозорења (зрачење, биолошка опасност, ЕОС – експлозивни остаци рата, запаљиво, хемијски производи). План комуникације и евакуације у случају несреће. Елементарне непогоде: пожари, земљотреси, поплаве, екстремни метеоролошки услови. Безбедност на води. Прва помоћ.
	– исказе афирмативни став о људима који су активисти Црвеног крста; – наведе које надлежан за одређене	

	ванредне ситуације и симулира позив хитним службама; – доведе у везу заштиту животне средине са климатским променама и културом безбедности; – разликује безбедно, небезбедно и ризично понашање у саобраћају и примењује мере заштите приликом вожње различитим превозним средствима; – наброји правила којих се треба придржавати у комуникацији током несреће, наведе садржај торбе за случај несреће, поступа према плану евакуације и комуникације; – наброји и објасни мере за ублажавање и смањења ризика од земљотреса, пожара, поплава и екстремних метеоролошких услова; – разликује безбедна од небезбедних купалишта, објасни улогу спасиоца, поступа у складу са правилима понашања на купалиштима и демонстрира поступак самопомоћи у случају грча мишића у води; – наведе принципе и демонстрира пружање прве помоћи на изабраном примеру.	
--	--	--

МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ

Циљ учења слободне наставне активности *Медијска писменост* је да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција	идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници); – разликује традиционалне и нове медије поредећи начине пласирања порука; – упореди основне особености различитих медија и изводи закључке о функцијама медија; – опише и анализира своје медијске навике; – разликује медијске садржаје од стварности, идентификујући их као конструкте стварности; – деконструише једноставније примере медијских порука; – одговорно креира једноставније медијске	ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА И Медији и публика (корисници). Традиционални медији (штампа, радио, телевизија, филм) и нови медији (интернет). Улога и место медија у савременом друштву. Медијске навике (<i>Мој медијски дан</i>). ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ Медијски садржаји као конструкти стварности.

Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	садржаје. – критички вреднује оглашавање у различитим медијским садржајима и препознаје профит као основни циљ; – наводи примере манипулације у медијским садржајима којима се подстичу куповина и потрошња, одређена осећања, вредности и ставови потрошача. – разликује функције и могућности мобилних дигиталних платформи; – идентификује недостатке и предности мобилног телефона као уређаја за комуницирање, информисање и забаву; – препознаје сврху и начин функционисања претраживача „на мрежи” и агрегатора садржаја; – вреднује и разврстава једноставније примере информација са интернета према изворима из којег потичу, делећи их на поуздане и непоуздане; – препознаје ризично понашање на друштвеним мрежама.	Деконструкција и конструкција медијских порука. ОГЛАШАВАЊЕ Комерцијални медијски садржаји у различитим медијима (рекламе, скривене поруке намењене пласирању одређених идеја, садржаја и животних стилова). Профит као циљ оглашавања. тицај медијских садржаја на осећања, вредности и понашање публике – куповину и потрошњу. МЕДИЈСКИ САДРЖАЈИ НА МОБИЛНИМ ДИГИТАЛНИМ ПЛАТФОРМАМА И ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ Комуникација у дигиталном окружењу. Поузданост и веродостојност информација на интернету. Претраживачи „на мрежи” и агрегатори садржаја. Вредновање и селекција
--	--	---

		доступних информација. Персонализована претрага на Гуглу. Анализа апликација на мобилном телефону. Зависност од мобилних телефона.
--	--	--

МУЗИКОМ КРОЗ ЖИВОТ

Циљ учења слободне наставне активности *Музиком кроз живот* је да ученик развија стваралачко и креативно мишљење кроз практичан рад, мотивацију, интелектуални, социјални, емоционални и морални развој, свест о сопственом здрављу, опажање, осетљивост за естетику, радозналост и самопоуздање како би био оспособљен за креативно решавање проблема и имао одговоран однос према

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација	– примењује динамичко нијансирање при извођењу музичких дела; – препознаје елементе динамике у свакодневном животу; – анализира врсте такта и ритам у уметничким делима;	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ Проширивање знања о музичким елементима. Изражајна својства динамике. Врста, карактер и примена темпа.

Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини	– препознаје боју тона у складу са садржајем композиције; – изводи композиције домаћих и страних аутора самостално и у групи, користећи глас, покрет и инструменте; – изводи двогласне и трогласне композиције домаћих и страних аутора; – искаже своја осећања у току извођења музике; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – учествује у манифестацијама; – користи различите технике телесних перкусија самостално и у групи; – примењује технике правилног дисања у свакодневном животу; – препознаје говор тела, свој и своје околине; – контролише покрете користећи концентрацију; – сарађује са члановима групе којој	Тон: боја и текстура Ритам: дводелни, троделни, четвороделни и мешовити. Повезивање звука и ритма. Примена динамике, темпа и ритма у свакодневном животу Проширивање искуства ученика у коришћењу различитих музичких средстава за рад у процесу музичког изражавања и обликовања; Индивидуално и групно певање. Двоглас. Троглас. Индивидуално и групно свирање. ТЕЛО КАО МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ Синхронизација различитих менталних и физичких капацитета. Координација различитих менталних и физичких капацитета Правилно дисање. Концентрација.
---	--	---

	припада, поштујући различитости; – процени сопствене могућности у примени телесних перкусија; – самостално осмишљава и импровизује покрете за ритмичке аранжмане; – контролише сопствене покрете у циљу боље координације; – својим речима објасни значај телесних перкусија на у сваком смислу; – критички анализира своје и туђе извођење; – истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога; – објасни и примени различите технике критичког мишљења; – самостално поставља питања везана за дату тему; – аргументовано искаже утисак о слушаним делима; – вербализује свој доживљај музике; – искаже свој доживљај музике кроз друге	Говор тела. Јачање одређених делова тела. Рефлекс. Пажња. Брзина реаговања на различите захтеве из окружења. Развој свесности о нашем телу, контроли покрета и јачању мишића, као и бољој координацији и балансу. Стимулација и активација организма на психомоторном и когнитивном нивоу. Истраживање унутрашњег ритма и звука свога тела. Body percussion. КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ КРОЗ МУЗИКУ Технике критичког мишљења. Дрво проблема. Дебата. Шест шешира. Мозгалица. Трибине. Вештине критичког мишљења: комуникација, сарадња, препознавање проблема, решавање проблема. Вештина постављања питања: меморијска,
--	---	---

	уметности. – критички просуђује утицај музике на здравље ; – разуме и користи интеркултурални дијалог – примењује различите врсте писмености (језичке, медијске, културне, научне...); – разуме концепт инклузије и осетљив је према различитостима; – самостално анализира музичка дела, користећи научене технике критичког мишљења;	транслацијска, интерпретацијска, аналитичка, синтетичка, евалуацијска. Обликовање оригиналног мишљења. Музичка критика. Анализа композиције Развијање способности и интересовања за целоживотно образовање.
--	---	---

Г.ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА СРПСКИ ЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1. Падежи	3	слушају, издвајају именске речи из текста, мењају речи по падежима	- презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима	индивидуални, групни, фронтални	оспособљавање ученика да препознају облике именских речи и да их правилно користе

2. Глаголски облици	2	издвајају глаголске основе, мењају глаголе и проналазе их у тексту	- презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима	рад у пару, фронтални	бољи резултати на проверама, побољшање говорне културе
3.Правопис	2	пишу текст, исправљају неправилно написане реченице, питају	- презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима	рад у пару, фронтални, индивидуални	побољшање писмене културе
4. Књижевно-теоријски појмови	1	слушају, разговарају, питају, препознају	- презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима	текстуални, фронтални,	усвајање основних термина науке о књижевности
5.Стилске фигуре	1	слушају, издвајају стилска средства из обрађених књижевних дела	- презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима	текстуални, фронтални, индивидуални	развијање говорне и писмене културе

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунски рад се организује за ученике који, из објективних разлога, у редовној настави енглеског језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената књижевне анализе или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима, итд.)

Садржаји програма	Број часова	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
The Present Simple Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Правилна употреба садашњег простог времена

The Present Continuous Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	- Правилна употреба садашњег трајног времена
The Plural of Nouns	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Употреба облика јединице и мношине именица
The Comparison of Adjectives	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални индивидуални	-Поређење придева и употреба истих у свакодневном говору
Going to	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Исказивање будућности помоћу конструкције Going to
Some/any; Modal verb Can	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Употреба Some/any и Can у енглеском језику

The Past Simple Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Употреба простог прошлог времена у енглеском језику
The Present Perfect Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Употреба будућег времена у енглеском језику
The Future Simple Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Употреба будућег времена у енглеском језику
Prepositions	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Правилно коришћење предлога у енглеском језику -Спознаја о разликама коришћења предлога у српском и енглеском језику

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		Ученика	Наставника		
La phonétique	по потреби	-понављање гласова и речи	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика говорне активности, писмено изражавање и упознаје ученике са француском културом и историјом	-фронтални -индивидуални	Увежбавање правилног изговора речи
L'article définie et indéfinie	по потреби	-попуњавање текстова са употребом одређеног и неодређеног члана	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој свести ученика о различитости двеју култура	-фронтални -индивидуални	Увежбавље правила и коришћења одређеног и неодређеног члана
Les adjectifs possessifs	по потреби	-усмено и писмено попуњавање текстова	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	Увежбавње правила и коришћења присвојних придева
Les adjectifs démonstratifs	по потреби	-усмено и писмено попуњавање текстова са показним заменицама	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика говорне активности, Писмено изражавање и упознаје ученике са француском културом и историјом	-фронтални -индивидуални	Увежбавње правила и коришћења показних придева
Le présent, le futur	по потреби	-понављање правила -израда говорних и писмених вежби	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој свести ученика о различитости двеју култура	-фронтални -индивидуални	Употреба футура и презента у ситуацијама из свакодневног живота

L'impératif	по потреби	-понављање правила -израда говорних и писмених вежби	-предентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	Употреба императива у ситуацијама из свакодневног живота
Les exercices orales	по потреби	-самостално склапање простијих реченица на француском језику	-предентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика говорне активности, и писмено изражаваење и упознаје ученике са француском културом и историјом	-фронтални -индивидуални	Развијање културе усменог изражавања

Напомена: Број часова допунске наставе је 18 годишње, у петом разреду ће се држати 4 до 5 часова, у зависности од потреба ученика

ИСТОРИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе даутврде своје знање са циљем,разумевања,препознавања отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања умења и вештина из наставног градива.

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Време и рачунање времена	2	Вежбају на примерима	Објашњава,сугерише, мотивише, подстиче	Објашњавање временских јединица у историји и вежбање на примерима	Боље разумевање појмова, усвајање основних знања, препознавање
Основе робовласничког друштва, роб, робовласник	2	Слушају објашњења, анализирају шему робовласничког друштва, анализирају чланове Хамурабијевог законика	Објашњава, сугерише, мотивише, подстиче, упућује на изворе знања	Кроз објашњавање основних појмова роб, робовласник, кроз шему робовласничког друштва и анализу појединих чланова Хамурабијевог законика приближити ученицима то време	Боље разумевање појмова, уочавање, усвајање основних знања, обучавање ученика за примену и употребу историјских карата
Занимљива историја	2	Квизови, асоцијације, анализа познатих изрека, легенди	Објашњава, сугерише, мотивише, подстиче, упућује на изворе знања, проверава	Анализа познатих изрека и легенди које су се одржале кроз време: (Како су гуске спасле Рим, Ханибал анте портас, О Амазонкама,	Разумевање појмова, усвајање знања, сналажење на карти, повезивање и примена наученог

				Ахилова пета, Сизифов камен, Гордијев чвор, Дођох видех победих...)	
Припремање за контролни	2	Вежбање, проналажење на карти, одговарање на питања...	Објашњава, усмерава, мотивише, разговара, упућује на изворе знања, проверава	Прорађивање пређеног градива по целинама	Разумевање појмова, усвајање знања, сналажење на карти, повезивање и примена научног

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Васиона и Земља	1	Слушају, питају, разговарају	Објашњава, одговара на постављена питања, демонстрира, мотивише, ослобађа треме, подстиче, охрабрује, похваљује	Дијалогска, демонстрациона, групни	Боље разумевање, препознавање,
Кретања Земље и последице њених кретања	2	Питају, слушају, демонстрирају	Објашњава, одговара на постављена питања, демонстрира, мотивише, ослобађа треме, подстиче, охрабрује, похваљује	Дијалогска, рад у паровима, демонстрациона	Боље, брже уочавање и разумевање и усвајање знања
Приказивање Земљине површине	3	Питају, демонстрирају, илуструју	Објашњава, одговара на постављена питања, демонстрира, мотивише, ослобађа треме, подстиче, охрабрује, похваљује	Дијалогска, илустративна	Обучавање картографској писмености и примени стечених знања
Планета Земља	3	Разговарају, питају, упоређују	Објашњава, одговара на постављена питања, демонстрира, мотивише, ослобађа треме, подстиче, охрабрује,	Дијалогска, групни, демонстрациона	Разумевање појмова, усвајање знања, повезивање и примена научног

			похваљује		
--	--	--	-----------	--	--

МАТЕМАТИКА

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		Ученика	Наставника		
Скупови	1	-уочава -именује -повезује -уређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива	-фронтални индивидуални	-формирање појма скупа, подскупа, кардинал скупа, правилна употреба симбола -схватање смисла речи и, или, неки, сваки -извођење скуповних операција
Скупови тачака	1	-разликује -именује -открива релације и изражава их -упоређује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални индивидуални	-схватање геометријских фигура као скуп тачака (дуж, права, полуправа, раван, кружница, круг) -уочавање њихових међусобних односа -препознавање и правилно цртање
Дељивост бројева	1	-уочава -закључује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају математике	-фронтални индивидуални	-уочавање дељивост бројева са остатком и без остатка -тумачење једначине $a=b \cdot g+r$ -увођење појма делилац садржалац -прости и сложени бројеви -одузимање НЗС и НЗД -растављање сложених бројева на просте чиниоце
Угао)сабирање и одузимање углова,графички и аналитички)	1	-уочава -именује -разликује -упоређује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика	-фронтални индивидуални	-формирање појма угла као геометријске фигуре -уочавање односа централног угла и одговарајућег лука и тетиве -преношење углова и упоређивање -мерење углова -операције са угловима у мерама

Врсте углова	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика способност да брже усвајају знања	-фронтални индивидуални	-формирање појма угла као геометријске фигуре -уочавање односа централног угла и одговарајућег лука и тетиве -преношење углова и упоређивање -мерење углова -операције са угловима у мерама
Разломци (опште,децимални запис,процентни запис)	3	-именује -упоређује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају математике	-фронтални индивидуални	-стварање појма разломка као количника два броја -скраћивање, проширивање и упоређивање разломака -приказивање на бројној прави -основне операције са разломцима
Осна симетрија (симетрала дужи и угла,нормала)	1	-уочава -разликује -упоређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални индивидуални	-стварање осне симетрије као релације -препознавање оносиметричних фигура и одређивање осе симетрије -цртање оносиметричних фигура -конструкција симетрале дужи, симетрале угла и нормале

БИОЛОГИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања, препознавања, откланјања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Особине живих бића и разноврсност живог света	1	Слушају, Питају	-методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива
Биљке-грађа и животни процеси	5	Слушају, питају, упоређују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање и уочавање

			основног нивоа		
Разноврсност биљака, значај и заштита	2	Слушају, питају, упоређују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива и уочавање разлика
Царство гљива	1	Слушају, Питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Језик - Граматика - Правопис	24	- примењује претходно стечена знања; овладава новим граматичким и правописним законитостима (падежни систем, променљиве и непроменљиве речи, писање великог слова и одричне речце <i>не</i>); - уочава на примерима; - упоређује; -уз помоћ наставника решава тестове са ранијих такмичења.	-Презентује наставне садржаје; - Мотивише на закључивање; - Припрема за такмичења;	- монолошки; - дијалогски; - текстовни; - индивидуални	- припрема ученика за школско, општинско, међуопштинско и републичко такмичење из Српског језика.
Књижевност - Школска лектира - Домаћа лектира	8	- чита, анализира и интерпретира дела по избору ученика и на- уочава главне мотиве и песничке слике; - запажа основне карактеристике ликовна.ставника;	-Презентује наставне садржаје; - Мотивише на закључивање; - Припрема за такмичења;	- монолошки; - дијалогски; - текстовни; - индивидуални; - демонстративни	- увођење ученика у структуру и анализу дела; - тумачење главних мотива и песничких слика у лирској песми; - развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности.

Култура изражавања - Говорно изражавање - Писмено изражавање	4	- усваја општа правила о писму као облику општења; - увежбава технике у изради писменог састава и анализира стилске грешке оцењених радова.	- Мотивише на стваралачки однос према језику; - Подстиче креативност у усменом и писменом изражавању.	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални	- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање; - богаћење речника.
---	---	--	--	--	--

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

За додатни рад се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за енглески језик. Ангажоване ученике стога треба стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење које се организује само за ученике осмог разреда) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање енглеског језика.

Садржаји програма	Број часова	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
Questions with What/Where?Why...?	2	-уочава -именује -повезује -уређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-проширивање знања о упитним реченицама у енглеском језику
Singular and plural nouns	2	-открива релације и изражава их -упоређује -уочава	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-уочавање разлике код именица у јединици и множини
Have/Has got	3	-уочава -закључује	-презентује -усмерава ученика	-фронтални	-упознати ученике са фразом која се

		-проверава	-утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине при решавању проблема из свакодневног живота	-индивидуални	увелико користи у енглеском језику
Parts of the body	2	-уочава -именује -разликује -упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	-упознавање са терминологијом делова људског тела
Listening to and understanding the song	2	-уочава -именује -открива релације -упоређује -закључује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-разумевање језика кроз песму
Simple present tense (Wh-questions)	3	-уочавање -разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-примена стеченог знања кроз питања
Countable and uncountable nouns	3	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-развијање логичког мишљења и закључивања
The present continuous tense	3	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-употреба граматичке целине
Can for ability, possibility and permission	3	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести	-фронтални -индивидуални	-употреба модалног глагола

			ученика о значају и примени модалног глагола при решавању проблема из свакодневног живота		
Must/Mustn't	3	-разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-примена модалног глагола у реченици
The future with Going to...	2	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-исказивање будућег времена кроз фразу
Future with WILL/ WON'T	2	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-правилна употреба будућег времена
Simple past tense of BE and regular verbs	3	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-примена коришћења прошлог времена кроз правилне глаголе
Present perfect tense (negatives, questions, short answers)	3	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-употреба сложеног садашњег времена које је почело у прошлости и наставља се у садашњости

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Циљеви додатне наставе су:

За додатни рад се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за енглески језик. Ангажоване ученике стога треба стимулирати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење које се организује само за ученике осмог разреда) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање енглеског језика.

Садржаји програма	Број часова	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
Les exercices orales	1	-самостално склапање простијих реченица на француском језику, ширење вокабулара, употреба дијалога из свакодневног живота	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	Развијање културе усменог изражавања
L'emploi du temps (Le présent, le futur)	1	-пребацивање текста из презенте у футуру и обратно	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика говорне активности, и писмено изражавање и упознаје ученике са француском културом и историјом	-фронтални -индивидуални	Увежбавање правилне употребе времена
Les exercices écrits	1	-писање краћих састава у вези са ситуацијама из свакодневног живота	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој свести ученика о различитости двеју култура	-фронтални -индивидуални	Усавршавање писане културе код ученика
L'emploi des adjectifs	1	-усмено и писмено попуњавање текстова	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	Самостално коришћење показних и присвојних придева у ситуацијама из свакодневног живота

ИСТОРИЈА

Додатна настава из историје се организује за ученике петог, шестог, седмог и осмог разреда и остварује се са по 36 часова, односно са по 1 часом недељно, кроз следеће активности:

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Увод; Рачунање времена	2	Израда задатака, самостално задавање примера, показивање другима који то не знају	Објашњава, мотивише ученике за учешће на такмичењима, подстиче на истраживачки рад, методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму	Увежбавање стечених знања везаних за рачунање времена задавањем тежих задатака (по хришћанском, муслиманском, грчком, византијском, римском календару)	Усвајање знања у већем обиму, оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Сналажење на историјској карти (Египат, Грчка, Крит Рим, римске провинције на Балкану, Винча, Старчево, Лепенски Вир, Средоземно море, Дунав, освајање Александра Македонског)	2	Примењују и користе историјски атлас, проналазе, задате појмове на карти, сналазе се, читају ознаке...	Објашњава, мотивише ученике за учешће на такмичењима, подстиче на истраживачки рад, методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму	Задавање појмова и њихово налажење на различитим историјским картама, учење читања историјске карте	Проширивање постојећих и усвајање нових знања, развијање сарадничког односа, сналаже на карти
Уметност Старе Грчке и Рима, познате личности Старог века	2	Слушају, питају, истражују, упоређују, илуструју и користе историјски атлас, одговарају на питања наставника	Објашњава, мотивише ученике за учешће на такмичењима, подстиче на истраживачки рад, методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму	Рад у пару, групни, индивидуални	Усвајање нових знања и утврђивање већ постојећих, употреба атласа и зидних историјских карата, повезивање и примена наученог
Занимљива историја	2	Израда асоцијација и квизова и њихово решавање, прављење презентација	Објашњава, мотивише ученике за учешће на такмичењима, подстиче на истраживачки рад, методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму	Индивидуални, групни, рад у пару	Повезивање и примена наученог, анализа текста, уочавање повезаности градива

МАТЕМАТИКА

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		Ученика	Наставника		
Скупови; решавање текстуалних задатака применом Веновог дијаграма	3	-уочава -именује -повезује -уређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-проширивање знања о појму скупа кардиналној вредности скупа, операцијама са скуповима кроз израду задатака веће тежине и задатака са ранијих такмичења
Геометријске фигуре као скупови тачака, логичке операције у унији,пресеку и разлици	2	-открива релације и изражава их -упоређује -уочава	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-уочавање њихових међусобних односа -препознавање и правилно цртање
Бинарни бројни систем	2	-уочава -закључује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-упознати ученике са појмом бинарног бројног сиситема и кроз израду различитих задатака увежбати рад са бинарним системом
Рационални поступци при рачунању,одабрани задаци	2	-уочава -именује -разликује -упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	-коришћењем олакшица, за што краће време доћи до решења
Дијаграми и њихова примена у решавању математичких проблема, метод дужи	2	-уочава -именује -открива релације -упоређује -закључује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	- прављење и читање дијаграма у решавању математичких проблема

Права и кружница, конструктивни задаци	2	-уочавање -разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-примена стеченог знања на решавање конструктивних задатака
Одабрани задаци са такмичења	5	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-развијање логичког мишљења и закључивања
Задаци логично-комбинаторне природе	2	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-развијање логичког мишљења и закључивања
Разломци, одабрани задаци	2	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-усавршити рад са разломцима, операције са разломцима и примену у практичним задацима кроз израду такмичарских задатака
Осна симетрија	6	-разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-применити и допунити знање о осној симетрији кроз израду практичних задатака и задатака из свакодневног живота
Конструкција пресавијањем папира	1	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-пресавијањем папира конструисати различите фигуре
Одабрани конструктивни задаци-примена изометријских трансформација	2	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-извођење различитих конструкција применом изометријских трансформација
Разломци и примена, одабрани задаци	4	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-примена разломака на решавање различитих задатака
Процентни рачун		-открива релације	-презентује	-фронтални	-решавање проблема

	2	-закључује	-усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-индивидуални	применом процентног рачуна
--	---	------------	---	---------------	-------------------------------

БИОЛОГИЈА

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Особине живих бића и разноврсност живог света	По потреби	Слушају, питају, упоређују, закључују	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Биљке-грађа и животни процеси	По потреби	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Разноврсност биљака, значај и заштита	По потреби	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Царство гљива	По потреби	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа

Број часова додатног рада у петом разреду зависиће од Годишњег плана рада школе и задужења која наставник добија сваке школске године о 40-очасовној радној недељи.

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	Упознавање ученика са правилима понашања у школи Усклађивање ставова породице и школе везаних за васпитање ученика Организовање индивидуалних разговора Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија -евиденција у дневнику	-одељењски старешина -ученици -родитељи
-октобар	Упознавање својих и потреба других Изражавање сопствених и разумевање туђих осећања Организовање индивидуалних разговора Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-новембар	Развијање толеранције на различите ставове, особине и потребе Грађење сарадничког односа у групи (разреду) Анализа успеха на крају I класификационог периода Сређивање педагошке документације	-разговор -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-децембар	Решавање проблема Подршка и значај социјалне групе у превазилажењу личних проблема Подршка и значај социјалне групе у превазилажењу личних проблема Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-јануар	Обележавање Дана Светог Саве Проблеми у учењу и савлађивању знања – грађење модела за превазилажење	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	Суочавање са неуспехом и грађење модела за његово превазилажење Помоћ ученицима при укључивању у такмичења Разрешавање сукоба	- едукативне радионице -разговор	-изабрани ученици-чланови ученичког парламента -стручни сарадник - сарадници Завода за јавно здравље -одељенски старшина
-март	Грађење и јачање личних вредности и ставова Праћење ученика на такмичењима Сређивање педагошке документације Развој сарадничке комуникације у разреду (активно слушање других)	-едукативна радионица -разговор -евиденција у дневнику рада	-одељењски старешина -стручни сарадник
-април	Анализа успеха на крају III класификационог периода Стресогене животне ситуације Учење и изградња одбрамбених механизма за	-разговор -дискусија- -презентација	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник

	превазилажење стреса Организовање родитељског састанка	-евиденција у дневнику	
-мај	Организовање и извођење екскурзије Ризична понашања (пушење, алкохолизам, наркоманија) Учење вредносних судова. Сређивање педагошке документације	-чишћење учионице -разговор -договор	- ученици -одељенски старешина -родитељи
-јун	Анализа успеха на крају школске године Анализа рада одељенског старешине Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија	-ученици -одељенски старешина

ОСНОВНА ШКОЛА “1.МАЈ” ВРТОГОШ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА У ШЕСТОМ РАЗРЕДУ

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;

- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;

- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;

- омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;

- развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;

- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;

- уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;

- развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;

- поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;

- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

- програм се остварује на српском језику.

План наставе и учења за шести разред

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

А ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Назив наставног предмета: **СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ**

Разред: **Шести**

Недељни /Годишњи фонд часова: / 144

Циљ: Циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Корелација са другим предметима: историја, ликовна култура, музичка култура, верска настава и грађанско васпитања, а могуће су корелације и са другим предметима.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми-бласти ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активнос ти наставни ка	Начин и поступци остварива ња програма	Евалуација
	савладане (већ усвојене) садржаје	ЛИРИКА				

КЊИЖЕВНОСТ	из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу; – искаже сопствени доживљај књижевног дела; – одреди тему, главни мотив и ликове; – преприча (уз помоћ наставника и постављених питања) кратак наративни текст; – препозна и именује осећања лирског јунака; – драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима; – препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику;	Лектира 9. Обредне лирске народне песме (избор) 10. Ђура Јакшић: Вече 11. Јован Дучић: Село 12. Мирослав Антић: Плава звезда 13. Вељко Петровић: Ратар / Алекса Шантић: О, класје моје 14. Десанка Максимовић: Грачаница / Војислав Илић: Свети Сава 15. Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави 16. Милован Данојлић: Овај дечак зове се Пепо Крста 17. Сергеј Јесењин: Песма о керуши Књижевни термини и појмови Врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и	- читање, разговор, упоређивање, размењивање сопствених знања и мишљења; - истраживање -рецитовање; -решавање проблемских питања; - локализација текста (месна, временска, просторна) - тумачење текста са изношењем аргумената; - описивање; - усмена драматизација; - игра асоцијација; - квиз	- развија љубав ученика према књижевности; - подстиче на креативност у тумачењу књижевног дела; - подстиче на размишљање, закључивање и развијање критичког става	- монолошки; - дијалогски; - текстовни; - индивидуални - тимски рад - истраживачки рад - рад у групама и - метода самосталних ученичких радова; - метода наставних листића; - употреба ИКТ у	- усмени одговори; - писмени задаци; - тестови; - контролни задаци; - квиз; - Дневник читања;
КЊИЖЕВНОСТ						

КЊИЖЕВНОСТ		епски десетерац). Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха. Стилске фигуре: контраст, хипербола. Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне).			настави	
КЊИЖЕВНОСТ		ЕПИКА Лектира 12. Народна песма: Смрт Мајке Југовића 13. Народна песма: Марко Краљевић укида свадбарину 14. Петар Кочић: Јаблан 15. Исидора Секулић: Буре (одломак)/Бранко Ћопић: Чудесна справа				

КЊИЖЕВНОСТ КЊИЖЕВНОСТ		16. Иво Андрић: Аска и вук 17. Антон Павлович Чехов: Вањка/Итало Калвино: Шума на ауто-пу- ту (из збирке прича Марковалдо или годишња доба у граду) 18. Светлана Велмар Јанковић: Сирото ждребе (из Књиге за Марка) Књижевни термини и појмови Основна тема и кључни мотиви. Облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог. Фабула/радња, редослед догађаја. Врсте епских дела: приповетка, роман. Културно-историјско предање (нпр. Смрт Марка Краљевића) ДРАМА				
-------------------------------------	--	---	--	--	--	--

		Лектира 6. Коста Трифковић: Избирачица (одломак) 7. Миодраг Станисављевић: И ми трку за коња имамо (одломак) 8. Бранислав Нушић: Аналфабета (одломак) Књижевни термини и појмови Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у дра- ми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и расплет). НАУЧНОПОПУЛА РНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати 2 дела) 1. Вук Караџић: Живот и обичаји народа српскога: Божић (одломак);				
--	--	---	--	--	--	--

		Ћурђевдан (одломак); Додоле, прпоруше и чароице (одломци) 2. Владимир Хулпах: Легенде о европским градовима (избор) 3. Никола Тесла: Моји изуми (поглавље по избору) 4. Жан-Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар: Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца (избор) 5. Гроздана Олујић: Били су деца као и ти (избор) Страна 272 – Број 15 ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК 30. август 2018. ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Епске народне песме о Косовском боју (избор)				
--	--	---	--	--	--	--

		2. Епске народне песме о Марку Краљевићу (избор) 3. Бранислав Нушић: Аутобиографија 4. Анђела Нанети: Мој дека је био трешња 5. Весна Алексић: Каљави коњ (Прича о богињи Лади – Звездана вода; Прича о богу Сварогу – Небески ковач и Прича о богу Стрибору – Сеченско светло) 6. Бранко Ћопић: Орлови рано лете 7. Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице Допунски избор лектире (бирати 3 дела) 1. Добрица Ерић: Месечеви миљеници (песме о свицима) (избор) 2. Бранислав Петровић: избор из				
--	--	--	--	--	--	--

		антологија песама за децу (Морава, Влашићи, Дунав, Говор дрвећа, Грађење куће, Па шта, па шта и друге) 3. Владимир Стојиљковић: Писмописац (Писмо Бранку Ћопићу) 4. Владимир Андрић: Пустолов 5. Тиодор Росић: Приче старог чаробњака (једна прича по избору) 6. Борислав Пекић: Сентиментална повест Британског царства („Велика повеља слободе у земљи без устава” – одломци) 7. Вилијем Саројан: Зовем се Арам 8. Хенрик Сјенкијевич: Кроз пустињу и прашуму 9. Џејмс Крис: Тим Талир или Продати смех 10. Џек Лондон: Зов дивљине/Бели очњак				
--	--	---	--	--	--	--

		11. Реј Бредбери: Маслачково вино (избор) 12. Ивана Брлић Мажуранић: Приче из давнина (избор) 13. Владислава Војновић: Приче из главе (прича Позориште – од- ломци) 14. Јасминка Петровић: Ово је најстрашнији дан у мом животу 15. Александар Поповић: Снежана и седам патуљака, драмска бајка				
ЈЕЗИК	-разуме и користи предвиђени лексички фонд; – разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним	Подела речи по настанку: просте речи и творенице; породица речи, уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбене	- слушање, упоређивање, самостално закључивање, практично примењивање, истраживање.			

Граматика	разредима и проширује их новим језичким садржајима; – примени у говору и писању правила: род и број именица одговарајућем падежу, конгруенцију атрибута с именицом у типичним примерима; – састави реченице са одредбом за средство и друштво;	основе,префикси суфикси). Граматицка основа и граматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима. Настанак гласова и говорни органи; подела гласова: самогласници и сугласници(прави сугласници и сонанти); Подела сугласника по звучности и по месту изговора.	-наставник презентује наставни садржај; - усмерава активности ученика; - подстиче на размишљањ е, увиђање	- монолошки; дијалошки; текстовни; тимски рад; метода наставних листића; -истраживачки рад -употреба ИКТ у настави	- усмени одговори - тестови - контролни задаци - квиз
ЈЕЗИК Граматика	– искаже особине појма и начин вршења радње у различитом степену	Подела речи на слоге; слоготворно р. Гласовне промене – уочавање у грађењу и промени речи: непостојано а; промена л у о; палатализација; сибиларизација; јотовање; једначење сугласника по звучности; једначење сугласника по месту изговора; губљење сугласника. Заменице: неличне			

		именичке заменице (односно-упитне, неодређене, опште, одричне); придевске заменице: присвојне (с нагласком на употребу заменице свој, показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне). Граматичке категорије заменица: род, број, падеж и лице. Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања; имперфекат глагола бити);плусквамперфекат. Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.				
		Писање имена васионских тела.		-наставник презентује	- монолошки; - дијалошки;	- писмени задаци

ЈЕЗИК Правопис		Растављање речи на крају реда (основна правила). Правописна решења у вези са гласовним променама. Писање именичких и придевских одричних заменица са предлозима. Писање заменице Ваш великим почетним словом. Правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика.	-слушање, - упоређивање, -уочавање, - практично примењивање	наставни садржај; -усмерава активности ученика	- текстовни; - индивидуални; - демонстративни	- тестови - контролни задаци -квиз
ЈЕЗИК Ортоепија		Правилан изговор гласова ч, ћ, џ, ч, р. Дуги и кратки акценти	Слушање Запажање Коментарисање Сугерисање Изражајно казују Изношење идеја,замерки,предлог	Излагање Објашњавање Подстицање на размишљање и активност Утицање на развој свести ученика о значају културе говора Образлаже мотивисање ученика	монологски; - дијалогски; - текстовни; - индивидуални; - демонстративни	-рецитовање -тестови -контролни задаци -квиз
	-разуме питања, налоге и информације у вези са				монологски; - дијалогски; - текстовни; -	

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	свакодневним активностима, људским особинама и поступцима; – исприча догађај у којем је учествовао у неколико реченица – преприча кратак једноставан наративни текст; – учествује у кратком дијалогу о темама из свакодневног живота, поштујући основна начела вођења разговора; – искаже молбу, извињење, честитање, захвалност, користећи форме учтивог обраћања; – чита краће текстове са познатом граматиком и углавном познатом лексиком, а	Текстови у функцији унапређивања језичке културе. Анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка). Поворне вежбе на унапред одређену тему. Учтиве форме обраћања. Лексикологија: аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористцима). Правописне вежбе: диктат; допуњавање текста; уочавање и објашњавање научених правописних правила у тексту. Богаћење речника: лексичко-семантичке вежбе (нпр. избегавање сувишних речи и туђица; фигуративна значења речи; проналажење	Слушање Запажање Коментарисање Сугерисање Изражајно казују Изношење идеја,замерки,предлога	Излагање Објашњавање Подстицање на размишљање и активност Утицање на развој свести ученика о значају културе говора Образлаже мотивисање ученика	индивидуални; - демонстративни	- писмени задаци - усмено одговарање
	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА					

	значење непознатих речи одређује на основу контекста; – пише кратак једноставан наративни и експозиторни текст; – пише кратку поруку, честитку, позивницу, обавештење, поштујући језичку и ортографску норму	изостављених реченичних делова); стилске вежбе: (нпр. текст као подстицај за сликовито казивање; ситуациони предлог за тражење погодног израза). Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту (један час за израду задатка и два за анализу и писање унапређене верзије састава).				
--	---	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: Енглески језик

Разред: VI

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/72

Циљ: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Корелација са другим предметима: Српски језик и књижевност, ЧОС, Грађанско васпитање, Физичко и здравствено васпитање, Географија, Математика, Информатика и рачунарство, Биологија, Музичка култура, Техника и технологија, Историја

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1. Starter Поздрављање; Представљање себе и других и тражење/давање информација о себи и другима; тражење/давање основних информација о себи и другима; изражавање припадања и поседовања; изражавање хронолошког времена.	- разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - опишу радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - формулишу једноставније исказе који се односе на	Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају: Речи и изразе који се односе на теме –државе и националности, бројеве (основне и редне), чланове породице, узраст, речи и изразе који се односе на кућу, просторије у кући, намештај, сате, дане, месеце, годишња доба, школске предмете; језичке садржаје <i>Are you from Spain? - No, I'm not. I'm from Argentina. (to be); Can you do martial arts? (can); Kristy has got three cousins. (have got); Where are my gloves? I can't find them. (Subject/Object pronouns); This is their classroom. Ours is room A2. (Possessive adjectives/pronouns) Peter is Kim's husband. (Possessive case); mouse – mice (Plurals) This is a scarf and these are trousers. (this/these – that/those – there is/there are); There's a carpet under the coffee</i>	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје...	- презентује - усмерава ученика - подстиче на размишљање - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика - дискутује - анализира - мотивише	фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

	поседовање и припадност; - питају и кажу шта неко има/нема и чије је нешто.	<i>tables. (Prepositions of place);</i> кратке текстове и дијалоге који се односе на теме е(слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.				
2. Module 1 My World Описивање радњи у садашњости; описивање радњи у прошлости; описивање бића, предмета, места, појава.	- разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл. - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива	Речи и изразе који се односе на теме – речи и изразе који се односе на физички изглед и одећу, активности у слободно време, понашање, осећања и карактер; језичке садржаје <i>have a great time, make a mistake (do, have, make, take phrases); They walk to school every day. He doesn't leave home at 7:00. Does he have lunch at school? Yes, he does. (Present simple); They are living with me these days. She isn't sleeping now. (Present continuous); How often do you eat pizza? - I usually eat pizza twice a month. (Adverbs of frequency); Anna doesn't know. (Stative verbs); at 12:00, at night, in June, in 2004, on Tuesday, on 6th April (Prepositions of time); Did you have volleyball practice yesterday, Sally? No, I didn't. It used to be on Tuesdays, but coach changed it to Thursdays. (Past simple – used to); She was sleeping while he was surfing the Net.</i>	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје...	презентује - усмерава ученика - подстиче на размишљање - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика - дискутује - анализира - мотивише	фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

	бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства	(<i>Past continuous</i>); кратке текстове и дијалоге који се односе на тем е (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.				
3. Module 2 Fit for life Описивање радњи у прошлости; изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза; изражавање количине, бројева и цена; описивање бића, предмета, места, појава; изражавање допадања и недопадања.	- размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл. - разумеју једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагују на њих; - размене једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; - саопште правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи	Речи и изразе који се односе на теме – речи и изразе који се односе на спортове, активности, спортску опрему, категорије хране, здравствене проблеме и њихово лечење и делове тела; језичке садржаје <i>Have you been to Rome? No, I haven't.</i> <i>I've visited Milan, though.</i> (Present perfect); <i>She has known him for five years. He has lived here since 2010. I've just finished my homework. I've already done my homework. (for – since – just – already – never/ever – yet);</i> <i>How much milk do you drink every day? Three glasses. (C/U nouns – quantifiers);</i> <i>Don't go out! Stay home until you feel better.</i> (Imperative); кратке текстове и дијалоге који се односе на тем е (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје...	презентује - усмерава ученика - подстиче на размишљање - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика - дискутује - анализира - мотивише	фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти

	одговарајућа језичка средства; - разумеју једноставније изразе који се односе на количину и цену; - питају и саопште колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; -питају/кажу/израчунају колико нешто кошта; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагују на њих; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење.					
4. Module 3 Fun Time! Описивање будућих	- разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на	Речи и изразе који се односе на теме –речи и изразе који се односе на забавне активности,	Учествује у разговору Слуша Разуме	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога

радњи (планова, намера, предвиђања); описивање бића, предмета, места, појава; изражавање мишљења; исказивање жеља, интересовања, потреба, осета и осећања.	њих; - размене једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопште шта они или неко други планира, намерава, предвиђа; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; -разумеју уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагују на њих; -изразе жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим	места за забаву, врсте телевизијског програма, различите врсте филмова и музичке инструменте; језичке садржајего <i>roller skating, have a sleepover on Friday night (go/do/have phrases); I'll be back in an hour. Don't worry. Look at the sky! It's not going to rain today. John's leaving tomorrow. (will – going to – presentcontinuous (future meaning); Both action and fantasy films are great. Neither thrillers nor soap operas are funny. (both/neither/either); The film was boring. We werebored. (-ing/- ed adjectives); If/When water reaches 0°C, it freezes. If you study, you'll get good grades. (Conditionals Type 0/1);</i> кратке текстове и дијалоге који се односе на атему (слушају, читају, говоре и	Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје...	ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти
---	---	--	---	--	--

	језичким средствима.	пишу); сличности и разлике у културама				
5. Module 4 All things high tech Описивање бића, предмета, места, појава; изношење предлога и савета	- разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење; - упуте предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи	Речи и изразе који се односе на теме –речи и изразе који се односе на уређаје, занимања, компјутере, компјутерски језик, видео игрице; језичке садржаје <i>Can I go out?He could/may/mightcome to theparty. Youmustn'ttouchtheexhibits. I had to go to the dentist yesterday. Youshoulddrink more water. Shall I washthedishes? (modals)I'd love to go shopping with you.We decided to spend a day at the exhibition. (to) infinitive – -ing form</i> краткетекстове и дијалогекојисеодносенатем е(слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,мesta,доживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти

	ситуационо прикладне комуникационе моделе.					
6. Module 5 Be Green Описивање бића, предмета, места, појава; разумевање и давање упутстава; упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих.	- разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и следе једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пруже једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; - разумеју једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упуте предлоге, савете	Речи и изразе који се односе на теме – речи и изразе који се односе на очување животне средине дивље животиње, кућне послове; језичке садржаје <i>The news is shocking. The team is playing well. The team are wearing blue jerseys.</i> (Singular – Plural nouns); <i>I've booked a room in a hotel. The room costs £50 per night.</i> (Indefinite/Definite articles); <i>Mark wants to read a book. -</i> <i>Why don't you give him the one you bought last month?</i> (One/Ones); <i>It was such a difficult rescue!</i> <i>It was such bad news! What nice T-shirts!</i> (Exclamations); <i>That's the man who/that works at the school canteen. (Relative pronouns);</i> <i>Would you like some- thing to eat?</i> <i>There isn't anything in the bag. Are there any lions in the zoo? There is nothing to see. (some/any/no/every & compounds);</i> <i>Turn off the light when you leave your room.</i>	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, мес- та, доживљаје...	презентује - усмерава ученика - подстиче на размишљање - развија код ученика аналитичко, синтети- чко, индуктивно, дедукти- вно мишљење - утиче на развој тачности, прецизнос- ти, одговорности, уредн- ости код ученика - дискутује - анализира - мотивише	фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задачи у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројек- ти

	и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе.	(Imperative); кратке текстове и дијалоге који се односе на тему (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама				
7. Module 6 Round we go! Исказивање просторних односа и упуштања за оријентацију у простору; описивање бића, предмета, места, појава.	- разумеју и следе једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пруже једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - разумеју једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговоре на њих; - затраже и разумеју обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; - опишу правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи,	Речи и изразе који се односе на теме – речи и изразе који се односе на места у граду, услуге, знакове на јавним местима, географске појмове, природне појаве, временске прилике, путовања, превозна средства и материјале; језичке садржаје <i>First, go down Apple Street and turn left into Marple Street. (Preposition of place/movement) The museum is older than the library. The Pacific Ocean is the deepest ocean in the world. (Comparative – Superlative) Kate is always early. (Adverbs) They've got some lovely woollen scarves here. (Adjectives/Order of adjective s) One day, we were walking along the beach. Suddenly, we heard people screaming. (Linking words)</i>; кратке текстове и дијалоге који се односе на тему (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје...	презентује - усмерава ученика - подстица на размишљање - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика - дискутује - анализира - мотивише	фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти

	стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства	разлике у културама.				
8. Festivities Описивање и честитање празника; описивање радњи у садашњости; описивање радњи у прошлости; описивање бића, предмета, места, појава.	- честитају, захвале се и извине се користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл. - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака,	Речи и изразе који се односе на празнике Ноћ вештица, Ноћ Гаја Фокса, Нову годину, Дан светог Патрика и на Дан мајки; језичке садржаје – краткетекстове и дијалогекоји се односе на тем е(слушају, читају, говоре и пишу);сличности и разлике у културама.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,доживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти

	животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства.					
9.Писмени задаци	- размене појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагују на њих. - разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на њих;	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у наставним темама 1, 2 и 3; задатке слушања, читања и вођеног писања. Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у наставним темама 5, 6 и 7; задатке слушања, читања и вођеног писања.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,доживљаје... Попуњава вежбања	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.

	- опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања - изражавају мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; - упуте предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе.					

Назив наставног предмета: Историја

Разред: Шести

Недељни /Годишњи фонд часова:2 / 72

Циљ: Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Корелација са другим предметима: Српски језик и књижевност, Географија, Веронаука, Ликовна култура, Музичка култура, Грађанско васпитање

Област/ Тема	Исходи По завршеној теми области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и попусти остваривањ а програма	Евалуација
-----------------	---	------------------	-----------------------	--------------------------	--	------------

ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве;	Основне одлике периода средњег века и новог века (појмови средњивек, новивек, прединдустријско доба, хронолошки и просторни оквири). Историјски извори за историју средњег века и раног новог века и њихова садржајна вредност (писани и материјални)	- активно слушање - учешће у разговору - одговара на питања - гледање илустрација и графика - истражује и анализира историјске изворе	- објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упучује на изворе знања, сугерише, проверава, поставља питања	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих средстава; међупредметна корелација; хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	Иницијално тестирање, усмено испитивање
ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	– наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и	Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи (германска и словенска племена, Бугари, Мађари, Викинзи). Најзначајније државе раног средњег века (Франачка држава, Византијско царство, Арабљани). Религија у раном средњем веку (христијанизација и	- активно слушање - учешће у разговору - одговара на питања - гледање илустрација и графика - истражује и анализира историјске изворе - Одговара на питања	- објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упучује на изворе знања, сугерише, проверава, поставља питања	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих средстава; међупредметна корелација; хоризонтална и вертикална корелација;	Усмено испитивање, тестирање, групни рад

	културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе	хришћанска црква, Велики раскол, ислам). Феудално друштво (структура, друштвене категорије, вазални односи). Српске земље и Балканско полуострво (досељавање Срба и Хрвата, односи са староседеоцима и суседима, формирање српских земаља, христијанизација, ширење писмености). Истакнуте личности: Јустинијан, Карло Велики, кнез Властимир, цар Симеон, Јован Владимир, Василије II, краљ Михаило, Ђирило и Методије			развијање позитивног односа ученика према учењу	
ЕВРОПА,	– идентификује	Државно уређење	-активно слушање	- објашњава,	Коришћење	Усмено

СРЕДОЗЕМ ЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последнице настанка и ширења	(типови европских монархија; република). Сусрети и прожимања цивилизација и народа (хришћанство, ислам, јудаизам, Крсташки ратови, најзначајнији путописци и њихова путовања – Марко Поло, Ибн Батута и др). Српске земље и суседи (краљевина и царство, деспотовина, аутокефална црква, односи са Византијом, Угарском, Бугарском, Венецијом, османска освајања у југоисточној Европи). Свакодневни живот у Европи и српским земљама (двор и дворски живот, живот на селу и граду – занимања, родни односи, правоверје и јереси, куга). Опште одлике средњовековне културе (верски карактер културе, ви-тешка култура, културне	- учешће у разговору -одговара на питања - гледање илустрација и графикана - истражује и анализира историјске изворе - Одговара на питања	усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упучује на изворе знања, сугерише, проверава, поставља питања	различитих метода, техника и облика рада; различитих средстава; међупредмет на корелација; хоризонталн а и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	испитивање, тестирање, групни рад
--	---	---	--	---	--	--

	различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике,	области, школе и универзитети, проналасци; писана и визуелна култура код Срба, легенде – Косовска, о краљу Артуру...). Истакнуте личности: Фридрих Барбароса, Ричард Лавље Срце, Саладин, Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Сава Немањић, краљ Милутин, Стефан Душан, кнез Лазар и кнегиња Милица, Твртко I Котроманић, Стефан Лазаревић, деспот Ђурађ, султанија Мара, Ђурађ Кастриот Скендербег, Балшићи, Црнојевићи, Мехмед II Освајач				
--	--	--	--	--	--	--

	економских прилика, друштвених и културних појава) – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања					
ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ (Прединдустр ијско доба)	– идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања	Прединдустријско доба (хронолошки оквири, научна и техничка открића, штампа, промене у начину производње, банкарство, успон градова – примери Фиренце, Венеције,	-активно слушање - учешће у разговору -одговара на питања - гледање илустрација и графикана - истражује и анализира историјске изворе	- објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упучује на изворе знања,	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих средстава; међупредмет на	Усмено испитивање, тестирање, групни рад

	различитих цивилизација – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена - пореди историјске појаве – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом Друштву – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки,	Антверпена...). Велика географска открића и колонизација (истакнути морепловци и њихова путовања, сусрет са ваневропским цивилизацијама – Северна и Јужна Америка, Индија, Африка, Кина, Јапан, Аустралија; после-дице). Опште одлике културе раног новог века (основна обележја хуманизма и ренесансе; књижевност, политичка мисао, промене у свакодневном животу, обичаји и веровања – прогон „вештица” ...). Реформација и противреформација (узроци, протестантизам, католичка реакција – улога језуита; верски сукоби и ратови). Појава	- Одговара на питања	сугерише, проверава, поставља питања	корелација; хоризонтална и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	
--	---	---	----------------------	---	--	--

	политички, друштвени, културни) – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини	апсолутистичких монархија (промене у државном уређењу, централизација државе, положај владара). Врхунац моћи Османског царства (освајања, држава и друштво). Живот Срба под османском, хабзбуршком и млетачком влашћу (обнова Пећке патријаршије; мењање верског и културног идентитета – исламизација, покатоличавање, унијаћење; учешће у ратовима, отпори и сеобе, положај и привилегије, Војна крајина). Истакнуте личности: Јохан Гутенберг, Изабела Кастиљска, Кристифор Колумбо, Фернандо Магелан, Леонардо да Винчи, Микеланђело Буонароти, Николо Макијавели, Никола				
--	--	---	--	--	--	--

		Коперник, Исак Њутн, Мартин Лутер, Карло V и Филип II Хабзбуршки, Елизабета I, Вилијам Шекспир, Луј XIV, Сулејман Величанствени, Мехмед-паша Соколовић, Арсеније III Црнојевић, Арсеније IV Јовановић				
--	--	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: Географија

Разред: шести

Недељни /Годишњи фонд часова:2 / 72

Циљ: Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

Корелација са другим предметима: Историја,Биологија,Математика,Ликовна култура,Информатика и рачунарство

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у ставу да :	Садржапрограма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
Друштво и географија	-успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката,појава и процеса	Друштвена географија, предмет проучавања и подела	слуша, посматра, сазнаје, учава, бележи, илуструје препознаје, описује, истражује, процењује	објашњава, наводи на повезивање и примену знања,упућује на изворе стицања знања, поставља питања,мотивише, проверава	дијалогска, моноло- шка,илустративн о- демонстративна, рад у групама	усмена провера, писана провера (писмене вежбе), радови ученика
	-одређује математичкогеографски положај на Земљи	Географска/картографска мрежа Географска ширина игеографска дужина,часовне зоне	Описује Препознаје	објашњава, наводи на повезивање и примену знања,упућује на изворе	дијалогска, моноло- шка,илустративн	усмена провера, писана провера (писмене

	-анаизира,чита и тумачи општегеографске и тематске карте - оријентише се у простору користећи компас географску карту и сателитске навигационе системе	Појам карте и њен развој кроз историју Елементикарте(математички,географски и допунски) Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти Подела карата према садржају и величини размера Оријентација у простору и оријентација карте,мерење на карти,сателитски навигациони системи	Истражије	стицања знања, поставља питања,мотивише, проверава	о-демонстративна, рад у групама	вежбе), радови ученика
Становништво	-доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора-анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије,Европе и света -анаализира различита обележја светског становништваи развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група	Основни појмови о становништву:демографски развитак и извори података о становништву Број и распоред становништва на Земљи Природно кретање становништва Миграције становништва Структуре становништва:биолошке и друштвено-економске Савремени демографски процесиу Србији,Европи и свету	слуша, посматра, сазнаје, уочава, бележи, илуструје препознаје, описује, истражује, процењује	објашњава, наводи на повезивање и примену знања,упућује на изворе стицања знања, поставља питања,мотивише, проверава	дијалогска, монолошка,илустративна о-демонстративна, рад у групама	усмена провера, писана провера (писмене вежбе), радови ученика
Насеља	-анаализира географски положај насеља -објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији,Европи и свету -доводи у везу типове	Појам и настанак првих насеља Положај и географски размештај насеља Величина и функције насеља Типови насеља Урбанизација Град-унутрашња структура и односи са околним простором	слуша, посматра, сазнаје, уочава, бележи, илуструје препознаје, описује, истражује, процењује	објашњава, наводи на повезивање и примену знања,упућује на изворе стицања знања, поставља питања,мотивише, проверава	дијалогска, монолошка,илустративна о-демонстративна, рад у групама	усмена провера, писана провера (писмене вежбе), радови ученика

	насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима	Село и рурални процеси				
Привреда	-уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности -доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине -вреднује алтернативе за одрживи развој својој локалној средини, Србији, Европи и свету	Привреда, привредне делатности о сектори привреде Пољопривреда и географски простор Индустрија и географски простор Саобраћај, туризам и географски простор Ванпривредна делатности Развијени и неразвијени региони државе и савремени геоекономски односи у свету Концепт одрживог развоја	слуша, посматра, сазнаје, уочава, бележи, илуструје препознаје, описује, истражује, процењује	објашњава, наводи на повезивање и примену знања, упућује на изворе стицања знања, поставља питања, мотивише, проверава	дијалогска, монолошка, илустративна, о-демонстративна, рад у групама	усмена провера, писана провера (писмене вежбе), радови ученика
Држава и интеграциони процеси	-објасни политичко-географску структуру државе-представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света	Појам и настанак државе Географски положај државе Величина и компактност територије државе Појам и функција државних граница Главни град Облик владавине Политичко-географска карта Европе после Другог светског рата Политичко-географска карта света после Другог светског рата Територијални интегритет и спорови Интеграциони процеси	слуша, посматра, сазнаје, уочава, бележи, илуструје препознаје, описује, истражује, процењује	објашњава, наводи на повезивање и примену знања, упућује на изворе стицања знања, поставља питања, мотивише, проверава	дијалогска, монолошка, илустративна, о-демонстративна, рад у групама	усмена провера, писана провера (писмене вежбе), радови ученика
Географија	-Објасни како се издваја	Географске регије и регионална	слуша, посматра, сазнаје,	објашњава, наводи на	дијалогска,	усмена провера,

Европе	јају географске регије-илуструју уз помоћ карте најважније географске објекте,појаве и процесе на простору Европе	географија,Положај и границе Европе,Природне карактеристике Европе,Становништво Европе Насеља Европе,Привреда Европе Географске регије Европе	уочава, бележи, илуструје препознаје, описује, истражује, процењује	повезивање и примену знања,упућује на изворе стицања знања,поставља питања,мотивише, проверава	монолошка,илустративна,о-демонстративна, рад у групама	писана провера (писмене вежбе), радови ученика
--------	---	---	---	--	--	--

Назив наставног предмета: БИОЛОГИЈА

Разред:Шести

Недељни /Годишњи фонд часова: 2 нед./ 72 годишње

Циљ:

Циљ учења биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ЈЕДИНСТВО	- упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; – повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; – одреди положај органа човека и њихову улогу; – цртежом или моделом прикаже	■Грађа живих бића – спољашња и унутрашња. Грађа људског тела:хијерархијски низ од организма до ћелије.■Једноћелијски организми – бактерија, амеба, ћелија квасца. Удруживање ћелија у колоније. Вишећелијски организми – одабрани примери гљива, биљака и животиња. ■Основне животне функције на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних супстанци, размножавање. ■Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и начину функционисања, као и сличности и разлике у обављању основних	■посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ■описује ■процењује ■групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ■прати ■бележи ■практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ■експериментише ■истражује ■сакупља – прави колекције, збирке, албуме...	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ■реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ■партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредметна корелација, хоризонтална и вертикална корелација;	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји. посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	основне елементе грађе ћелије једно-ћелијских и вишећелијских организама; – користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; – хумано поступа према организмима које истражује;	животних процеса. ▪Откриће ћелије и микроскопа.▪Основна грађа ћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије,хлоропласти). ▪Разлика између бактеријске, и биљне и животињске ћелије. Ћелијскодисање, стварање енергије, основне чињенице о фотосинтези.	▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪партнер у афективној комуникацији са децом ▪мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	развијање позитивног односа ученика према учењу	
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМ У	– направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише; – размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих	▪Популација, станиште, екосистем, еколошке нише, адаптације, живот-не форме, трофички односи – ланци исхране. ▪Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. Антропогени фактор и облици загађења. ▪Угрожавање живих бића и њихова заштита.	▪посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ▪ описује ▪ процењује ▪ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ▪ прати ▪ бележи ▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ▪ експериментише	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ▪реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...)	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредмет на корелација,	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји.посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе

	популација на конкретним примерима; – илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном срединам;		▪ истражује ▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	хоризонтала на и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	
НАСЛЕЂИВАЊЕ И	– истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; – идентификује примере	▪ Наследни материјал (ДНК, гени). Телесне и полне ћелије. Преноснаследног материјала. ▪ Наследне особине (веза између гена и особина, утицај спољашњесредине). ▪ Индивидуална варијабилност. ▪ Природна селекција на одабраним	▪ посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ▪ описује ▪ процењује ▪ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ▪ прати	- организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава;	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји. посматрање, контролне вежбе, вршњачко

ЕВОЛУЦИЈА	природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији; – повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; -користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;	примерима. Вештачка селекција.Значај гајених биљака и припитомљених животиња за човека.	■ бележи ■ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ■ експериментише ■ истражује ■ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ■ ствара – креативна продукција ■ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ■партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ■партнер у афективној комуникацији са децом ■мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ■прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ■учествује у регулисању социјалних односа у разреду ■прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	међуђредмет на корелација, хоризонтала на и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	оцењивање, контролне вежбе
	-групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота	■Постанак живота на Земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија саједром и појавишећеличности). ■„Дрво живота” (заједничко	■посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ■ описује ■ процењује ■ групише – уочава	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ■реализује наставни	Коришћење различитих метода, техника и облика	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање,

ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	на Земљи; – одреди положај непознате врсте на „дрвету живота”, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама;	порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност). ▪ Организми без једра. Организми са једром. ▪ Положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на „дрвету живота”.	сличности и различитости ради класификовања ▪ прати ▪ бележи ▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ▪ експериментише ▪ истражује ▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	рада; различитих наставних средстава; међуђредмет на корелација, хоризонтала на и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	есеји. посматра ње, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе
	– прикупи	▪ Обољења која изазивају, односно	▪ посматра – уочава	организује наставни процес (усклађује	Коришћење	Тестови,

ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања; – одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; – доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; – збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; – повеже узроке нарушавања	преносе бактерије и животиње. ■Бактерије и антибиотици. ■Путеви преношења заразних болести. ■Повреде и прва помоћ: повреде коже, убои инсеката и других бескичмењака, тровање храном, сунчаница, топлотни удар. Превенција и понашање у складу са климатским параметрима. ■Последице болести зависности – алкохолизам.	видне карактеристике света у окружењу ■ описује ■ процењује ■ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ■ прати ■ бележи ■ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ■ експериментише ■ истражује ■ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ■ ствара – креативна продукција ■ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ■реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ■партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ■партнер у афективној комуникацији са децом ■мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ■прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ■учествује у регулисању социјалних односа у разреду ■прати ефекте сопственог рада, истражује нове	различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредмет на корелација, хоризонтала на и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји. посматрање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање, контролне вежбе
----------------------------	---	---	--	---	---	---

	животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине;			могућности унапређивања сопственог рада		
--	---	--	--	---	--	--

Назив наставног предмета: Математика

Разред: шести

Недељни /Годишњи фонд часова: 4 / 144

Циљ: учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да:	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1. ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	- прочита, запише, упоређи и представи на бројевној правој цели бројеве ; – одреди супротан	- Скуп целих бројева (Z); - Супротан број; - Апсолутна вредност	- уочава;	- презентује; - усмерава ученике; - подстиче на размишљање; - развија код	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	- иницијално тестирање; -активност на часу; - самостални рад; - рад у групи;

	број, апсолутну вредност целог броја; – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са целим бројевима; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз са целим бројевима;	целог броја; - Приказ целих бројева на бројевној правој; - Упоредивање целих бројева; - Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства; - Изрази са целим бројевима;	- именује; - повезује; - уређује;	ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење;		- рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задатак; - писмени задатак;
2. ТРОУГАО	– класификује троуглове на основу њихових својстава; – конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; – уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; – утврди да ли су два троугла подударна на	Први део - Појам троугла; - Обим троугла; - Једнакокраки и једнакостранични троуглови; - Висина троугла; - Углови троугла; - Збир углова троуглова; - Врсте троуглова према угловима; - Однос између страница и углова	- разликује; - именује; - открива релације и изражава их; - повезује;	- презентује; - подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	- активност на часу; - самостални рад; - рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; - контролни задатак; - писмени задатак;

	основу ставова подударности; – конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови троуглова); – примени својства троуглова у једноставнијим проблемским задацима; – одреди центар описане и уписане кружнице троугла;	троугла; - Неједнакост троугла; - Конструкције неких углова (60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°); Други део - Основне конструкције троуглова; - Појам подударности и ставови подударности; - Централна симетрија и подударност; - Осна симетрија и подударност; - Центар описане и уписане кружнице троугла;	- упоређује; - уочава;			
3. РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	– одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; – израчуна вредност једноставнијег	Први део -Скуп рационалних бројева; - Супротан број; - Апсолутна вредност	- уочава; - именује; - упоређује; - закључује; - проверава;	- презентује; - усмерава ученика; - утиче на развој свести ученика о значају и примени	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	-активност на часу; - самостални рад; -рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији;

	бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; – прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); – тумачи податке приказане табелом и графички;	рационалног броја; - Приказ рационалних бројева на бројевној правој; - Упоредивање рационалних бројева; - Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства; - Изрази са рационалним бројевима; - Једначине и неједначине: $ax + b = c$; $ax + b \leq c$; $ax + b < c$; $ax + b \geq c$; $ax + b > c$ ($a, b, c \in Q, a \neq 0$). Други део - Координатни систем; - Приказ података у координатном систему; - Приказ зависности међу величинама;		математике при решавању проблема из свакодневног живота;		-контролни задатак; - писмени задатак;
--	---	--	--	---	--	--

		-Размере, пропорције и проценти; -Директна пропорционалност; - Обрнута пропорционалност;				
4. ЧЕТВОРОУГАО	– класификује четвороуглове на основу њихових својстава; – конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; – уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; – конструише паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови четвороуглова и дијагонала четвороугла); – примени својства троуглова и четвороуглова у	-Четвороугао; - Углови четвороугла; - Збир углова четвороугла; - Паралелограм; - Особине паралелограма; - Услови да четвороугао буде паралелограм; - Ромб, правоугаоник и квадрат; - Конструкција паралелограма; - Сабирање и одузимање вектора; - Множење вектора бројем; - Трапез;	- уочава; - именује; - открива релације; - упоређује; - закључује;	- презентује; - подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	- активнос на часу; - самостални рад; -рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; -контролни задатак; - писмени задатак;

	једноставнијим проблемским задацима; – сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; – примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима;	- Особине трапеца; -Средња линија троугла и трапеца; - Конструкције трапеца; - Делтоид;				
5. ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА	– израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост;	-Појам површине фигуре, површина правоугаоника и квадрата; - Једнакост површина подударних фигура; - Површина паралелограма, троугла, трапеца; - Површина четвороугла с нормалним дијагоналама;	- уочава; - именује; - разликује; - упоређује; - открива; - изражава их;	- презентује; - подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	- фронтални; - индивидуални; - групни; - рад у пару;	-активнос на часу; - самостални рад; -рад у групи; - рад у пару; - учествовање у дискусији; -контролни задатак; - писмени задатак;

6. ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ СА ИСПРАВКАМА	- самостално примењују стечено знање у решавању задатака; - уочавају грешке, анализирају и појашњавају уз помоћ резултата;	- Писмени задатак; - Анализа писменог задатка;	- уочава; - закључује; - проверава;	- усмерава ученика; - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика;	-индивидуални;	-писмени задатак;

Назив наставног предмета:Ликовна култура

Разред:Шести

Недељни /Годишњи фонд часова:1/36

Циљ:

Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме, кроз практични рад оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
-------------	--------	------------------	--------------------	-----------------------	---------------------------------------	------------

БОЈА	– користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; – прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; – користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; – обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; – изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; – опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве	Пигментне боје (хроматске и ахроматске боје; основне и изведене боје). Дејство боја (утисак који боја оставља на посматрача; топле и хладне боје; комплементарне боје). Светлост и боја (светлост као услов за опажање боје, разлике у опажању боја; валер; градација и контраст). Примена боја (технике и средства: акварел, темпера, мозаик, витраж, апликативни програми...; изражајна својства боја у керамици, скулптури, графици, таписерији, дизајну одеће и обуће, индустријском дизајну...; примена у свакодневном животу ученика). Уметничко наслеђе (музеји и експонати).	употребљава и комбинује различите ликовне дисциплине (сликање, цртање, вајање, графика и сл.) ▪ користи средства за цртање, сликање, вајање, графику... ▪ користи прибор и алат за рад ▪ посматра, уочава, прикупља различите материјале ▪ машта, ствара представу и технички остварује своју визију ▪ описује свој доживљај користећи разне материјале ▪ јасно изражава и представља своје мисли, идеје, осећања и потребе и поштује потребе других ▪ прати, запажа, уочава, повезује, размишља, учи на примерима, уме да практично покаже сличне примере ▪	▪ организује наставни процес реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ одговара на питања ученика, поставља питања, партнер у афективној комуникацији са децом, прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪	вербално и практично смислено учење, дивергентно, стваралачко учење ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на локалне образовне потенцијале. очигледна метода: илустративни и демонстративни и радови ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. индивид уални и индивидуализи рани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у	Процењивање напредовања ученика, чек листе, изложбе, практични радови, процена остварености исхода, самоевалуација...
--------------------	--	---	---	--	--	--

	једноставних визуелних порука; – повезује карактеристичан експонат и одговарајући музеј; – разматра са другима шта и како је учио и где та знања може применити		ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује ▪ сарађује са другим ученицима у заједничким активностима...	учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	паровима...) и комбинација ових облика рада.	
КОМУНИКАЦИЈА		Комуникативна улога уметности (теме, мотиви и поруке у визуелним уметностима; улога уметности у свакодневном животу). Уметничко наслеђе (уметност некад и сад)	▪ употребљава и комбинује различите ликовне дисциплине (сликање, цртање, вајање, графика и сл.) ▪ користи средства за цртање, сликање, вајање, графику... ▪ користи прибор и алат за рад ▪ посматра, уочава, прикупља различите материјале ▪ машта, ствара представу и технички остварује своју визију ▪ описује свој доживљај користећи разне	▪ организује наставни процес реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ одговара на питања	вербално и практично смислено учење, дивергентно, стваралачко учење ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на локалне образовне потенцијале. очигледна метода: илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични рад	Процењивање напредовања ученика, чек листе, изложбе, практични радови, процена остварености исхода, самоевалуација...

			материјале ▪ јасно изражава и представља своје мисли, идеје, осећања и потребе и поштује потребе других ▪ прати, запажа, уочава, повезује, размишља, учи на примерима, уме да практично покаже сличне примере ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује ▪ сарађује са другим ученицима у заједничким активностима...	ученика, поставља питања, партнер у афективној комуникацији са децом, прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	ученика ▪ истраживачке методе и др. индивидуални и индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.	
ТЕКСТУРЕ		Текстура (врсте текстура – тактилна и визуелна; текстуре у природи и уметничким делима, материјали и текстура, облик и текстура, линија и текстура, ритам и	▪ употребљава и комбинује различите ликовне дисциплине (сликање, цртање, вајање, графика и сл.) ▪ користи средства за цртање, сликање, вајање,	▪ организује наставни процес реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара	вербално и практично смислено учење, дивергентно, стваралачко учење ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪	Процењивање напредовања ученика, чек листе, изложбе, практични радови, процен а остварености исхода, самоева

		текстура). Уметничко наслеђе (грађевине, скулптуре и паркови)	графику... користи прибор и алат за рад посматра, уочава, прикупља различите материјале машта, ствара представу и технички остварује своју визију описује свој доживљај користећи разне материјале јасно изражава и представља своје мисли, идеје, осећања и потребе и поштује потребе других прати, запажа, уочава, повезује, размишља, учи на примерима, уме да практично покаже сличне примере ствара – креативна продукција учествује у активностима у оквиру мини пројекта осмишљава, реализује и презентује	прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) одговара на питања ученика, поставља питања, партнер у афективној комуникацији са децом, прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће учествује у регулисању социјалних односа у разреду прати ефекте сопственог рада, истражује нове	амбијентално учење учење уз ослањање на локалне образовне потенцијале. очигледна метода: илустративни и демонстративни радови стваралачке методе – практични рад ученика истраживачке методе и др. индивидуални и индивидуализирани облици рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.	луација...
--	--	--	---	--	--	-------------------

			сарађује са другим ученицима у заједничким активностима...	могућности унапређивања сопственог рада		
			▪ употребљава и комбинује различите ликовне дисциплине (сликање, цртање, вајање, графика и сл.) ▪ користи средства за цртање, сликање, вајање, графику... ▪ користи прибор и алат за рад ▪ посматра, уочава, прикупља различите материјале	▪ организује наставни процес реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина,	- вербално и практично смислено учење, дивергентно, стваралачко учење ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на локалне образовне потенцијале. очигледна метода: илустративни и демонстративни и радови	Процењивање напредовања ученика, чек листе, изложбе, практични радови, процена остварености исхода, самоевалуација...

УОБРАЗИЉ А		Стваралачка уобразиља (стварност и машта, значај маште; разноврсне информације као подстицај за стварање – снови, бајке, митови, легенде...).	▪ машта, ствара представу и технички остварује своју визију ▪ описује свој доживљај користећи разне материјале ▪ јасно изражава и представља своје мисли, идеје, осећања и потребе и поштује потребе других ▪ прати, запажа, уочава, повезује, размишља, учи на примерима, уме да практично покаже сличне примере ▪ ствара креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта осмишљава, реализује и презентује ▪ сарађује са другим ученицима у заједничким активностима...	даје повратне информације. ..) ▪ одговара на питања ученика, поставља питања, партнер у афективној комуникацији и са децом, прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада...	▪ истраживачке методе и др. индивидуални и индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровима...) и комбинација ових облика рада.	Процењивање напредовања ученика, чешке листе, изложбе, практични радови, процена остварености исхода, самоевалуација...
------------------------------	--	--	--	--	---	--

ПРОСТОР		Амбијент (елементи који чине амбијент – дизајн ентеријера, атмосфера, корисници; утицај амбијента на расположење, активност и учење; обликовање школског простора; поставка изложбе).	употребљава и комбинује различите ликовне дисциплине (сликање, цртање, вајање, графика и сл.) ▪ користи средства за цртање, сликање, вајање, графику... ▪ користи прибор и алат за рад ▪ посматра, уочава, прикупља различите материјале ▪ машта, ствара представу и технички остварује своју визију ▪ описује свој доживљај користећи разне материјале ▪ јасно изражава и представља своје мисли, идеје, осећања и потребе и поштује потребе других ▪ прати, запажа, уочава, повезује, размишља, учи на примерима, уме да практично покаже сличне примере ▪ ствара – креативна продукција ▪	▪ организује наставни процес реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације. ..) ▪ одговара на питања ученика, поставља питања, партнер у афективној комуникацији и са децом, прати напредовање сваког ученика и оцењује	вербално и практично смислено учење, дивергентно, стваралачко учење ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на локалне образовне потенцијале. очигледна метода: илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. индивидуални и индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у	Процењивање напредовања ученика, чек листе, изложбе, практични радови, процена остварености исхода, самоевалуација...
---------	--	--	---	---	---	--

			учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује ■ сарађује са другим ученицима у заједничким активностима...	њихово постигнуће ■ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ■ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада	паровима...) и комбинација ових облика рада.	
--	--	--	--	---	--	--

Назив наставног предмета: Музичка култура

Разред: шести

Недељни /Годишњи фонд часова: 1/ 36 Циљ: Циљ учења Музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Корелација са другим предметима: српски језик, историја

Област/Тема	Исходи По завршеној мини-области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ЧОВЕК И	- наведене начине и средства музичког	Човек у праисторији Улога музике у				

МУЗИКА	зражавања у праисторији и античком добу; - објасни како друштво није развијено, а не и облик музичког изражавања; - искажи своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; - реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма; - идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.);	првобитном друштву. Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичко-антрополошка истраживања). Магијска моћ музике. Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основаријетала), коло/групни плес. Покрет: порекло плеса. Слушање/доживљај ритма у целом. Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине. Човек Антике Божанска природа музике: - митолошка свест античког човека; - музички атрибути богова; - музика и држава. Музика у храму и музика на двору; Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама. Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија, Сумер/Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим. Појава првих нотација, пентатоника.	Ученици слушају излагање наставника о задатој наставној јединици, потом читају написан текст из уџбеника и на крају изnose своја запажања у вези обрађене наставне јединице.	Наставник препричава задату наставну јединицу, по потреби диктира ученицима поједине чињенице затим са ученицима разговара о наставној јединици, појединачно или групно.	Објаснити наставну јединицу кратким и конкретним реченицама. Упутити ученике на најбитније чињенице. Одговорити на сва нејасна питања ученика што разумнијим објашњењима.	
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	- класификује инструменте по начину настанка звука; - опише основне карактеристике удараљки	Најстарији инструменти: тело, удараљке, дувачки, жичани. Удараљке - настанак, првобитни облик и развој. Ритмичке удараљке као најједноставнија група инструмената	Ученици слушају излагање наставника о задатој наставној јединици, потом читају написан текст	Наставник препричава задату наставну јединицу, по потреби	Објаснити наставну јединицу кратким и конкретним	

	; - препознавање у између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилика кад се музица изводи;	ната. Мелодијске ударалке.	из уџбеника и на крају износе своја запажања у вези обрађене наставне јединице.	диктира ученицима поједине чињенице затим са ученицима разговара о наставној јединици, појединачно или групно.	реченицама. Упутити ученике на најбитније чињенице. Одговорити на сва нејасна питања ученика што разумнијим објашњењима.	
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	- изражава се покретима за време слушања музике; - вербализује свој доживљај музике; - идентификује ефекте који има различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; - анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; - илустрира примерекоришћења плесова	Елементи музичке изражајности – темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање вокалних, вокално-инструменталних и кратких инструменталних композиција, домаћих и страних композитора. Слушање делана старије фолклорне традиције српског и других народа. Слушање народних и уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича.	Ученици слушају одабране нумере. Пажљиво слушају који су инструменти заступљени у композицији.	Наставник бира неколико композиција за слушање. Упућује разред на поједине делове композиције и саме мелодије.	Ученици слушањем музике побољшавају слух и осећај за ритам. Развијају интересовање на пољу уметничке музике.	

	и музике преманамен и у сва- кодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); - критички просуђује ошутцај прегласне музике на здравље; - понаша се у складу са правилима музичког бонтона;					
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	- пева и свира самостално и у групи; - примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); - кроз свирање и покрет развија сопст- вену координацију и моторику; - користи различита с- редства изражајног певања и свирања у зависно- сти од врсте, намене и карактера компози- ције; - искаже своја осећања у току извођења музик- е; -	Свирање песама и лакших инструменталних дела послушања инстру- ментима Орфовог инстру- мента и/или других инструмен- та. Свирање дечјих, народних и уметничких композиција из нотног текста. Извођење дечјих, народних и уметничких игара. Извођење једноставних рит- мичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилиза- ција и инструмента или покретом.	Ученици слушају извођење задате композиције на музичком уређају. Након тога слушају извођење задате композиције од стране наставника.	Наставник пушта задату нумеру на музичком уређају. Интерпретира разреду задату нумеру у споријем темпу.	Ученици више пута треба да чују задату нумеру како на музичком уређају тако и од стране наставника. Наставник је дужан да разреду интерпретира задату нумеру у споријем темпу и на тај начин укаже на тонски критична места	

	примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – користи могућности ИКТ-а за слушање музике и извођење;				уколико их има.	
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	– користи музичке образце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; – комуницира у групи импровизујући имање музичке целине гласом, инструментом или покретом; – учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката.	Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи при томе различите изворезвука. Креирање покрета у музику коју ученици изводе. Осмишљавање музичких пиеса и одговора, ритмичка допуњаљка, мелодијска допуњаљка са пописаним текстом, састављање мелодије од понуђених мотива. Импровизација мелодије на задат текст; Импровизација дијалога на инструментима Орфоговинструментарија и других инструмената. Израда једноставних музичких инструмената. Реконструкција музичких догађаја у стилу старих цивилизација.	Ученици стичу основно теоријско знање музике. Упознају ноте и начин на који се пишу у линијском систему.	Наставник објашњава разреду писање нота и њихову употребу у писању мелодијских линија.	Ученици требају да науче правилно и прецизно писање нота. Слушањем лествица, распознају тонове и где треба да их запишу у линијском систему.	

Назив наставног предмета: Физика

Разред: шести

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/72

Циљ: Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законитостима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу

Корелација са другим предметима: Математика, Техника и технологија, Биологија, Географија

Област/Тема	Исходи По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и попусти остваривањ а програма	Евалуација
1. Увод у физику		Физика као природна наука. Физика и	Спонтано прати ток посматране појаве,	Израже нови садржај.	фронтални -рад у	Посматрање , усмено

		математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...).	расуђује,поставља питања и да кроз примере уочава разлику између физичких тела и супстанција	Подстиче и усмерава ученике на размишљање. Поставља питања, сугерише,упуђује да повезује са стеченим знањима.	паровима -групни -дијалошка метода -текстуална метода	испитивање
2. Кретање	- Разликује врсте кретања према облику пузање и према промени брзине и одређује средњу брзину - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (брзина)	Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања. Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина. Лабораторијска вежба 1. Одређивање средње	Посматрају кретање разних тела,самостално закључују и наводе примере, учествују у анализи рачунских задатака и дискутују решење задатака	Наводи примере.Наводи ученике да самостално изводе закључке.Поставља питања и подпитања.демонстрира,сугерише, детаљно објашњава,упуђује у истраживачки рад,кординира рад у одељењу,развија партнерски однос кроз групни рад.	индивидуални -рад у пару -фронтални -дијалошка метода - илустративна о-демонстративна метода -графичка метода -решавање рачунских задатака	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

		брзине променљивог кретања тела и сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром (или куглицом).				
3. Сила	- Објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања и деформације тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање) - Демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у	Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање	Пажљиво посматрају различита деловања које наставник показује отворено и радознано постављају питања, схвата повезаност физичких појава и истражује сам још нека деловања у природи	Подстиче ученике у коришћењу додатне литературе. Изводи идемонстрира огледе. Врши додатна објашњења, сугерише у повезивању теоретских и практичних знања.	фронтални - рад у пару - индивидуални - дијалошка метода - текстуална метода - практични рад - демонстративна метода	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	свакодневном животу - Демонстрира деформацију тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета	сила истог правца. Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже.				
4. Мерење	-Изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведена физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуту (користи префиксе микро-мили- кило- мега-) -Процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачнос мерења) -Одређује средњу	Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење. Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима. Лабораторијске вежбе 1. Мерење димензија тела лењиром са милиметарском поделом. 2. Мерење запремине чврстих тела	Посматра разна мерила и инструменте,уочава разлику при мерењу, развија радозналост за мерење неких величина, записује неке мерене величине и закључује значај мерења у физици	Објашњава и практично показује рад мерила и мерних инструмената.Указује на значај физ.величина и јединица.Објашњава апсолутну и релативну грешку мерења,сугерише да стечена знања примене у пракси.	рад у групама - индивидуални -рад у паровима -дијалогска метода - илустративна -демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	вресност мерене величине и грешку мерења	неправилног облика помоћу мензуре. 3. Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге. 4. Мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној подлози.				
5. Маса и густина	- Разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела - Повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке - Демонстрира појаву инерције тела - Мери тежину, масу, време, дужину и запремину и на основу њих	Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. Лабораторијске вежбе 1. Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног	Посматра, уочава, врши мерења, записује, закључује врши анализу задатака и математички израчунава непознату величину	Израже нов садржај и буди радозналост код ученика. Подстиче ученике на истраживачки рад и самостално закључивање. наводи примену у техници, упућује ученика да стечена знања из других предмета као и из физике искористи при усвајању нових.	- фронтални - рад у пару - рад у групи - дијалогска метода - илустративна - демонстративна метода - практични рад - решавање рачунских задатака	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	израчунава густину - Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (тежина и густина)	облика. 2. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. 3. Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром.				
6. Притисак	- Разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...) - Познаје примену хидростатичког притиска (принцип рада водовода и фонтана) - Мери тежину, масу, време, дужину и запремину и на основу њих израчунава притисак	Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена. Лабораторијска вежба 1. Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине воде	Посматра, пита, записује, наводи примере за притисак, решава просте задатке и примењује стечење знање за решавање проблема	Наводи примере и демонстрира огледе. Наводи примену и значај физике у свакодневном животу и техници, кординира, усмерава, објашњава.	- рад у групи - рад у пару - индивидуални - фронтални - дијалогска метода - илустративна - демонстративна метода - решавање рачунских задатака	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	- Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (притисак)					
--	--	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Разред: ШЕСТИ

Недељни /Годишњи фонд часова: (1час недељно) 36 часа

Циљ: Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања	Евалуација
-------------	--------	------------------	--------------------	-----------------------	------------------------------	------------

					програма	
ИКТ	–правилно користи ИКТ уређаје; –креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; –креира и обрађује дигиталну слику; –самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; –уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје;	Дигитални уређаји и кориснички програми. Управљање дигиталним документима. Рад са сликама. Рад са текстом. Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје.	- Упознају ,сачувају и организују податке -врше конверзију између различитих типова података -креирају текстуални документ и примене основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) -креирају дигиталну слику и примене основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) -сниме видео материјал -сниме аудио материјал -креирају мултимедијалну презентацију и примене основне акције едитовања и форматирања	- Наставник усмерава учениково размишљање, наводећи их тако на одговарајуће закључк. Упознаје ученике са врстама оперативних система радом у њима, -Упознаје ученике са радним окружењем па рачунару и како да изводе поједине операције, -Показује ученицима како да врше пренос података на преносиве меморије, -Надгледа и усмерава практичан рад ученика.	- фронтални -индивидуални -рад у пару	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора , практичне вежбе, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривањем појмова.

			(самостално и сараднички) -комбинују рад у више апликација за реализацију сложенијих идеја			
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– чува и организује податке локално и у облаку; –одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; –разликује основне интернет сервисе; –примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; – приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује	Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин у мрежном окружењу. Интернет сервиси. Правила безбедног рада на Интернету. Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. Заштита приватности личних података и ауторских права.	-препознају уобичајене начине коришћења технологије и ван школе; -користе технологију одговорно и на сигуран начин -воде бригу о приватности личних информација -објасне појам ауторских права и разликују основне лиценце за дељење садржаја - самостално претражују и проналазе информације у дигиталном окружењу - информацијама на интернету приђу критички	- Упознаје учнике са коришћењем технологије ван школе и како безбедно да користе технологију -Упућује ученике како самостално да претражују интернет и препознају пожељно од непожељног понашања на интернету и како да реагују када дођу у контакт са непримерним садржајем	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни рад	писмене вежбе, усмено испитивање, дискусије на часу, симулације, практичне вежбе усмено испитивање Kahoot квиз, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе,

	информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом СС лиценцом;		-разликују пожељно од непожељног			
РАЧУНАРСТВО	–објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника; –креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; –користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; –објасни и примени одговарајућу програмску структуру	Основе изабраног програмског језика. Основне аритметичке операције. Уграђене функције. Ниске (стрингови). Структуре података. Гранање. Понављање. Основни алгоритми. Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у	Креира, коришћењем визуелног програмског језика (програм се формира слагањем графички репрезентованих елемената), рачунарски програм ниске алгоритамске сложености који комуницира са корисником на нивоу кретања преддефинисаних графичких ликова и у оквиру кога се користе основни конструктивни	- Учи ученике како да креирају програме ниске алгоритамске сложености -Наводи ученике да примењују математичке формуле са основним аритметичким операцијама и како да исправља грешке	-фронтални, -индивидуални, -рад у пару, - Групни рад	Kahoot квиз, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе,

	(наредбе доделе, гранања, петље); –користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; –разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); –проналази и отклања грешке у програму; –сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; - користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери	корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатка.	елементи процедуралног програмирања, као што су променљиве са нумеричким вредностима, линијска структура, гранања и понављање - креира рачунарски програм тако што ће на основу задатог сценарија дефинисати понашања ликова - у програму примени математичку формулу са основним аритметичким операцијама и да из постављеног задатка закључи какву формулу треба да примени - исправља грешке у сопственом програму			
--	---	---	--	--	--	--

	комуникације и сарадње; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; – вреднује процес и резултате пројектних активности.					
--	---	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Разред: ШЕСТИ

Недељни /Годишњи фонд часова: (2 часа недељно) 72 часа

Циљ: Циљ наставе и учења *технике и технологије* је да ученик развије техничко- технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном раду и окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	- повеже развој градјевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења -анализира карактеристике	Значај и развој грађевинарства Просторно и урбанистичко планирање. Култура становања у: урбаним и руралним	Посматрају, анализирају, праве, закључују како се култура становања разликује у зависности од врста насеља и стамбених	- Наставник усмерава учениково размишљање, наводећи их тако на одговарајуће закључк. Уз помоћ	- фронтални -индивидуални	Објективни тестови са допуњавање м кратких одговора , задаци са означавање м, задаци

	савремене културе становања - класификује кућне инсталације на основу њихове намене ;	срединама, објектима за индивидуално и колективно становање, распоред просторија, уређење стамбеног простора. Кућне инсталације.	објеката, које су карактеристике и посебности, као и како се одређује распоред просторија у стану са аспекта функционалности, удобности и економичности	медија у најкраћим цртама, приказује историјски развој грађевинарства и повезује са побољшаним условима живљења(интер активно) Наглашава значај урбанизма и просторног планирања, објашњава значај околине стана са хигијенског и естетског становишта.		вишеструко г избора, спаривањем појмова.
САОБРАЋАЈ	.-класификује врсте саобраћајних објеката према намени; -повезује неопходност изградње прописане инфраструктуре са безбедношћу учесника у	Саобраћајни системи. Саобраћајни објекти, Управљање саобраћајном сигнализацијом. Правила безбедног кретања пешака и	-процењују, класификују, слушају, возе бицикл, скејт , тротинет или ролере, анализирају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају , праве	-Упознаје ученике са правилима и прописима кретања -упознаје ученике са начинима регулисања саобраћаја и	-фронтални - индивидуални -рад у пару -групни рад	-Тестови, писмене вежбе, усмено испитивање, дискусије на часу, симулације, пракричне вежбе

	саобраћају; - повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; - демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на полигону или уз помоћ рачунарске симулације;	возача бицикла у јавном саобраћају.		безбедном кретању Наставник користи мултимедије као и саобраћајне полигоне практичног понашања у саобраћају у оквиру школе (двориште) Кроз примере симулације уводи ученике у ситуацију да препознају сигурносне ризике и препознају опасне ситуације у саобраћају Скрпеће пажњу на учешће пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.		
	-скицира просторни изглед грађевинског објекта;	Приказ грађевинских објеката и техничко цртање у	Развија нове модалитете техничке и	Објашњава симболе и	- Индивидуалн	усмено испитивање,ди

ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	-+чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинских објеката уз примену одговарајућих правила и симбола; -користи рачунарске апликације за техничко цртање , 3Д приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; - самостално креира дигиталну презентацију и представља је.	грађевинарству Техничко цртање помоћу рачунара. Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација	дигиталне писмености, обнављају стечена знања и вештине у петом разреду из техничког цртања, раде у рачунској апликацији за техничко цртање примереној њиховом узрасту и потребама, израђују скицу, технички цртеж на папиру и рачунару решавају проблеме, траже информације путем интернета, израђују презентације.	правила која мсе користе у техничком цртању из области грађевинарства, упознаје ученике са радом у рачунарској апликацији зан унутрашње уређење стана.	и -фронтални - рад у пару	скусије на часу, симулације, практичне вежбе, демонстрације
---	---	--	---	---	---	--

РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	- класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене, - повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину ; -повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; -реализује активност која указује на важност рециклаже; -образложи на примеру	Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала. Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди. Организација рада у грађевинарству и пољопривреди. Обновљиви извори енергије и мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије. Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине. Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који	- слушају, посматрају, причају, описују, користе алате, приборе и материјале, упоређују, цртају, праве, буше, секу, бресе, лепе, лакирају, праве план израде и самосталне израде јеноставних модела. Ученици стечена теоријска претварају у функционална знања развијајући алгоритамски начин размишљања од идеје до реализације, њихов рад треба	-Упознаје ученике са поделом грађевинских материјала (према пореклу и намени), показује примере грађевинских материјала (слике или мултимедијом), упознаје ученике са конструктивним елементима објекта, помоћу презентације или слика упознаје ученике са врстама грађевинских објеката у оквиру нискоградње,	-фронтални, - индивидуални, -рад у пару,	Кahoot квиз, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе,

	коришћења обновљивих и необновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; - правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; - повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; -повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране ; прераде хране -описује занимања у области грађевинарства,пољопривреде, производње - изради модел	користи обновљиве изворе енергије	да се заснива на изради модела грађевинске или пољопривредне машине или модела који користи обновљиве изворе енергије уз обавезну приену мера заштите на раду .	високоградње и хидроградње, оспособљава ученике да препознају и повезују алате и машине са врстама грађевинских радова, указује на значај планирања и избора материјала за изградњу објекта и његове изолације још током пројектовања, са аспекта рационалне потрошње енергије и уштеде топлотне енергије, упознаје ученике са врстама грејања у кући/ стану, разговара са ученицима и уз изношење		
--	--	-----------------------------------	---	---	--	--

	грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду;			различитих примера из живота упућује ученике на правилно и безбедно коришћење уређаја за загревање и климатизацију стана/ куће са циљем рационалне потрошње енергије, наглашава значај обновљивих и алтернативних извора енергије за загревање стана или куће. Упознаје ученике са организацијом рада на пољопривредно ј производњи и најважнијим машинама и уређајима које су неопходне за нормално одвијање		
--	---	--	--	--	--	--

				производње, истиче значај рециклаже материјала и заштите животне средине у грађевинарству и пољопривреди.		
КОНСТРУКТО РСКО МОДЕЛОВАЊ Е	- самостално/ тимски врши избор макете/ модела грађевинског објекта и образлаже избор; -самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/ модела користећи ИКТ; -креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста;	Израда техничке документације. Израда макете/ модела у грађевинарству пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије. Представљање идеје, поступка и израде и решења производа. Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова. Представљање производа и креирање	ИстражујеИнтерн ет, слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, праве, мери, буше, секу, бресе, лепе, лакирају, праве план израде и самосталне израде јеноставних модела, планирају, доносе одлуке	-Упознаје ученике са правилима рада у групи, са динамиком и роковима за реализацију пројекта, посматра помаже даје повратне информације и охрабрује али и указује на грешке -оспособљава ученике да размишљају предузетнички.	-фронтални индивидуалн и рад у пару рад у групи	

	-припрема и организује радно окружење, одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; -израђује макету/ модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; -учествује у постављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење	дигиталне презентације.			
--	---	-------------------------	--	--	--

	постојеће макете/ модела; -ореди реалну вредност израђене макете/ модела укључујући и оквирну процену трошкова				
--	---	--	--	--	--

Предмет: **Физичко и здравствено васпитање**

Разред: **шести**

Годишњи фонд часова: **72 часа + 54 часа (обавезне физичке активности ученика)**

Циљ: Циљ наставе и учења ФЗВ је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада

Област/ Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1.ПЛЕС И РИТМИКА	– изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу	Ритмичка вежба без реквизита Скокови кроз вијачу Народно	-играње народ.кола -извођење	-дискусија -анализирање -објашњавање	-разговор -демонстрација -физичко	Редовно присуствовање

	– игра народно коло – изведе кретања у различитом ритму – изведе основне кораке плеса из народне традиције других клтура	коло „Моравац“ Народно коло из краја „Ужичко“ Основни коради друштвених плесова-валцер	ритм.игара -вежбање -анализирање	-показивање	вежбање	часовима ФЗВ поштовање правила рада
2. АТЛЕТИКА	– комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу - доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама	Техника истрајног трчања Скок увис Техника спринтерског трчања Скок у даљ Техника штафетног трчања Техника високог и ниског старта Бацање лоптице (до 200 г)	-ходање -трчање -вежбање -анализирање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	редовно присуствовање часовима ФЗВ редовно ношење адекватне опreme приказивање најмање 1 комплекса вежби обликовања и снаге - оцена на однос се добија 1 у првом, а 1 у другом полугодишту
3. ГИМНАСТИКА	– одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела – користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама	Вежбе на тлу Прескоци и скокови Ниска греда Гимнастички полигон	-Вежбање -анализирање	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	редовно присуствовање часовима ФЗВ приказивање најмање 1 комплекса вежби обликовања и

	и игри -процени сопствене могућности за вежбање у гимн.					снаге - оцена на однос се добија 1 у првом, а 1 у другом полугодишту
4. СПОРТСКЕ ИГРЕ РУКОМЕТ	-користи елементе технике и примењује основна правила у игри	Вођење лопте, Хватања и додавања лопте, Шутирања на гол, Финтирање, Принципи индивидуалне одбране Основна правила рукомета/минирукомета	-Уочава и усваја правила игре у рукомету -користи елементе технике у игри -учествује на такмичењима	- објашњава -показује -анализира - подстиче ученике	- разговор -демонстрација -организовање такмичења	редовно присуствовање часовима ФЗВ редовно ношење адекватне опреме редовно ношење адекватне опреме
5. МЕРЕЊЕ ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак	Батерија тестова	Упореди своје резултате са вршњацима -ради на сопственом моторичком напретку	-мери -упоређује -упућује ученике на даљи рад -упознаје ученике са вредностима њихових вршњака	-мерење -дискусија -упоређивање	Праћење развијања физичких способности
1.ИЗЛЕТ СА ПЕШАЧЕЊЕМ (препоручен и спортски	-примени основе оријентиринга и сналажења у природи -зна који су природни	Излет са пешачењем Шетња кроз природу (у току школске	-ученици активно учествују у свим	-осмишљава релације за пешачење -организује	-договор са ученицима и родитељима -групни рад	Редовно присуствовање часовима ОФА и учествовање

садржај)	показатељи страна света (маховина)	године)	активностима током часа	ученике -упућује и прати ученике		у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима
2. СПОРТСКИ ДАН (препоручен и спортски садржај) 3. РУКОМЕТ (препоручен и спортски садржај)	Основни елементи технике и правила у игри -користи елементе технике и примењује основна правила у игри Принцип индивидуалне одбране - основна правила	Вођење лопте, Хватања и додавања лопте, Шутирања на гол, Финтирање, Принципи индивидуалне одбране	Активно учествују у организацији и извођењу спортских дана -вежбање (трчање, елементи са лоптом) - анализирање - такмичење	-припрема ученике за спортски дан -организује спортски дан -подстиче ученике на игру,трчање дружење и спортско такмичење Подстиче а тимски рад Координира	-фронтални рад -групни рад - тимски рад	Редовно присуствовање часовима и ОФА и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са могућностима савладаност, тј. достигнут ниво моторичких знања, умења и навика, и савладаност техника задатих планом и програмом
4. СПОРТСКЕ ИГРЕ ФУДБАЛ (обавезни спортски садржај)	– изводи елементе фудбалске технике – користи елементе технике у игри – примењује основна правила фудбала у игри	Вођење и контрола лопте Примање лопте и додавање лопте различитим деловима стопала Шутирање на гол Вежбе са два и три	-вежбање (трчање, елементи са лоптом) –анализирање -такмичење	-упознаје ученике са правилима и елементима технике игре -ангажује ученике у игри, суђењу	- демонстрација, - објашњавање, -анализирање – дискусија - суђење	Редовно присуствовање часовима ОФА и учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима у скоаду са

	– учествује на унутародељенским такмичењима -примењује основне елементе тактике у одбрани и у нападу	играча Основе игре у нападу и одбрани				могућностима редовно ношење адекватне опреме
--	---	--	--	--	--	--

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Учењем наставног предмета физичко и здравствено васпитање ученик стиче вештине и овладава знањима и културним вредностима телесног вежбања, примењује их у свакодневном животу, новим и ванредним животним ситуацијама; разуме значај континуираног развоја физичких способности, разноврсних моторичких активности, утицај на здравље, здравље околине и квалитет живота.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик је стекао знања и у стању је да користи разноврсне програме обуке индивидуалног и колективног вежбања. Има позитиван став према физичким активностима и спорту у свакодневном животу, поштује правила и негује здраве међуљудске односе. Промовише улогу физичке активности и спорта у унапређивању здравља и превентивно деловање на настанак хроничних незаразних обољења и социопатолошких појава.

Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Назив наставног предмета: ВЕРСКА НАСТАВА

Разред: ШЕСТИ**Недељни /Годишњи фонд часова: 1 / 36**

Циљ наставе Православног катихизиса (веронауке) јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Ученици треба да упознају веру и духовне вредности сопствене, историјски дате цркве или верске заједнице у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.

Корелација са другим предметима: српски језик и књижевност, историја, географија, ликовна култура, музичка култура, грађанско васпитање.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми-обл области	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривањ	Евалуација
-------------	--	------------------	-----------------------	--------------------------	-----------------------------------	------------

ученик ће бити бити у стању да :					а програма	
I – УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рада	Сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	Упознавање са садржајем програма и начином рада	Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	Живот кроз слободно учешће у Катихизацији а као литургијска делатност-заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и	Наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно

					спроведу у	оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено
II - ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖЈЕГ 2. Историјске околности пред долазак Христов 3. Јеврејско ишчекивање Месије 4. Свети Јован Претеча	Каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;	Историјске околности пред долазак Христов Старозаветна пророштва о доласку Месије Свети Јован Претеча			У богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Врсте наставе	Посматрање понашања ученика

					Настава се реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава (35 часова) практична настава (1 час)	
III - УВОД У НОВИ ЗАВЕТ 5. Нови Завет је испуњење Старог Завета 6. Новозаветни списи 7. Јеванђелисти	Закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима. наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; пронађе одређени библијски одељак; каже да се Библија користи на богослужењима; именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; бити подстакнут на читање Светог Писма	Нови Завет је испуњење Старог Завета Новозаветни списи (настанак, подела, функција, аутори...) Јеванђелисти	Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и	Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици; Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијско м сабрању; Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе Уводне часове требало би	Наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;

				примену знања	осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањим а и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже	провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено
IV - БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС 8. Пресвета Богородица –	Преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; препозна службу	Пресвета Богородица – Благовести Богородичини празници Рођење Христово Христос је Богочовек Крштењ Христово			Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима	

Благовести 9. Богородичин и празници 10. Рођење Христово 11. Христос је Богочовек 12. Крштење Христово 13. Христова чуда 14. Новозаветне заповести и Беседа на гори 15. Христос – „пут, истина и живот” 16. Лазарева Субота и Цвети 17. Тајна Вечера – прва Литургија 18. Страдање Христово 19.	анђела као гласника и служитеља Божијих; препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; преприча библијски опис Рођења Христовог; Препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; препозна да су	Христова чуда Новозаветне заповести и Беседа на гори Христос – Онај који је наш „пут, истина и живот“ Лазарева Субота и Цвети Тајна Вечера – прва Литургија Страдање Христово Васкрсење Христово	Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче,	савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачк и и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим	Наставник ће остварити на два начина: процењивањем
---	--	---	---	---	---	---

Васкрсење Христово	Христова чуда израз Његове љубави према људима; увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим; увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрам Христове личности; хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију;			дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспонована наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психоло- шким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу	реакције ученика или прикупља- њем коментара ученика путем анкетних евалуацио- них листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаива- њем ставова; Оцењива- ње Непосредн о описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитива- ње; писмено
-----------------------	--	--	--	---	---	---

	преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих;				психофизич ког развоја, интересовањ има, склоностима ,способност има и мотивацији ученика. У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као	
--	---	--	--	--	--	--

					простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.	
V - ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА 20. Вазнесење и Педесетница 21. Црква у Јерусалиму 22. Павле – апостол незнабожаца 23. Прогони хришћана 24. Свети цар Константин и крштење царства	Преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера	Вазнесење и Педесетница Заједница у Јерусалиму, према извештају из Дела апосолских Мисионарско дело светог апостола Павла Гоњења Цркве Свети цар Константин и крштење царства	Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и оствареност и задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивање реакције	Наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих

	мучеништва; објасни значај доношења Миланског едикта; усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења;				ученика или прикупљање м коментара ученика путем анкетних евалуациони х листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањ ем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика.	листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаива њем ставова; Оцењива- ње Непосре- дно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитива- ње; писме

Назив предмета: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ: Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Разред: Шести

Недељни /Годишњи фонд часова: 1час / 36 часова

Област/Тема	Исходи По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривањ а програма	Евалуација
ЉУДСКА ПРАВА	– образложи везу права и одговорности на примеру; – наведе примере за групу права слобода да и заштита од; – аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика; – штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; – идентификује показатеље кршења права детета у	Права и одговорности Моја и твоја права – наша су права. Права и одговорности. Посебна група права: слобода да и припадајуће одговорности. Посебна група права: заштита од и припадајуће одговорности. Право на очување личног, породичног, националног, културног и верског идентитета и припадајуће одговорности. Право на квалитетно образовање и једнаке могућности за све и при- падајуће одговорности. Инклузивно образовање – квалитетно образовање за све.	Слуша Наводи примере Образлаже Аргументује Учествује у дискусији и анализи	_планира -усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	упознавање ученика са садржајем наставног програма и давање јасних упутстава за рад; - повезивање постојећег знања са новим; проширивањ е знања о	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама , разговорима -вршњачко оцењивање - самооцењив ање ученика -степен познавања

	свакодневном животу, примерима из прошлости, литературе;				правима са фокусом на одговорност и;	дечјих права
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	– сврсисходно користи кључне појмове савременог демократског друштва: демократија, грађанин, власт; – образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти на примеру; – разликује стварну партиципацију ученика у одељењу и школи од симболичке и декоративне;	Демократско друштво и партиципација грађана Демократско друштво – појам, карактеристике. Грађанин. Дете као грађанин. Процедуре којима се регулише живот у заједници: ко је овлашћен да доноси колективне одлуке и на основу којих процедура. Власт. Нивои и гране власти. Лествица партиципације ученика у школи: манипулација, декоратив- на употреба, симболичка употреба, стварна партиципација. Партиципација ученика на нивоу одељења и школе.	Слуша Наводи примере Образлаже Аргументује Учествује у дискусији и анализи	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	Увођење ученика у функционисање демократског друштва са фокусом на партиципацији кроз анализе различитих ситуација и примера	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко оцењивање -самооцењивање ученика -степен познавања дечјих права
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	– позитивно користи интернет и мобилни телефон за учење, информисање, дружење, покретање акција; – образложи могући утицај друштвених мрежа на ставове и деловање појединца; – примени 7 правила за сигурно чествовање и коришћење СМС	Употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона Позитивно коришћење интернета и мобилног телефона. Шта је дозвољено, а шта није на интернету. Утицаја друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца. Опасности у коришћењу интернета и мобилног телефона. Дигитално насиље и веза са	Слуша Наводи примере Образлаже Аргументује Учествује у дискусији и анализи	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија	Коришћење материјала у оквиру пројекта Школа без насиља (УНИЦЕФ)	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко оцењивање -

	порука; – препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ;	Конвенцијом о правима детета. Карактеристике и последице дигиталног насиља. Седам правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука. Реаговање у ситуацијама дигиталног насиља. Одговорности ученика и школе.		кооперативност		самооцењивање ученика -степен познавања дечјих права
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	– учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања; – учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака; – презентује спроведено истраживање и добијене резултате; – процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; – проналази,	Планирање и извођење истраживања о понашању ученика у школи и њиховим ставовима о употреби/злоупотреби интернета и мобилних телефона . Шта су ставови, на чему се заснивају и каква је њихова веза са понашањем. Избор теме, узорка и инструмента истраживања. Спровођење истраживања. Обрада података. Тумачење резултата. Припрема и презентација добијених резултата. Евалуација истраживања.	Слуша Учествује у планирању Наводи примере Образлаже Аргументује Учествује у дискусији и анализи Учествује у истраживању Проналази и користи информације из различитих извора	–планира –усмерава –наводи –ствара ситуацију –сугерише –подстиче –дискутује –анализира –мотивише –координира –развија кооперативност	Појашњавање појма ставови, Планирање и спровођење истраживања Студије случаја Дебате/ дискусије Обрада података Презентација истраживања	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама , разговорима -вршњачко оцењивање - самооцењивање ученика -степен познавања дечјих права

	критички разматра и користи информације из различитих извора.					
--	---	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: Француски језик, други страни језик

Разред: Шести

Недељни /Годишњи фонд часова: 2 / 72

Циљ: Циљ учења Страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Корелација са другим предметима: Српски језик и књижевност, ЧОС, Грађанско васпитање, Физичко и здравствено васпитање, Географија, Математика, Информатика и рачунарство, Биологија, Музичка култура, Техника и технологија, Историја

Област/Тема Комуникативне функције	Исходи По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1. ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/	– разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих, једноставних текстова који се односе на поздрављање, представљање и	- Слуша, реагује на задати импулс наставника, даје импулсе другим ученицима - чита текстове	-даје објашњења -даје задатке ученицима -слуша и коригује ученике - прати и вреднује постигнућа ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа.	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа

ДАВАЊЕ ОСНОВНИ Х ИНФОРМА ЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА	– поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; – постави и одговори на једноставна питања личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима	тражење/ давање информација личне природе; реаговање на усмени или писани импулс саговорника и ини- цирање комуникације; усмено и писано давање информације о себи и другима; усмено и писано тражење информације о другима Садржаји Salut, ça va ? Ça va, merci ! Comment allez-vous ? Je vais bien, merci ! Bonsoir ! Bonne nuit ! Bonjour, Monsieur. Au revoir, Madame. A demain. A bientôt. Je m'appelle Jean. Je suis français. J'habite à Lyon. Mon adresse est : 34, rue Jacques Prévert. Tu t'appelles comment ? Tu habites où ? Quel est votre nom ? Quelle est votre adresse ? J'ai douze ans. Je suis née le 14 décembre. Et toi, tu as quel âge ? Quelle est ta date de naissance ? C'est mon copain/ ma copine. Elle s'appelle	-иницира комуникацију и успостављање контакта	-мотивише ученике за даљи рад и већа постигнућа	Рад у паровима,ма лим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуа ција ученика Самоевалуа ција рада наставника
---	--	---	--	--	---	--

		Jelena. Elle est née à Kragujevac, mais elle vit à Novi Sad. Личне заменице. Садашње време фреквентних глагола. Питање интонацијом. Питање са упитним речима (comment, où, quel...). Основни бројеви. (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтивости; титуле уз презимена особа (Monsieur, Madame); имена и надимци; начин писања адресе.				
2. ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, ПОЈАВА И МЕСТА	– разуме једноставан опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; – опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставних описа бића, предмета, појава и места; усмено и писано описивање бића, предмета, појава и места. Садржаји Paul a les yeux bleus et les cheveux blonds. Il est très gentil. C'est mon meilleur ami. Il	Слушају Репродукују Читају текстове Описују бића, предмете, појаве, места, усмено и писмено	Представља ситуације ученицима Осмишљава нове ситуације Прати рад ученика Припрема разне вежбе	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката

		porte une blouse verte. La vache est un animal domestique, elle donne du lait. La rose a un beau parfum. C'est notre classe. Elle est grande et claire. Dans notre classe il y a un tableau blanc. Dans ma ville il y a un cinéma et un musée. Paris, Lyon et Marseille sont les villes les plus grandes de France. Описни придеви: род, број и место. Поређење придева. Присвојни придеви. Садашње време фреквентних глагола (Интер)културни садржаји: : најважније географске карактеристике франкофоних земаља; биљни и животињски свет			Превођење исказа у гест и обрнуто	Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
3. ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА	– разуме једноставне предлоге и одговори на њих; – упути	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставних текстова	Слуша Чита Реагује на добијена упутства	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје	Слушање и реаговање на команде наставника на страном	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања

УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧ КОЈ АКТИВНОС ТИ	једноставан предлог; – пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање;	који садрже предлоге; усмено и писано договарање око предлога за учешће у заједничкој активности; писање позива за заједничку активност (нпр. прославу рођендана, спортску активност и сл.); прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања. Садржаји On pourrait aller au cinéma demain. Je t'invite à mon anniversaire vendredi soir. Viens avec moi ! Dans notre école on organise un atelier de BD et je vais m'inscrire; toi aussi, tu es intéressé ? C'est une bonne idée ! Pourquoi pas ? On y va ! Très bien ! Je t'appelle demain. Désolé, je ne peux pas, je suis occupée. Cela ne m'intéresse pas beaucoup. Кондиционал (pouvoir). Заповедни начин. Негација. Садашње	Примењује лексичке и граматичке садржаје везане за тему	Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
--	--	---	--	---	---	---

		време фреквентних глагола. Наглашене личне заменице (Интер)културни садржаји: : разонода; прикладно позивање и прихватање/одбијање позива				
4. ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	– разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; – упути једноставне молбе и захтеве; – затражи и пружи кратко обавештење; – захвали се и извини се користећи једноставна језичка средства; – саопшти кратку поруку којом се захваљује	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нуди/тражи помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, за- хвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења; усмено и писано упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу; усмено и писано изражавање захвалности и извињења. Садржаји Est-ce que tu pourrais m'aider, s'il te plait ? Tu me passes le sel, s'il te plait ? Oui, bien sûr. Volontiers. Voilà. Merci bien ! Vous êtes très gentil.	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника

		Je t'en prie/ Je vous en prie. De rien. Pouvez-vous me dire l'heure, s'il vous plait ? Le train arrive à 15h30. A quelle heure commence le concert ? Pardon ? Je suis désolé, je ne sais pas. Excusez-moi ! Питање са est-ce que. Инверзија (у устаљеним изразима). Кондициона учтивост (tu pourrais...). (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, дружење и пријатељски односи				
5. РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА	– разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – даје једноставна упутства из домена свакодневног живота и личних интересовања;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за наставну активност, за компјутерску или обичну игру, за употребу апарата/апликација, рецепт за прављење јела и сл.) са визуелном подршком и без ње; усмено давање једноставних	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката

		упутстава уз адекватну гестикулацију или без ње; писано давање једноставних упутстава. Садржаји Répondez aux questions. Complétez les phrases. Ecoutez et répétez. Faites une enquête dans votre classe. Travaillez à deux. Dans ton cahier, classe les adjectifs dans le tableau. Lavez les pommes et les fraises. Coupez les fruits en morceaux. Mettez-les dans un saladier. Faites une ronde. Lance le ballon. Il n'est pas permis d'utiliser le téléphone portable. Заповедни начин. (Интер)културни садржаји: традиционалне/омиљене врсте јела; игре			Преводјење исказа у гест и обрнуто	Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
6. УПУЋИВАЊЕ ЧЕСТИТКИ И ИЗРАЖАВАЊЕ ЗАХВАЛНО	– разуме честитку и одговори на њу; – упуту пригодну честитку;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама . Слушање и читање једноставних текстова у којима се честитају празници, рођендани и значајни догађаји или се изражава жаљење; реаговање на упућену	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа.	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа

СТИ		честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику. Садржаји Bon anniversaire ! Bonne et heureuse année ! Bonne fête ! Joyeux Noël! Bravo, très bien! Merci, à toi / à vous aussi ! Meilleurs vœux ! Je suis désolé ! C'est dommage ! Придеви (bon, bonne). Узвичне реченице. Предлози (à) (Интер)културни садржаји: најзначајнији празници и начин обележавања /прославе.		граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
7. ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И РАДЊИ У САДАШЊОСТИ	– разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости; – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/ активности користећи неколико везаних исказа	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање описа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима, активностима и способностима; тражење и давање информација о сталним, уобичајеним и тренутним догађајима, активностима и способностима, у усменом и писаном облику; усмено и писано давање краћих описа о сталним, уобичајеним и	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика

	тренутним догађајима, активностима и способностима Садржаји Mes grands-parents habitent à la campagne. Nous avons un appartement au troisième étage. Le matin je me lève à 8 heures. Je vais au lit avant minuit. Sa sœur ne vas pas à l'école. Les élèves en France vont à l'école le mercredi matin ou le samedi matin. Qu'est-ce que tu fais ? Je joue aux jeux vidéo. Pendant les vacances d'été, je vais toujours au bord de la mer. Одређени и неодређени члан. Сажети члан (au). Садашње време фреквентних глагола, рачунајући и повратне. Садашње време неправилних глагола être, avoir, aller, faire. Прилози за време (toujours, souvent). (Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи –				Самоевалуација рада наставника
--	---	--	--	--	--------------------------------

		наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања				
8. ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ	– разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости; – размени информације у вези са догађајима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама . Слушање и читање једноставних текстова у којима се описују догађаји и активности у прошлости; усмено и писано описивање догађаја и активности у прошлости Садржаји Qu'est-ce que tu as fait hier après-midi ? Je suis allée à la piscine. Tu es arrivée à quelle heure chez Marie ? Il a visité Paris en juillet. Il a fait des photos avec son portable. Jules Verne est né à Nantes. Il a écrit beaucoup de romans d'aventures. Перфекат (passé composé). (Интер)културни садржаји: живот некад и сад.	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Преводјење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
9.	– разуме планове и намере и реагује	Језичке активности у комуникативним		Објашњава Чита	Слушање и реаговање	Оцењивање и

ИСКАЗИВАЊЕ ПЛАНОВА И НАМЕРА	на њих; – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава	ситуацијама Слушање и читање краћих, једноставних текстова у вези са планови- ма и намерама; усмено и писано договарање о планираним активностима Садржаји Il y a un bon film à la télé ce soir, je vais le regarder. Je vais te montrer mon nouveau portable. Vous allez visiter l'exposition ? Qu'est-ce que tu feras ce week-end ? Demain elle ne peut pas sortir, elle doit travailler. Блиско будуће време (futur proche). Просто будуће време (futur simple). Садашње време (за изражавање будућности) (Интер)културни садржаји: свакодневни живот, обавезе и разонода; породични и пријатељски односи	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
10-ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ПОТРЕБА,	– разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање	Слуша Чита	Објашњава Чита Објашњава граматичке	Слушање и реаговање на команде наставника	Оцењивање и вредновање у циљу

ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једностав- на језичка средства;	исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; усмено и писано исказивање интересовања за туђа осећања; усмено и писано исказивање својих осећања и реаговање на туђа. Садржаји J'ai sommeil / chaud / froid. J e ne me sens pas bien. J'ai mal à la tête. Tu es fatigué ? Prends un sandwich/ un verre d'eau/ une orange. Non merci, je n'ai pas soif/ faim. Reposez-vous bien. J'ai peur. Ce n'est rien, ne t'inquiète pas. Je suis très content. Il est un peu triste. C'est excellent ! Садашње време глагола avoir и être. Садашње време повратних глагола. Заповедни начин. (Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; употреба	Преводи Примењује знања у различитим контекстима	садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
----------------------------	---	--	---	---	--	---

		емотикона; емпатија				
11. Исказивање просторних односа и величина	– разуме једноставна питања која се односе на положај предмета и бића у простору и правац кретања, и одговори на њих; – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору и правцу кретања; – опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу/оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј, биоскоп). Садржаји La boulangerie se trouve près de la poste. Dans notre ville il y a un grand stade de football. Pour aller à la gare, tournez à droite. La bibliothèque se trouve entre le musée et le collège. Dans la classe, nous avons un tableau noir et un tableau blanc. Le sac est sous la table. La cuisine	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника

		est en face de la salle à manger. Pour venir au lac, il faut traverser le parc. Неодређени члан (un, une, des). Предлози (dans, sous, sur, devant, derrière, entre). Прилози за место (ici, là, à côté). (Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; природа				
12. ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА	– разуме једноставна обавештења о хронолошком времену и метеоро- лошким приликама; – тражи и даје информације о хронолошком времену и метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства; – опише дневни/недељни распоред	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставних текстова у вези са хронолошким временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности, метеоролошким приликама и климатским условима Садржаји Quelle heure est-il ? Il est	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика

	активности;	sept heures et demie. Il est neuf heures moins le quart. Quel jour sommes-nous ? Vendredi. Aujourd'hui c'est le 21 mai. A quelle heure finit notre cours ? Le film commence à 20 heures. Nous avons les vacances en janvier. Quel temps fait-il ? Il pleut. Il neige. Il fait beau/ chaud/ froid. Il fait du vent. Dans ma ville il neige souvent l'hiver. En Provence il fait plus chaud que dans les Alpes. Униперсонални глаголи и конструкције (il est..., il fait...). Основни бројеви. Садашње време неправилних глагола (être, aller, faire). Парцијално питање са упитним речима (quel/ quelle). (Интер)културни садржаји: климатски услови у франкофоним земљама; типично радно време				Самоевалуација рада наставника
13.	– разуме једноставне изразе	Језичке активности у комуникативним		Објашњава Чита	Слушање и реаговање	Оцењивање и

ИЗРАЖАВА ЊЕ ПРИПАДА ЊА И ПОСЕДОВА ЊА	који се односе на поседовање и припадност; – формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност; – пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;	ситуацијама Слушање и читање једноставних текстова у којима се саопштава шта неко има/нема или чије је нешто; тражење и давање информација у вези са поседовањем и припадањем Садржаји Je cherche mon ballon. Leur maison se trouve au bord de la mer. Ce n'est pas mon dictionnaire. C'est votre voiture ? Elle a deux chats et un chien. Je n'ai pas son numéro de téléphone. C'est à moi. A qui est ce portable? A toi ou à Pierre? Конструкција за исказивање припадања (à moi, à toi, à qui). Присвојни придеви. Негација(ne/ n'... pas). (Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
14. ИЗРАЖАВА ЊЕ ИНТЕРЕСО	– разуме једноставне исказе који се односе на описивање	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање	Слуша Чита	Објашњава Чита Објашњава граматичке	Слушање и реаговање на команде наставника	Оцењивање и вредновање у циљу

ВАЊА, ДОПАДАЊ А И НЕДОПАДА ЊА	интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење	једноставних текстова у вези с нечијим интересовањима, хобијима, активностима и стварима које му/јој се свиђају/не свиђају; размена информација у вези са својим и туђим интересовањима, хобијима, активностима и стварима које му/јој се допадају/не допадају; усмено и писано описивање интересовања, хобија, активности и ствари које му/јој се допадају/не допадају Садржаји Qu'est-ce que tu aimes faire quand tu n'es pas à l'école ? J'aime jouer aux jeux vidéo. Quel est ton sport préféré ? J'aime le tennis. Je n'aime pas le judo. Elle adore le chocolat. Cette BD me plait. Одређени члан (le, la, l', les). Садашње време фреквентних глагола. Конструкција са инфинитивом (j'aime	Преводи Примењује знања у различитим контекстима	садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника
--	--	--	--	---	--	---

		jouer...). Негација (ne/ n'... pas). (Интер)културни садржаји: интересовања, хобији, забава, разонода, спорт и рекреација; уметност (књижевност за младе, стрип, музика, филм).				
15. ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, БРОЈЕВА И ЦЕНА	– разуме једноставне изразе који се односе на количину нечега; – пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставна језичка средства; – пита/каже/израчуна колико нешто кошта; – састави списак за куповину; – на једноставан начин затражи артикле у продавници и наручи јело и/ или пиће у ресторану; – изрази количину у најшире заступљеним мерама (грами,	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставних текстова који говоре о количини нечега; усмено и писано постављање питања и давање одговора у вези са количином; слушање и читање текстова на теме куповине и поруџбине у ресторану; играње улога ради симулације ситуација у којима се нешто купује, наручује; писање списка за куповину; размена информација о ценама производа и рачунање цена; изражавање количине у мерама. Садржаји	Слуша Чита Преводи Примењује знања у различитим контекстима	Објашњава Чита Објашњава граматичке садржаје Припрема вежбе за примену граматичких и лексичких садржаја Прати и усмерава рад ученика	Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа. Рад у паровима, малим групама Вежбе слушања Игре према узрасту Превођење исказа у гест и обрнуто	Оцењивање и вредновање у циљу побољшања напредовања и постигнућа ученика Вредновање уз помоћ тестова, малих пројеката Самоевалуација ученика Самоевалуација рада наставника

	килограми...).	Dans le parc il y a 4 enfants : deux garçons et deux filles. Combien coûte cette trousse ? 5 euros. Il faut acheter deux baguettes à la boulangerie. J'ai acheté deux bouteilles d'eau minérale. Je voudrais un kilo de tomates et deux kilos de bananes. Dans le frigo il y a du jambon, mais il n'y a plus de fromage. Je mange beaucoup de fruits. Основни бројеви. Прилози (beaucoup, peu, moins, plus). Упитне речи (combien). Презентатив il y a. (Интер)културни садржаји: друштвено окружење; валута, намирнице и производи специфични за циљну културу.				
--	----------------	--	--	--	--	--

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

-шести разред-

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Школа ученицима нуди три програма Слободних наставних активности:

4. Цртање, сликање и вајање
5. Животне вештине
6. Медијска писменост

Ученици бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма.

. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи.

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ

Циљ учења слободне наставне активности *Цртање, вајање и сликање* је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.

ОПШТЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за учење Естетичка компетенција		– црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала;	ЦРТАЊЕ Својства линија.

Комуникација Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Сарадња Дигитална компетенција Предузимљивост и оријентација према предузетништву Одговорно учешће у демократском друштву	– црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу; – обликује употребне предмете примењујући најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор; – чисти радну површину, простор и прибор	Врсте цртежа. Цртачке технике.
		ВАЈАЊЕ Својства облика. Стилизовање облика. Вајарске технике.
		СЛИКАЊЕ Примарне, секундарне и терцијарне боје. Локални тон. Сликарске технике.

	по завршетку сваког рада; – учествује у активностима које доприносе добробити школе и локалне заједнице.	
--	---	--

ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ

Циљ учења слободне наставне активности *Животне вештине* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће му омогућити да боље разуме различите животне ситуације и изазове, повећа капацитет да на одговоран начин брине о себи, другима и околини и понаша се у складу са културом безбедности.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Одговоран однос према здрављу Компетенција за целоживотно учење Сарадња Решавање проблема Одговорно учешће у демократском друштву Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција	– на одговоран начин брине о себи и околини и помаже другима у невољи; – проналази релевантне и поуздане изворе информација од значаја за сналажење у свакодневним и ванредним животним ситуацијама; – критички промишља и доноси одлуке уважавајући контекст ситуације, процену последица и најбољи интерес за себе, друге и околину; – јасно изрази сопствене мисли и осећања, са пажњом слуша саговорника и	ВЕШТИНЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА УЧЕЊЕ, РАД И ДРУШТВЕНИ ЖИВОТ Вештине критичког мишљења, решавања проблема, доношења одлука. Организационе вештине и вештине управљања временом. Социо-емоционалне вештине: сарадња, комуникација, асертивност, решавање сукоба, препознавање сопствених и туђих емоција, превазилажење стреса.

Комуникација Одговоран однос према околини	комуницира са другима на конструктиван начин; – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин; – организује своје свакодневне активности на продуктиван начин; – препозна опасности и адекватно реагује; – разликује ризично од превентивног и безбедног поступања пре, током и након елементарне непогоде; – тумачи знакове опасности, посебно ЕОР и поступа у складу са упутствима надлежних служби; – процени сопствене могућности и ограничења у решавању проблема и потражи одговарајућу помоћ кад процени да ситуација превазилази његове могућности; – повезује информације од релевантних институција са потенцијалним ризицима и правилним реаговањем у кризним ситуацијама; – образложи значај солидарности са	ВЕШТИНЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА ИЗГРАДЊУ КУЛТУРЕ БЕЗБЕДНОСТИ Култура безбедности и надлежности за смањење ризика од катастрофа. Климатске промене и заштита животне средине у контексту културе безбедности. Општа безбедност: безбедност у саобраћају; знаци опасности и упозорења (зрачење, биолошка опасност, ЕОС – експлозивни остаци рата, запаљиво, хемијски производи). План комуникације и евакуације у случају несреће. Елементарне непогоде: пожари, земљотреси, поплаве, екстремни метеоролошки услови. Безбедност на води. Прва помоћ.
--	--	---

	људима у невољи; – аргументује значај културе безбедности и пружања прве помоћи;	
	– исказе афирмативни став о људима који су активисти Црвеног крста; – наведе које надлежан за одређене ванредне ситуације и симулира позив хитним службама; – доведе у везу заштиту животне средине са климатским променама и културом безбедности; – разликује безбедно, небезбедно и ризично понашање у саобраћају и примењује мере заштите приликом вожње различитим превозним средствима; – наброји правила којих се треба придржавати у комуникацији током несреће, наведе садржај торбе за случај несреће, поступа према плану евакуације и комуникације; – наброји и објасни мере за ублажавање и смањења ризика од земљотреса, пожара, поплава и екстремних метеоролошких услова; – разликује безбедна од небезбедних купалишта, објасни улогу спасиоца,	

	поступа у складу са правилима понашања на купалиштима и демонстрира поступак самопомоћи у случају грча мишића у води; – наведе принципе и демонстрира пружање прве помоћи на изабраном примеру.	
--	---	--

МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ

Циљ учења слободне наставне активности *Медијска писменост* је да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском	идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници); – разликује традиционалне и нове медије поредећи начине пласирања порука; – упореди основне особености различитих медија и изводи закључке о функцијама медија; – опише и анализира своје медијске навике;	ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА И Медији и публика (корисници). Традиционални медији (штампа, радио, телевизија, филм) и нови медији (интернет). Улога и место медија у савременом друштву.

друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– разликује медијске садржаје од стварности, идентификујући их као конструкте стварности; – деконструише једноставније примере медијских порука; – одговорно креира једноставније медијске садржаје. – критички вреднује оглашавање у различитим медијским садржајима и препознаје профит као основни циљ; – наводи примере манипулације у медијским садржајима којима се подстичу куповина и потрошња, одређена осећања, вредности и ставови потрошача. – разликује функције и могућности мобилних дигиталних платформи; – идентификује недостатке и предности мобилног телефона као уређаја за комуницирање, информисање и забаву; – препознаје сврху и начин функционисања претраживача „на мрежи” и агрегатора садржаја; – вреднује и разврстава једноставније примере информација са интернета према изворима из којег потичу, делећи их на	Медијске навике (<i>Мој медијски дан</i>). ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ Медијски садржаји као конструкти стварности. Деконструкција и конструкција медијских порука. ОГЛАШАВАЊЕ Комерцијални медијски садржаји у различитим медијима (рекламе, скривене поруке намењене пласирању одређених идеја, садржаја и животних стилова). Профит као циљ оглашавања. тицај медијских садржаја на осећања, вредности и понашање публике – куповину и потрошњу. МЕДИЈСКИ САДРЖАЈИ НА МОБИЛНИМ ДИГИТАЛНИМ ПЛАТФОРМАМА И ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ
---	--	--

	поуздане и непоуздане; – препознаје ризично понашање на друштвеним мрежама.	Комуникација у дигиталном окружењу. Поузданост и веродостојност информација на интернету. Претраживачи „на мрежи” и агрегатори садржаја. Вредновање и селекција доступних информација. Персонализована претрага на Гуглу. Анализа апликација на мобилном телефону. Зависност од мобилних телефона.
--	---	---

ДОПУНСКА НАСТАВА

Допунски објективних језика не неком од умењима наставник организује недовољним или савладали неки од или облика ученика са

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Језик (граматика и правопис)	3	Слушање, вежбање, упоређивање, шрактична примена стеченог знања, уочавање, закључивање	- Наводи на размишљање -Прилагођава методе способностима ученика	Дијалог, монолог, рад у групама, тимски рад, истраживачки рад	-Поступно и темељито упознавање граматике српског језика -Упознавање и примена граматике и правописа
Књижевност (књижевни текстови и стилске особине текста)	2	Читање, разговор, анализа, упоређивање, размена знања и искуства, истраживање	- Наводи на размишљање -Прилагођава методе способностима ученика	Дијалог, монолог, групни, тимски рад, индивидуалан рад	- Развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књ. - Уверљиво усмено и писмено изражавање
Припрема ученика за такмичења	3	Вежбање, слушање, сугестије, запажања, разговор	- Наводи на размишљање -Прилагођава методе способностима ученика	Текст, дијалог, анализа, вежбе	- Развијање такмичарског духа и жеље за стицањем нових знања из језика и граматике
Израда текстова	1	Рад на тексту	- Наводи на размишљање -Прилагођава методе способностима ученика	Припремање текста, извођење програма	- Квалитетна и разноврсна израда текстова

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

рад се организује за ученике који , из разлога , у редовној настави енглеског постижу задовољавајуће резултате у програмско-тематских подручја. утврђених недостатака у знањима и ученика, као и узрока заостајања, формира одговарајуће групе с којима допунски рад (на пример: група ученика с знањем одређених садржаја и граматике правописа; група ученика који нису предвиђених елемената књижевне анализе усменог и писменог изражавања; група артикулационим проблемима, итд.)

Садржај програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
		ученика	наставника		
The Present Simple and The Present Continuous Tense	1	-уочава -именује -повезује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање	-фронтални -индивидуални	-Правилна употреба садашњег простог времена

		-упоређује -разликује	-помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика		- Правилна употреба садашњег трајног времена
The Present Perfect Tense, The Past Simple	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	- Правилна употреба садашњег перфекта и простог прошлог времена и уочавање разлике приликом употребе истих
The Comparison of Adjectives	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Поређење придева и употреба истих у свакодневном говору
The Past Continuous Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални индивидуални	- Правилна употреба прошлог трајног времена
The Articles	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	Правилна употреба одређеног и неодређеног члана у енглеском језику
Must/Mustn't; Have to/Don't have to	1	-уочава -именује -повезује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање	-фронтални -индивидуални	Исказивање обавеза

		-упоређује -разликује	-помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика		
Conditional Sentences Type 1	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	Правилна употреба условних реченица првог типа у енглеском језику
The Plural of Nouns	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Употреба облика једине и множине именица
Question tags	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	Правилна употреба упитних привезака у енглеском језику

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
L'alphabet La phonétique	по потреби	-упознавање француског алфабета и гласова којих	-презентује -усмерава ученика	-фронтални	Увежбати француски алфabet и изговарање гласова

		нема у нашем језику	-подстиче на размишљање -развија код ученика говорне активности, писмено изражавање и упознаје ученике са француском културом и историјом	-индивидуални	
Les verbes auxiliaires	по потреби	-уочавање личних заменица Учење презента помоћних глагола	-представљаје -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој свести ученика о различитости двеју култура	-фронтални -индивидуални	-употреба личних заменица и презента помоћних глагола у кратким реченицама
Les nombres	по потреби	- попуњавање празнина у тексту различитим бројевима	-представљаје -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	-увежбати бројеве
Le present	по потреби	-грађење и употреба презента	-представљаје -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика говорне активности,	-фронтални -индивидуални	-увежбати грађење и употребу презента глагола прве групе

ИСТОРИЈА

Циљеви допунске наставе су :

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Основе феудалног друштва	2	Слушају, питају, одговарају на питања, читају лекцију из књиге заједно са наставником	-објашњава -наводи -показује -усмерава -подстиче	Објашњавање основних појмова везаних за феудализам (феуд, феудалац, вазал, сениор...), читање	Разумевање основног појма средњи век, набрајање историјских извора, препознавање истих уз помоћ наставника

				одломака из књиге и анализирање, учимо учење	
Сналажење на историјској карти: Византија, Франачка, српске земље у раном средњем веку, држава Немањића, Бугарска, Угарска, ширење Турске на Балкану	2	Проналаза задате појмове на карти, сналазе се на карти: читање, ознаке...	-објашњава -наводи -усмерава -показује -подстиче	Задавање појмова и њихово налажење на различитим историјским картама, учење читања историјске карте	Разумевање основних појмова и одлика тог историјског периода, препознавање истих, коришћење историјских карата
Сналажење у историјским изворима и њихова анализа, песме косовског циклуса, текстови о светом Сави	1	Читање историјских извора, проналажење одговора, анализа, препознавање једноставних информација које нам нуди извор	-објашњава -сугерише -поставља питања -поставља проблем -подстиче -пуштају на изворе	На примерима историјских извора тражити податке, извучити закључке, повезивати их са ученим градивом	Брже и боље уочавање и разумевање усвојених знања, коришћење историјских карата
Занимљива историја: Змајев витешки ред и Милош Обилић, Марко Краљевић	1	Квизови, асоцијације, гледање ЦД-ова	-објашњава -поставља питања -подстиче -усмерава	Повећање заинтересованости за активности из историје	Разумевање појмова, усвајање и примена стечених знања
Припремање за контролни	2	Вежбање, проналажење на карти, одговарање на питања	-објашњава -наводи -показује -усмерава -подстиче	Прорађивање пређеног градива по целинама	Усвајање знања, уочавање узрочно-последичних веза, примена стечених знања, коришћење карата

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви допунске наставе:

Допунска настава се организује за ученике који спорије разумевају, усвајају и стичу знања, за ученике који су били одсутни са часова, и за оне који желе да још боље упознају наставну тему, са циљем да ученици према својим способностима и брзини напредовања усвоје што квалитетније резултате и знања.

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Планета Земља	1	Питају, размењују мишљења, демонстрирају	Одговара на постављена питања, објашњава, демонстрира на карти, обучава примену картеи читање карте, мотивише, подстиче, одклања трему, похваљује	Дијалогска, демонстрациона	Утврђивање знања, боље разумевање појмова и чињеница
Становништво и насеља на Земљи	1	Разговарају, цртају, анализирају	Одговара на постављена питања, објашњава, демонстрира на карти, обучава примену картеи читање карте, мотивише, подстиче, одклања трему, похваљује	Дијалогска, демонстрациона	Боље упознавање са одликама становништва на Земљи и условима развоја
Географска средина и људске делатности	1	Питају, читају, разговарају	Одговара на постављена питања, објашњава, демонстрира на карти, обучава примену картеи читање карте, мотивише, подстиче, одклања трему, похваљује	Дијалогска, Текстурална	Препознавање, разумевање и усвајање појмова
Картографија	1	Питају, демонстрирају, илуструју	Одговара на постављена питања, објашњава, демонстрира на карти, обучава примену картеи читање карте, мотивише, подстиче, одклања трему, похваљује	Дијалогска, илустрациона, демонстративна	Обучавање и примена картографске писмености
Регионална географија Европе	5	Питају, читају, упоређују, демонстрирају	Одговара на постављена питања, објашњава, демонстрира на карти, обучава примену картеи читање карте, мотивише, подстиче, одклања трему, похваљује	Дијалогска, демонстрациона, текстурална	Боље и брже упознавање, схватање, упоређивање и усвајање знања и примена тих знања

ФИЗИКА

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у васпитно-образовном раду	Активности наставника у васпитно-образовном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Кретање	3	Ученик: треба да посматра кретање тела, уз помоћ наставника изведе закључак, уради просте задатке и дискутује решења.	Појашњавање ученицима величине које представљају кретање и упознаје их са физичким величинама и мерним јединицама, наводи их да препознају врсту кретања и физичке величине.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: стекне представу; препозна величине које карактеришу кретање; зна шта је брзина и која је њена мерна јединица.
Сила	1	Ученик: треба да посматра различита деловања између тела и уз помоћ наставника дође до закључка.	Објашњавање појам силе као физичке величине. Упознаје их са мерном јединицом и уређајем за мерење силе.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да на основу узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања, која се мери динамометром и зна њену мерну јединицу.
Мерење	2	Ученик: посматра разна мерила и инструменте; уз помоћ наставника мери неке физичке величине; записује и изводи закључак.	Објашњава мерење физичких величина, :дужине, запремине, времена. Упознаје их са мерним јединицама физичких величина.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: научи мерење физичких величина: дужине, времена и запремине; зна уређаје за њихово мерење и њихове мерне јединице.
Маса и густина	3	Ученик: посматра уз помоћ наставника, уочава, врши мерење, записује, закључује и решава једноставне задатке.	Упознаје ученике са масом (ознаком) и јединицом. Објашњава мерење масе и помаже при решавању једноставних задатака.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: добије представу о маси; зна уређај за мерење масе и њене мерне јединице; уме да израчуна густину и зна мерну јединицу густине.
Притисак	2	Ученик: посматра, уз помоћ наставника наводи примере за притисак, решава једноставне задатке.	Објашњава како се рачуна притисак и помаже да усвоји Паскалов закон и да научи шта је атмосферски а шта хидростатички притисак.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: зна да израчуна притисак и да зна његову мерну јединицу; зна Паскалов закон; зна шта је атмосферски и хидростатички притисак.

МАТЕМАТИКА

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		Ученика	Наставника		
Цели бројеви	1	-пребројава -групише -упоређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива	-фронтални -индивидуални	-основне рачунске операције са целим бројевима и њихова својства -сабирање и одузимање, једначине и неједначине
Троугао	1	-посматра -уочава -именује -разликује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-елементи, врсте троуглова, конструкција
Цели бројеви	1	-пребројава -групише -упоређује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају математике	-фронтални -индивидуални	-множење, дељење, једначине и неједначине
Троугао	2	-посматра -уочава -именује -разликује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности	-фронтални -индивидуални	-подударност и значајне тачке
Рационални бројеви	1	-разликује -именује -упоређује -пребројава -рачуна	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-сабирање, одузимање, једначине и неједначине
Четвороугао	1	-посматра -уочава -именује -разликује	-презентује -усмерава ученика -помаже ученицима у савладавању градива	-фронтални -индивидуални	-врсте и конструкције
Рационални бројеви	1	-разликује -именује -упоређује -пребројава -рачуна	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-множење, дељење, једначине и неједначине
Површина троуглова и	1	-уочава -рачуна	-презентује -усмерава ученика	-фронтални -индивидуални	-појам јединичне површи -уочавање да подударне фигуре имају једнаке

четвороуглова		-упоређује	-утиче на развој свести ученика о значају математике		површине -уочавање зависности површине од одређених елемената -правилно тумачење формуле -израчунавање површине
---------------	--	------------	--	--	--

БИОЛОГИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, откланњања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Праживотиње	1	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива
Царство животиња	6	Слушају, питају, упоређују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање и уочавање
Угроженост и заштита животиња	1	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива и уочавање разлика
Увод у органску еволуцију	1	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Језик - Граматика - Правопис	6	- примењује претходно, овладава новим граматичким и правописним законитостима (подела гласова и гласовне промене, придевске заменице, глаголски облици); - уочава на примерима; - упоређује; - уз помоћ наставника решава тестове са ранијих такмичења.	- Презентује наставни садржај; - Подстиче на размишљање и закључивање - Користи се тестовима са ранијих такмичења	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални	- припрема ученика за школско, општинско, међуопштинско и републичко такмичење из Српског језика.
Књижевност - Школска лектира - Домаћа лектира	2	- чита, анализира и интерпретира дела по избору ученика и наставника; - уметнички анализира филм по избору; - самостално уочава интернационалне мотиве у делима народне књижевности.	- Презентује наставни садржај; - Подстиче на размишљање и закључивање - Користи се тестовима са ранијих такмичења	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални; - демонстративни	- оспособљавање за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста.
Култура изражавања - Говорно изражавање - Писмено изражавање	1	- описује екстеријер и ентеријер; - увежбава технике у изради писменог састава и анализира стилске грешке оцењених радова.	- Презентује наставни садржај; - Подстиче на размишљање и закључивање - Користи се тестовима са ранијих такмичења	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални	- стваралачко препричавање текста са променом гледишта - обједињавање приповедања и описивања.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

За додатни рад од V до VIII разреда се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за енглески језик. Ангажоване ученике стога треба стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење које се организује само за ученике осмог разреда) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање енглеског језика.

Садржаји програма	Број часова	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
-Interested in... -Like, dislike, good at, mind, look forward to + gerund	2	-уочава -именује -повезује -уређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-проширивање знања о употреби глаголских именица у енглеском језику
The Past Simple Tense : regular and irregular nouns	2	-открива релације и изражава их -упоређује -уочава	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-уочавање разлике код глагола у енглеском језику
Translation of an unknown text with familiar vocabulary from English to Serbian	3	-уочава -закључује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-употреба познатих речи унутар непознатог текста
-Intonation in questions -Word stressing	2	-уочава -именује -разликује -упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	-акцентовање речи у енглеском језику
-Listening to and	2	-уочава	-презентује	-фронтални	- разумевање језика

understanding the song		-именује -открива релације -упоређује -закључује	-усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-индивидуални	кроз песму
Wh-questions: Simple Present, Simple Past, Present Continuous, Past Continuous, Future Tense	3	-уочавање -разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-примена стеченог знања кроз питања
Quiz in English (Geography, History, Music and Art)	3	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-развијање логичког мишљења и закључивања
Must (have to/ don't have to)	3	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-употреба граматичке целине
Could / Couldn't (Simple Past or Conditional)	3	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени модалног глагола при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-употреба модалног глагола
Should/ Shouldn't	3	-разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-примена модалног глагола у реченици
Give + direct and indirect object	2	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање,	-фронтални -индивидуални	-употреба правог и неправог објекта у енглеском језику

			упоређивање		
A lot of (much/many) A few/a little	2	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-правилна употреба неодређених заменица
Act out a story	3	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-примена коришћења глуме у сврху флуидног говора енглеског језика
Making a poster	3	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-употреба компјутера и знање компјутерског енглеског језика у сврху прављења рекламног материјала

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		ученика	наставника		
Les pronoms personnels	1-2	-коришћење личних заменица у функцији субјекта и објекта	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика говорне активности, писмено изражаваење и упознаје ученике са немачкомкултуром и историјом	-фронтални -индивидуални	Самостална употрба личних заменица у ситуацијама из свакодневног живота
L'emploi du passé composé	1-2	пребацивање текста из презента у перфект	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	употреба перфркта у свакодневном говору

			-утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика		
La comparaison des adjectifs	1	допуњавање текста одређеним придевским облицима	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој свести ученика о различитости двеју култура	-фронтални -индивидуални	коришћење придева у компаративу и суперлативу
L'emploi du futur	1	допуњавање текста са глаголима	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој свести ученика о различитости двеју култура	-фронтални -индивидуални	употреба глагола у свакодневном говору
Lecture des texts por les jeunes	1-2	Читање текстова са одговарајућим темама и граматичка анализа текстова	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој свести ученика о различитости двеју култура	-фронтални -индивидуални	употреба падежа и фраза кроз различите животне ситуације и сналажење у непознатом граду

ИСТОРИЈА

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у васпитно-образовном раду	Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Европа и Средоземље у раном средњем веку	2	Учествују у разговору, активно слушају, читају и анализирају текстове из историјске читанке, користе атлас, израђују шеме феудалних држава, феудалног поседа, структуре друштва	-објашњава -усмерава -поставља проблем -анализира -мотивише	Обнављањер градива 5. разреда, разумевање појма средњег века, феудализма, помоћу уџбеника и историјских текстова	Развијање сарадничког односа, проширивање постојећих и усвајање нових знања, сналажење на карти
Срби и њихово окружење у	2	Учествују у разговору, активно слушају, читају и анализирају текстове из историјске	-објашњава -наводи -усмерава	Појава Срба на историјској сцени, њихова сеоба,	Усвајање нових знања, утврђивање постојећих, употреба

раном средњем веку		читанке, користе атлас, врше истраживање о познатим личностима, рад на карти	-анализира -упућује на изворе	обчаји, начин живота, насељавање, помоћу уџбеника и историјских текстова	атласа, оспособљавање за самосталан рад
Европа у позном средњем веку	2	Активно слушају, питају, илуструју, истражују, читају текстове, повезују са градивом	-објашњава -мотивише -усмерава дискусију -усмерава истраживање -подстиче	Разумевање процеса карактеристичних за Европу позног средњег века, крсташки ратови, помоћу уџбеника и историјских текстова	Анализа текстова, учачавање повезаности градива, оспособљавање за самосталан рад
Срби и њихово окружење у позном средњем веку	2	Учествују у разговору, активно слушају, читају и анализирају текстове из историјске читанке, користе атлас, врше истраживање о познатим личностима, илустрације, израда родослова, задужбине Немањића	-објашњава -подстиче -мотивише -усмерава дискусију -наводи	Значај династије Немањића за Србију и окружење, рад са уџбеником и историјским текстовима	Анализа текстова, учачавање повезаности градива, оспособљавање за самосталан рад
Српске земље и њихово окружење у доба османлијских освајања	2	Разговарају, истражују, упоређују, самостално раде у радној свеци, рад на уџбенику, карти, родословима...	-објашњава -подстиче -мотивише -усмерава истраживање -анализира	Моравска Србија и српска деспотовина, допринос српског народа у борби против Турака, помоћу уџбеника и историјских текстова	Учачавање узрочно последичних веза, развијање способности за самосталан рад

ФИЗИКА

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у васпитно-образовном раду	Активности наставника у васпитно-образовном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Кретање	5	Ученик: самостално и спонтано посматра кретање, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске	Учи их да повезују и примењују стечена знања о кретању, и величинама које карактеришу кретање, ради решавања сложенијих проблема и задатака.	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад	Ученик повезује и примењује стечена знања о кретању и величинама које карактеришу кретање да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских).

		задатке		-решавање рачунских задатака	
Сила	3	Ученик: самостално и спонтано посматра различита деловања између тела, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке и врши калибрисање еластичне опруге	Учи их, подстиче, усмерава, сугерише и упућује да повезују и примењују стечена знања о узајамном деловању тела, и величинама које карактеришу силу, ради решавања сложенијих проблема у вези истезања опруге тј. проблема везаних за калибрисање опруге.	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Ученик повезује и примењује стечена знања о узајамном деловању између тела и сили као мери узајамног деловања да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака и решио проблеме у вези са истезањем еластичне опруге, односно са калибрисањем опруге.
Мерење	4	Ученик: самостално и спонтано посматра различита мерила и инструменте, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке, врши разна мерења, записује резултате, врши анализу и дискутује	Учи их да повезују и примењују стечена знања о мерењу различитих физичких величина, ради решавања сложенијих проблема. Упућује их да користе литературу, интернет, да изводе разна мерења, анализирају, записују и дискутују.	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Ученик повезује и примењује стечена знања о мерењу различитих физичких величина различитим мерним инструментима, записује резултате мерења, изводи закључке и долази до решења сложених задатака.
Маса и густина	2	Ученик: самостално и спонтано врши мерење масе и тежине, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке, записује резултате, врши анализу и дискутује	Учи их да повезују и примењују стечена знања о маси физичких тела, и величинама које карактеришу масу, ради решавања сложенијих проблема. Инсистира на решавању такмичарских задатака. Објашњава инертност тела, сугерише на коришћење интернета и литературе.	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Ученик повезује и примењује стечена знања о маси физичких тела, инертности и густини, изводи огледе, записује резултате мерења, дискутује, изводи закључке и долази до решења сложених задатака.
Притисак	4	Ученик: самостално и спонтано врши посматрање различитих примера притиска тела, поставља питања, изводи закључке, претражује и	Учи их да повезују и примењују стечена знања о притиску, и величинама које карактеришу притисак, ради решавања сложенијих проблема. Показује огледе. Даје додатна	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик повезује и примењује стечена знања о различитим примерима притиска тела (притисак чврстих тела, хидростатички притисак и атмосферски), изводи огледе,

		користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке, записује резултате, врши анализу и дискутује	објашњења, упућује на коришћење интернета и додатне литературе.	-практични рад -решавање рачунских задатака	записује резултате мерења, дискутује, изводи закључке и долази до решења сложених задатака.
--	--	--	---	--	---

МАТЕМАТИКА

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
Ред вршења рачунских операција са рационалним бројевима	3	-рачуна -примењује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-састављање и решавање сложених бројевних израза у скупу рационалних бројева
Бројевни изрази у скупу Z са и без заграда	5	-сређује по редоследу -рачуна -примењује	-презентује -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	-састављање и решавање сложених бројевних израза у скупу целих бројева
Конструкција троугла-сложени задаци	3	-закључује -примењује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-правилно цртање и читање графика различитог облика
Конструкција троугла-сложени задаци	3	-закључује -примењује	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-конструкција троугла помоћу збира и разлике страница, тежишне дужи, висине
Конструкција четвороугла	4	-закључује -примењује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	-конструкција помоћу дијагонала и висине

Конструкција само са шестаром	1	-закључује -примењује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-коришћење шестара као радног прибора у конструкцији
Конструкција само са лењиром	1	-закључује -примењује	-презентује -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-помоћу два лењира вршити конструкцију задате фигуре
Конструкција недостижне тачке	1	-закључује -примењује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-помоћу нормалности и паралелности доћи до недостижне тачке
Разлагање и састављање фигура	2	-закључује -примењује	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-од истих елемената допуном или разлагањем склопити различите фигуре
Задаци логично-комбинаторне природе	3	-рачуна -закључује -примењује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика	-фронтални -индивидуални	-решавање тежих мисаоних задатака помоћу логичког закључивања
Нестандардни задаци	1	-рачуна -закључује -примењује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-решавање нестандартних задатака помоћу дрваца,пресицања и сл. Метода
Задаци који се свode на Дирихлеов принцип	2	-рачуна -закључује -примењује	-презентује -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-Дирлихлеовом методом најбрже доћи до решења
Површина равних фигура	3	-рачуна -закључује	-презентује -усмерава ученика		-решавање практичних задатака

		-примењује	-утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	
Такмичарски задаци	4	-рачуна -закључује -примењује	-презентује -усмерава ученика -мотивише ученика	-фронтални -индивидуални	-одабрани задаци са разних такмичења

БИОЛОГИЈА

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Празивотиње	1	Слушају, питају, упоређују, закључују	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Царство животиња	6	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Угроженост и заштита животиња	1	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Увод у органску еволуцију	1	Слушају, питају, упоређују,	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за

		истражују, закључују, праве презентације	већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима		решавање задатака напредног нивоа
--	--	--	---	--	--------------------------------------

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	Упознавање ученика са правилима понашања у школи Усклађивање ставова породице и школе везаних за васпитање ученика Организовање индивидуалних разговора Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици
-октобар	Упознавање својих и потреба других Изражавање сопствених и разумевање туђих осећања Организовање индивидуалних разговора Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-новембар	Развијање толеранције на различите ставове, особине и потребе Грађење сарадничког односа у групи (разреду) Анализа успеха на крају I класификационог периода Сређивање педагошке документације	-разговор -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -ученици
-децембар	Решавање проблема Подршка и значај социјалне групе у превазилажењу личних проблема Подршка и значај социјалне групе у превазилажењу личних проблема Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-јануар	Обележавање Дана Светог Саве	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	Суочавање са неуспехом и грађење модела за његово превазилажење Помоћ ученицима при укључивању у такмичења Разрешавање сукоба	- едукативне радионице -разговор	-изабрани ученици-чланови ученичког парламента -стручни сарадник - сарадници Завода за јавно здравље -одељенски старшина
-март	Грађење и јачање личних вредности и ставова Праћење ученика на такмичењима Сређивање педагошке документације	-едукативна радионица -разговор	-одељењски старешина -стручни сарадник

	Развој сарадничке комуникације у разреду (активно слушање других)	-евиденција у Дневнику рада	
-април	Анализа успеха на крају III класификационог периода Стресогене животне ситуације Учење и изградња одбрамбених механизма за превазилажење стреса Организовање родитељског састанка	-разговор -дискусија- -презентација	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник -сарадници Вишег суда-Ужице
-мај	Организовање и извођење екскурзије Ризична понашања (пушење, алкохолизам, наркоманија) Учење вредносних судова. Сређивање педагошке документације	-чишћење учионице -разговор	- ученици -одељенски старешина
-јун	Анализа успеха на крају школске године Анализа рада одељенског старешине Сређивање педагошке документације	-разговор	-ученици -одељенски старешина

